

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra trestního práva

**Současné aspekty trestného činu porušení
předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle
§ 248 trestního zákoníku v kontextu přípravného
řízení**

Diplomová práce

**Current aspects of the crime of breach of regulations on rules of
economic competition according to § 248 of the Criminal Code
in the context of pre-trial proceedings**

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Tereza DLEŠTÍKOVÁ, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. et Bc. Vít KOCIÁN

TĚRLICKO

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Těrlicku, dne 10. 3. 2023

Bc. et Bc. Vít KOCIÁN

Poděkování

Na tomto místě velice děkuji vedoucí mé diplomové práce JUDr. Tereze Dlešíkové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, za množství cenných rad a podnětů, ale také za velmi vstřícný přístup a projevenou trpělivost. Velké poděkování patří rovněž mé rodině za neutuchající podporu, kterou mi během studia projevuje. Děkuji také kolegům, kteří svým názorem přispěli k výsledkům v této práci prezentovaným.

ANOTACE

Diplomová práce se věnuje problematice současných aspektů přípravného řízení trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 trestního zákoníku, a to jak v rovině teoretické, tak v rovině praktické. Práce definuje základní pojmy a vymezuje znaky základních i kvalifikovaných skutkových podstat předmětného trestného činu. Práce dále srovnává tento trestný čin s jinými trestnými činy tuzemskými i zahraničními a definuje základní praktické aspekty jednotlivých fází přípravného řízení. Práce přináší pohled na četnost výskytu předmětné trestné činnosti a míru jejího objasňování. Praktická část práce je věnována zjištění současných postojů a zkušeností policistů, kteří se s danou problematikou přímo setkávají, zhodnocení výstupů a návrhy de lege ferenda.

KLÍČOVÁ SLOVA

přípravné řízení, hospodářská soutěž, nekalá soutěž, kartelové dohody, zadávání veřejných zakázek, moderní technologie, konspirační prostředky, vývoj, reakce

ANOTATION

The master thesis deals with the current aspects of the pre-trial proceedings of the crime of breach of regulations on rules of economic competition according to § 248 of the Criminal Code, both in theoretical and practical terms. The thesis defines the basic terms and defines the features of the basic and qualified facts of the offence in question. The thesis also compares this offence with other domestic and foreign offences and defines the basic practical aspects of the individual stages of the pre-trial proceedings. The work provides an insight into the frequency of occurrence of the crime in question and the rate of its clarification. The practical part of the thesis is devoted to the identification of current attitudes and experiences of police officers who directly encounter the issue, evaluation of the results and suggestions de lege ferenda.

KEYWORDS

pre-trial proceedings, economic competition, unfair competition, cartels, public contracts, modern technology, conspiracy, evolution, reaction

OBSAH

ÚVOD	7
1. VÝKLAD POJMŮ	12
2. HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ, JEJÍ PRAVIDLA A OCHRANA	16
3. TRESTNÝ ČIN PORUŠENÍ PŘEDPISŮ O PRAVIDLECH HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	26
3.1 ZNAKY SPTČ A JEJICH ROZBOR	27
4. VZTAH TRESTNÉHO ČINU PODLE § 248 TZ K JINÝM TRESTNÝM ČINŮM DÍLU TŘETÍHO TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	56
4.1 KONKURENCE	56
4.2 PODOBNOST A PROVÁZANOST S JINÝMI TRESTNÝMI ČINY	58
5. VHLED DO TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY SOUSEDNÍCH STÁTŮ	65
5.1 SLOVENSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	65
5.2 POLSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	66
5.3 RAKOUSKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	68
5.4 NĚMECKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	69
6. ASPEKTY SOUČASNÉHO PŘÍPRAVNÉHO ŘÍZENÍ VE VZTAHU K TRESTNÉMU ČINU PODLE § 248 TZ	71
6.1 SPECIFIKA OZNAMOVÁNÍ	71
6.2 SPECIFIKA ODHALOVÁNÍ A PRONIKÁNÍ DO PROSTŘEDÍ	73
6.3 SPECIFIKA PROVĚŘOVÁNÍ	75
6.4 SPECIFIKA VYŠETŘOVÁNÍ	76
6.5 SPECIFIKA SPOLUPRACUJÍCÍCH OSOB	77
7. ŠETŘENÍ NA ODDĚLENÍCH	80
7.1 VSTUPNÍ SITUACE A DATA PRO ŠETŘENÍ	80
	5

7.2	VÝSLEDKY ŠETŘENÍ	84
7.3	DÍLČÍ ZÁVĚR A NÁVRH DE LEGE FERENDA	106
7.4	NÁVRH DE LEGE FERENDA ZA UŽITÍ UMĚLÉ INTELIGENCE	109
	<u>ZÁVĚR</u>	<u>115</u>
	<u>SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK</u>	<u>117</u>
	<u>SEZNAM LITERATURY</u>	<u>119</u>
	<u>SEZNAM TABULEK</u>	<u>123</u>

ÚVOD

Hospodářská soutěž, ač pro běžného spotřebitele latentně, působí významně na výsledek realizace nákupu zboží a služeb, a to ať už koncovými spotřebiteli přímo, nebo uvnitř dodavatelského celku. V důsledku tohoto pak narušení hospodářské soutěže poškozuje koncového spotřebitele, případně i další soutěžitele, a tedy vzniká zásadní potřeba státu regulovat její pravidla a tím maximalizovat ochranu spotřebitele, ale i dobré mravy v rámci obchodního styku a jeho očekávaný a rovný průběh. Porušení pravidel hospodářské soutěže může vést k rozkolísání trhu, v důsledku čehož může dojít k znatelným hospodářským škodám, které následně nemusí pociťovat pouze spotřebitelé a soutěžitelé, ale i sám stát, a to měrou nikoli nevýznamnou. Z daného je tedy patrné, že společenský zájem na zachování zdravé a funkční hospodářské soutěže je vysoký, o čemž svědčí i pokuty uložené Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS nebo Úřad) v souhrnné výši 170.515.000,- Kč¹ uložené za zakázané dohody, zneužití dominantního postavení, nepovolené fúze a za delikty orgánů veřejné moci. Zvláště v dnešní ekonomicky velmi komplikované době je ochrana hospodářské soutěže disciplínou ještě významnější a potřebnější.

Kromě nástrojů pro nápravu hospodářské soutěže uvedené v netrestních předpisech, existují ultima ratio nástroje ochrany hospodářské soutěže, které jsou vymezeny v trestním zákoníku. Vzhledem k tomu, že problematika hospodářské soutěže dosahuje citelné šíře, nese i znění skutkových podstat současně vymezených v trestním zákoníku nemálo úskalí, které je v kontextu subsidiarity trestní represe nutno pojmenovat a důsledně rozlišovat, aby nemohlo dojít ke zneužití trestního řízení tam, kde není jeho působení nutné a zákonodárcem předpokládané.

---

¹ Dle údajů zveřejněných na webu ÚOHS, *Pokuty uložené v jednotlivých oblastech HS v Kč.* [online]. [cit. 19.12.2022]. Dostupné z <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-hospodarske-souteze.html>

Trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, jak je uveden v § 248 trestního zákoníku² (dále jen TZ), nese značné množství parametrů již v rámci svých dvou základních skutkových podstat, kde je patrný přesah do norem občanskoprávních i veřejnoprávních. Zejména podmínka naplnění generální klauzule v odstavci prvním, která je definována v občanském zákoníku³ (dále jen OZ), naplnění pojmenovaných skutkových podstat a kumulativní podmínky potřebné pro naplnění skutkové podstaty, rozvětňuje znaky do značné šíře, která se v aplikační praxi obtížně naplňuje. V odstavci druhém je potom předmětem skutkové podstaty, mimo jiné, narušování hospodářské soutěže formou dohod mezi soutěžiteli, kdy tato problematika dopadá do působnosti zákona o ochraně hospodářské soutěže č. 143/2001 Sb. (dále jen ZOHS).

Složitost trestného činu podkládá i věcná příslušnost krajského soudu již v prvním stupni.⁴ V aplikační praxi přípravného řízení se pak setkáváme se třemi zásadními aspekty, které v diplomové práci rozpracuji. Prvním aspektem je širokost znaků základních skutkových podstat a podmínek jejich naplnění, druhým aspektem je komplikovanost proniknutí do prostředí, zajištění svědků a důkazů, ať už v živých trestních věcech, nebo ve věcech oznámených či zjištěných ex post, a třetím aspektem je využívání moderních technologií k zastírání trestné činnosti ze strany pachatelů, ze kterých se policii obtížně zajišťuje obsah. V rámci druhého aspektu je mimo jiné zajímavý výskyt spolupráce osob aktivně se na této trestné činnosti podílejících s policejním orgánem, kde se setkáváme se speciálními postaveními osob a režimy trestního řízení, mezi které je možné zařadit například institut spolupracujícího obviněného nebo postup podle § 172 odst. 2 písm. c) trestního řádu⁵ (dále jen TR).

Předmětný trestný čin tak v této diplomové práci popíšu v jednotlivých atributech, vysvětlím pojmy a rozpracuji skutkové podstaty tohoto trestného činu. Navážu

---

² Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, v posledním znění

³ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

⁴ Dle znění § 17 odst. 1 písm. c) TR.

⁵ Zákon č. 141/1961 Sb., *o trestním řízení soudním (trestní řád)*, v posledním znění

srovnáním s určitými shodnými atributy skutkových podstat trestných činů podle § 253, 255, 255a, 256, 257 a 332 TZ a vymezením rozdíl mezi nimi, popíšu jejich překryv a konkurenční vztahy. Srovnám také současnou českou trestněprávní úpravu s trestněprávní úpravou států sousedících s Českou republikou.

Empirickou část, jejíž výstup bude veskrze kvalitativní, budu věnovat zjištění, jak často se tato trestná činnost na věcně příslušných útvarech vyskytuje, do jaké míry moderní technologie a přístup pachatelů policii komplikují průběh přípravného řízení v kontextu zajišťování důkazů a jak se s tím policie umí nebo neumí vypořádat. V empirické části tedy budou zachyceny nejčastější policisty vnímané metody zastírání trestné činnosti a prostředky k tomu užívané ze strany pachatelů, stejně jako názor policistů na to, jak se policii daří či nedaří těmito prostředky procesně postupovat. Rovněž bude odpovězeno na otázku, zda je policejní aparát k potírání této trestné dostatečně erudovaný a zda není zatížený přebytečnou administrativou. V provedeném šetření budou policisté rovněž dotazováni, nakolik jim současná úprava tohoto trestného činu v trestním zákoníku přijde čitelná, nebo zda vnímají potřebu tento trestný čin revidovat. Budu také zjišťovat, zda je trestné činnosti věnována dostatečná personální kapacita. Dále se budu zabývat úspěšností trestního řízení na poli tohoto trestného činu. Tato zjištění budou zpracována v podobě grafů a výstupů z odpovědí respondentů na otázky.

Cílem diplomové práce je tedy zpracovat ucelený informační blok, který vymezí zásadní body ve vztahu k naplnění všech znaků skutkových podstat trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 TZ, vymezí tento trestný čin ve vztahu k jiným trestným činům z podobného odvětví a vytyčí základní aspekty jednotlivých fází přípravného řízení. Cílem je rovněž na základě komparace s jinými, typově podobnými trestnými činy a trestněprávní úpravou sousedních států dojít k závěru, zda v českém trestním zákoníku nefigurují nadbytečné skutkové podstaty, případně nějaké nechybí, dále pak zjistit, zda česká trestněprávní úprava je podobná sousední a v čem se odlišuje. Daná problematika není v současné době téměř zpracovaná, zvláště z trestněprávního

a kriminalistického hlediska s akcentem na fenomény současnosti. Zastávám názor, a přímá praxe mi jej potvrzuje, že daný trestný čin svou složitostí vybočuje z běžnosti a jsem přesvědčen, že ucelené zpracování této problematiky bude přínosné pro navazující praxi. Výsledný text by tak měl být použitelný v rámci celého přípravného řízení v rovině teoretické i praktické, ale rovněž by měl být způsobilý k aktualizaci přístupu, postupů a metodiky policie ve všech stádiích přípravného řízení.

Celá práce je členěna do sedmi kapitol. **První kapitola** se zabývá vymezením pojmů, jsou zde tedy vysvětleny stěžejní pojmy v kontextu tématu práce, které jsou potřebné k bazálnímu pochopení problematiky a orientaci v ní. **Druhá kapitola** se věnuje hospodářské soutěži, jejím pravidlům a její ochraně. Zde je zpracován pojem hospodářské soutěže, popsán její význam a základní mechanismy. Jsou zde také prohloubeny některé pojmy. V této kapitole jsou popsány způsoby narušení hospodářské a rozvedena ochrana hospodářské soutěže na úrovni České republiky i Evropské unie. **Třetí kapitola** se zabývá trestným činem porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 TZ. V této kapitole podrobně rozebírám jednotlivé skutkové podstaty, jejich možné formy spáchání a detailně definuji množství pojmů, které tyto skutkové podstaty obsahují. **Čtvrtá kapitola** pojímá vztah trestného činu podle § 248 TZ k dalším trestným činům a popisuje možnosti jejich konkurence. Dále je v této kapitole zpracováno srovnání s trestnými činy, které se na první pohled zdají v určitých znacích shodné s trestným činem podle § 248 TZ. **V páté kapitole** zpracovávám vzhled do trestněprávní úpravy této problematiky v sousedních státech. Zde je srovnána trestněprávní úprava Slovenska, Polska, Rakouska a Německa s trestněprávní úpravou českou. Dále je zde zhodnocena úroveň podobnosti s naší úpravou. **Šestá kapitola** obsahuje popis aspektů jednotlivých fází přípravného řízení. V této kapitole jsou popsány základní režimy oznamování této trestné činnosti, specifika a úskalí odhalování této trestné činnosti a pronikání do prostředí, dále pak specifika prověřování a vyšetřování se zaměřením na stěžejní body a základní problémy těchto fází přípravného řízení. Tato kapitola rovněž popisuje režimy s policií spolupracujících obviněných osob. **Sedmou kapitolu**

potom tvoří samotné šetření na věcně příslušných odděleních. V této kapitole pracuji se vstupními daty potřebnými pro šetření, tedy počtem napadených trestných činů, počtem stíhaných fyzických a právnických osob, mírou objasněnosti nebo výší škod v daných trestních věcech meziročně figurujících. Dále pak jsou zde definovány útvary, kterých se šetření týkalo, otázky, které byly položeny a výsledky šetření.

Cíle mé práce jsou tedy převážně funkční a snažím se jimi zjistit reálný stav nasedající na přímý výkon přípravného řízení ze strany věcně příslušného policejního orgánu. Ke stanovení těchto cílů používám metody analýzy, syntézy, dedukce a indukce, a snažím se současnou situaci a stav generalizovat. Ve své práci vycházím primárně z komentářové a odborné literatury, rozhodnutí vyšších soudů, ale i ze svých vlastních poznatků v rámci prověřování a vyšetřování této trestné činnosti. Práce je vedena primárně z pohledu právního, s podílem pohledu kriminalistického.

1. Výklad pojmů

V problematikách, které trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 TZ pojímá, existuje množství pojmů, přičemž pro účely této práce považuji za nutné stručně vyložit ty nejdůležitější z nich. Pojmy jsou řazeny abecedně.

Dodavatel je osoba, která nabízí poskytnutí služby, stavební práce, případně jiné dodávky. Dodavatelem je spojení více takových osob, nebo pobočka závodu.⁶

Dominantní postavení je takové postavení soutěžitele nebo společenství soutěžitelů na trhu, které dosahuje minimálně 40% podílu, což mu umožňuje chovat se nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.⁷ Dominantní postavení samo o sobě není škodlivé, škodlivé však je, pokud je zneužíváno vůči ostatním subjektům hospodářské soutěže.⁸

Hospodářská soutěž je soupeření subjektů na volném trhu o prospěch, který spočívá ve snaze o zvýšení podílu na trhu, zvýšení vlivu v určitém segmentu trhu nebo zvýšení konkurenceschopnosti. Dále také spočívá ve snaze o snížení vlivu nebo počtu účastníků takového soupeření. Prostředky k takovému soupeření jsou primárně kvalita a cena zákazníkům nabízeného zboží a služeb.⁹

Kartelová dohoda je dohoda mezi soutěžiteli, která má za cíl narušení hospodářské soutěže, případně je narušení hospodářské soutěže jejím následkem. Dohoda nemusí mít formální podobu.¹⁰

Nekalá soutěž je jednání v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, případně

---

⁶ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

⁷ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

⁸ MUNKOVÁ, Jindřiška, Pavel SVOBODA a Jiří KINDL. *Soutěžní právo*. Praha: C.H. Beck, 2006. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-440-6.

⁹ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Slovníček pojmů*. [online]. [cit. 02.12.2022]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/slovnicek-pojmu.html>

¹⁰ ELIÁŠ, Karel. *Kurs obchodního práva*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, 587 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-357-4.

zákazníkům. Všechny tři podmínky musí být splněny, aby bylo možno hovořit o nekalé soutěži.¹¹

Relevantní trh je trh určitého zboží, které je charakteristikou, cenou a zamýšleným použitím shodné, porovnatelné, případně vzájemně zastupitelné. Tyto parametry musí platit na území, kde jsou dostatečně homogenní soutěžní podmínky, které jsou zřetelně odlišitelné od sousedních území.¹²

Soutěžitel je fyzická nebo právnická osoba, která je schopna ovlivňovat hospodářskou soutěž, přičemž nezáleží, zda je podnikatelem či nikoli. Soutěžitelem mohou být i sdružení právnických nebo fyzických osob a profesní komory.¹³

Spotřebitel je ten, kdo nejedná v rámci vlastní podnikatelské činnosti, případně v rámci samostatného výkonu svého povolání. Je to tedy osoba, která přijímá plnění ze smlouvy s podnikatelem, přičemž dané plnění již nevyužívá dále ke svému podnikání, ale spotřebovává takové plnění. Spotřebitelem může být podnikatel i fyzická osoba.¹⁴

Trh je prostor, kde dochází ke střetu nabídky s poptávkou a kde dochází k prodeji a koupi zboží. V tomto prostoru vstupují do vzájemných interakcí kupující a prodávající, přičemž určují cenu zboží, dále pak množství zboží, které se koupí a prodá.¹⁵

---

¹¹ ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-522-0.

¹² Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

¹³ Tamtéž

¹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 8. 2008, sp. zn. 28 Cdo 864/2008

¹⁵ HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-278-6.

Veřejná zakázka je na základě platné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, nebo více dodavateli, realizovaná dodávka, poskytnutí služeb nebo provedení stavebních prací, a to za úplatu.¹⁶

Veřejný zadavatel je stát, místní, případně regionální orgány, veřejnoprávní subjekty, dále pak sdružení tvořená jedním nebo více takovými orgány či jedním nebo více veřejnoprávními subjekty.¹⁷ Jiná právnická osoba je veřejným zadavatelem, pokud byla založena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemá průmyslovou nebo obchodní povahu.¹⁸

Zadávací řízení je zákonem stanovený formalizovaný postup zabezpečení soutěže při výběru nejvhodnější nabídky, kterým je vybírán realizátor veřejné zakázky v podobě dodavatele.¹⁹

Zadavatel je osoba, která použije pro úhradu nadlimitní nebo podlimitní veřejné zakázky více než 200.000.000,- Kč, případně více než 50 % finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu veřejného zadavatele, případně z rozpočtu EU, veřejného rozpočtu cizího státu, pokud je zakázka plněna na území EU. Takový zadavatel se označuje jako dotovaný zadavatel. Zadavatelem je rovněž osoba, která zadává sektorovou veřejnou zakázku při výkonu relevantní činnosti, kdy tuto činnost vykonává na základě zvláštního nebo výhradního práva. Takový zadavatel se označuje jako sektorový zadavatel. Zadavatelem je také osoba, která zahájila zadávací řízení v podmínkách § 4 odst. 1 až 3 ZVZ, ač k tomu nebyla povinna, stejně jako osoba, která, i přesto, že k tomu nebyla povinna, zahájí zadávací řízení. Takový zadavatel se označuje jako dobrovolný zadavatel.²⁰

---

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES. [online]. [cit. 01.12.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32014L0024>

¹⁷ Tamtéž

¹⁸ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

¹⁹ POREMSKÁ, Michaela. *Veřejné zakázky stručně a prakticky*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-697-7.

²⁰ MLSNA, Petr. *Hospodářská soutěž a veřejné zakázky: synergie a průsečíky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-880-8.

Některé z těchto pojmů jsou detailněji vysvětleny v jednotlivých kapitolách této práce, stejně jako jsou v příslušných tématech vysvětleny pojmy další.

2. Hospodářská soutěž, její pravidla a ochrana

Hospodářská soutěž patří mezi základní mechanismy tržní ekonomiky. Vzhledem k tomuto je třeba zajistit, aby se trhu podílely nezávislé subjekty a ovlivňuje je konkurenční tlak. V případě, že k tomuto nedochází, není pro spotřebitele zajištěno, že je cena a kvalita služeb nebo produktů na tom kterém segmentu trhu optimální.²¹ Hospodářská soutěž se odehrává ve fiktivním, uměle vytvořeném prostoru, kde se střetává nabídka a poptávka, čímž je tvořen základ rozvoje hospodářství a volného trhu. Spočívá tak v soupeření zapojených subjektů o prospěch, který nemusí být nutně vyjádřen pouze zvýšením zisku, ale může se jednat například o vliv na zamýšleném segmentu trhu, jeho opanování, případně zvýšení míry konkurenceschopnosti. Spočívá však i ve snaze o odstranění, nebo alespoň snížení počtu jiných účastníků této soutěže, případně ve snaze o snížení jejich vlivu, tržního podílu nebo jejich hospodářského prospěchu z obchodní činnosti. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pak definuje hospodářskou soutěž jako „*ekonomický fenomén vzájemného soupeření jednotlivých podniků na trhu o zákazníka. Prostředky tohoto soupeření jsou zejména cena a kvalita zboží a služeb, které jsou zákazníkovi nabízeny. Hospodářská soutěž nutí jednotlivé podnikatele ke zvyšování efektivity a zavádění inovativních postupů, s jejichž pomocí mohou získat výhodu nad svými konkurenty*“.²² Nakolik ZOHS v § 2 legálně definuje pojmy soutěžitel a relevantní trh, legální definice hospodářské soutěže schází. Vzhledem k tomu, že se tento segment stále vyvíjí, není zcela žádoucí legálně zapouzdřit určitý stav, který by nerefletoval vývoj, přičemž případná příliš volná definice by vedla k neurčitosti a zmatku. Vymezení pojmu hospodářské soutěže je pak věnován prostor v odborné literatuře, kde se můžeme setkat s několika pojetími, a to jako soupeření dvou a více

---

²¹ KINDL, Jiří. *Soutěžní právo*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-806-1.

²² Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Slovníček pojmů*. [online]. [cit. 02.12.2022]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/slovnicek-pojmu.html>

hospodářských subjektů²³, odstranění konkurence ze soutěže dříve, než je dotčený subjekt sám odstraněn svými konkurenty²⁴, případně jako střet různých zájmů několika subjektů na trhu, kteří mají za cíl získat hospodářský prospěch.²⁵

Hospodářské soutěže se účastní subjekty, které se označují za soutěžitele. Soutěžitelem může být fyzická nebo právnická osoba, přičemž za soutěžitele je možné označit takový subjekt, který je schopen ovlivňovat hospodářskou soutěž. V rámci ovlivnění hospodářské soutěže pak není důležité, zda subjekt je či není podnikatelem. Soutěžitelem tak mohou být i sdružení právnických nebo fyzických osob, stejně jako profesní komory.²⁶ Hospodářskou soutěž tak musíme chápat v nejširším smyslu hospodářské činnosti, přičemž tento pojem není totožný s pojmem podnikatelské činnosti nebo obchodní činnosti.²⁷ Stejně tak pojem *dobrych mravů soutěže* není totožný s pojmem *dobrych mravů*²⁸ obecně. Dobré mravy soutěže, resp. jednání dle nich, je nutno vnímat jako poctivý soutěžní styk v tržím prostředí a jeho porušení je třeba pro trestní rovinu podřadit pod znak zavinění, přičemž se musí jednat o zavinění úmyslné podle § 15 TZ.²⁹

Ochrana hospodářské soutěže je v České republice realizována zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen ZOHS). Jedná se o předpis veřejnoprávní, jelikož na ochraně hospodářské soutěže má zájem

---

²³ MUNKOVÁ, Jindřiška, Pavel SVOBODA a Jiří KINDL. *Soutěžní právo*. Praha: C.H. Beck, 2006. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-440-6.

²⁴ ELIÁŠ, Karel. *Kurs obchodního práva*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, 587 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-357-4.

²⁵ ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-522-0.

²⁶ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

²⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

²⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v posledním znění

²⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

především stát, přičemž tomuto jsou přizpůsobeny nástroje postihu při porušení pravidel vrchnostenskou rolí ÚOHS.³⁰

Hospodářská soutěž může být narušována

- kartelovými dohodami mezi soutěžiteli,
- zneužitím dominantního postavení na trhu a
- spojením soutěžitelů.

Kartelovými dohodami jsou takové dohody mezi soutěžiteli, jejichž cílem, nebo způsobeným následkem, je narušení hospodářské soutěže. Generální klauzuli hospodářskou soutěž narušujících dohod nalezneme v § 3 odst. 1 ZOHS, kde je kromě podmínek explicitně vymezeno, že takové dohody jsou zakázané a neplatné. V rámci kartelové dohody nemusí jít nutně pouze o dohodu, ale i jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, případně jejich sdružování. Pro jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě postačí, když jeden ze soutěžitelů jedná na podkladě informací o budoucím jednání jiného soutěžitele. Pro to, aby takové jednání mohlo být označeno za nezákonné stačí ujednání takové dohody, přičemž není nutné, aby toto ujednání mělo formální podobu v podobě například smlouvy. Z daného tedy plyne, že není nutné, aby došlo k zamýšlenému plnění mezi soutěžiteli. Nebezpečnost těchto dohod má za následek vymizení soupeření subjektů hospodářské soutěže, čímž vzniká narušení konkurenčního prostředí. Toto může mít následně vliv nejenom na cenotvorbu, ale také na kvalitu, pestrost výběru, dostupnost zboží nebo technologický pokrok.³¹ Mezi kartelové dohody patří primárně horizontální, vertikální a smíšené kartely, případně ostatní kartely, jako je bid rigging. **Horizontální kartelová dohoda** spočívá v dohodě mezi soutěžiteli, kteří působí na stejné úrovni trhu zboží, tedy mezi přímými konkurenty.³² Tito se shodují v oblasti obchodní činnosti a jejich cílem je získání

---

³⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

³¹ RAUS, David a Andrea ORŠULOVÁ. *Kartelové dohody.* V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 978-80-7400-016-4.

³² Zákon č. 143/2001 Sb., *o ochraně hospodářské soutěže*, v posledním znění

zásadního podílu nebo ovládnutí shodné části trhu. Horizontální dohodou je tak typicky dosahováno omezení konkurenčního prostředí, kdy typickým příkladem jsou dohody o rozdělení trhu, o cenách, o omezování výroby apod. Takovým kartelům se také říká tvrdé kartely nebo hardcore kartely, a to z důvodu nejtěžšího dopadu na hospodářskosoutěžní prostředí, přičemž jsou nejpřísněji postihovány ZOHS.³³ Pod horizontální dohody se podřazují i dohody soutěžitelů působících současně na shodné i různé úrovni trhu, a to i v pochybnostech o působení dotčených soutěžitelů. **Vertikální kartely** jsou takové, kde vznikla dohoda mezi soutěžiteli působícími na různých úrovních tržního prostředí, tedy si přímo nekonkurujícími.³⁴ Takovou kartelovou dohodou je například ovlivňován proces cenotvorby, kdy je mezi výrobcem a prodejcem dohodnuta minimální nebo maximální prodejní cena, případně mezi velkoobchodníkem a maloobchodníkem.³⁵ Kartelové dohody se v praxi může vyskytnout v mnohých provedeních, proto je znění § 3 odst. 2 ZOHS demonstrativního charakteru a kartelová dohoda musí naplňovat znaky generální klauzule a nesmí patřit mezi blokové výjimky. Mezi příklady jednotlivých forem kartelové dohody je možno uvést dohodu mezi soutěžiteli o dvojích cenách pro různé soutěžitele nebo spotřebitele v rámci jednoho druhu plnění (diskriminační kartel), dohodu mezi soutěžiteli o neodebírání zboží od konkrétního soutěžitele (bojkotový kartel), případně dohody o územním nebo předmětovém rozdělení trhu, čímž dochází k monopolizaci postavení soutěžitele (rozdělovací kartel).³⁶ Dalším, a v poslední době stále významnějším druhem kartelu, je tzv. **bid rigging**. Tyto dohody jsou uskutečňovány v boji o veřejnou zakázku, kdy se subjekty, které by si měly konkurovat a soupeřit o získání zakázky, dohodnou na úpravě ceny nebo kvality (nebo obojího), kdy zpravidla zvýší cenu a sníží kvalitu plnění. Takto dohodnutí

---

³³ ELIÁŠ, Karel. *Kurs obchodního práva*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, 587 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-357-4.

³⁴ Zákon č. 143/2001 Sb., *o ochraně hospodářské soutěže*, v posledním znění

³⁵ ELIÁŠ, Karel. *Kurs obchodního práva*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, 587 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-357-4.

³⁶ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

účastníci výběrového řízení se následně podporují v procesu s cílem narušit hospodářskou soutěž. Tento druh kartelu patří svým dopadem na hospodářskou soutěž mezi tvrdé kartely, tedy s vysokou mírou závažnosti. Dohoda pak zpravidla spočívá v tom, že se soutěžitelé na několika zakázkách vystřídají, přičemž se procentuálně dělí o zisk z ceny zakázky, a to dle role, kterou zastávají. Soutěžitel, který je určen k výhře, vyplatí v menší míře toho, kdo se z výběrového řízení stáhl zcela, a ve větší míře toho, kdo zůstal jako protikandidát, přičemž je dohodnuto, že podá takovou nabídku, která nemá šanci na úspěch. V případě, že se do takového procesu přidá soutěžitel mimo dohodu, snaží se ho dohodnutí soutěžitelé buď do dohody získat (zpravidla vyplatit jeho odstoupení), nebo mu znemožnit úspěch (napadením podání).³⁷

Dominantní postavení na trhu má ten soutěžitel, případně společenství soutěžitelů, který se na základě své tržní síly může chovat značně nezávisle na jiných soutěžitelích, případně spotřebitelích. ÚOHS zkoumá a posuzuje postavení soutěžitele na trhu podle množství kritérií, ale obecně pokud soutěžitel nedosáhne minimálně 40% podílu na trhu, nepovažuje jej ÚOHS za dominantního.³⁸

Zneužitím dominantního postavení je pak například vynucování nepřiměřených podmínek ve vztahu k jiným soutěžitelům, ať už přímé nebo nepřímé, kdy toto může spočívat například ve vynucování nepřiměřeného plnění, zavázání se k nucenému odběru dalšího plnění, který nesouvisí s primárně smluveným plněním, nebo uplatňováním různých podmínek ve vztahu k různým účastníkům trhu, kterými jsou někteří z nich znevýhodněni.³⁹ Úřad zde ale umožňuje určitou dohodu mezi dotčenými účastníky trhu, kterou posoudí jako dohodu vedoucí k obnovení hospodářské zdravé soutěže. K danému je také třeba uvést, že do konce roku 2022 měl Úřad možnost provádět sektorové šetření podle § 20 odst. 2 ZOHS na trhu se zemědělskými a potravinářskými produkty pouze

---

³⁷ MLSNA, Petr. *Hospodářská soutěž a veřejné zakázky: synergie a průsečíky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-880-8.

³⁸ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

³⁹ Tamtéž

u subjektů jejichž obrat činil 5 miliard korun za rok. Od ledna 2023, kdy vstoupila v platnost novela zákona o významné tržní síle⁴⁰ a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinářských produktů č. 395/2009 Sb., je však možno provádět sektorové šetření u subjektů, jejichž obrat činí 2 miliony eur (cca 50 milionů korun) za rok. Úřadu se tak rozšířilo portfolio například z přibližně dvanácti maloobchodních řetězců, u kterých bylo sektorové šetření možné provádět doposud, na celou vertikální linii úrovní tržního prostředí, což bude zahrnovat cca 800 subjektů.⁴¹

Spojování soutěžitelů není samo o sobě zakázané, ale ÚOHS v zájmu zachování funkční hospodářské soutěže kontroluje a reguluje takové koncentrace soutěžitelů, čímž chrání tržní prostředí před monopolizací, likvidací konkurence, případně jiného soutěž narušujícího následku, stejně jako za účelem udržení konkurenceschopného jednání všech relevantních soutěžitelů. Úřad tak posuzuje rizika a výhody spojení soutěžitelů s cílem, mimo ochrany hospodářské soutěže v jejích principech, udržet prospěšnost spojení pro spotřebitele. V daném se tak opět zrcadlí hlavní narativ požadavku na udržení dobré kondice hospodářské soutěže. V tomto případě tak nejde o taxativní nebo demonstrativní výčet zakázaných jednání, ale z komplexního a hlubokého posouzení Úřadu vyplývající odůvodněné rozhodnutí ÚOHS, zda je spojení subjektů přínosné, nebo naopak závadné pro tržní prostředí.⁴²

Primární veřejnoprávní ochranu hospodářské soutěže tvoří Hlava VII ZOHS, kde jsou uvedeny přestupky fyzických osob, podnikajících fyzických osob, právnických osob a orgánů veřejné správy. Za zde uvedené přestupky je možné ukládat pokuty až do desíti milionů korun, případně procentuálního podílu z úhrnu čistého obratu

---

⁴⁰ Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinářských produktů, v posledním znění

⁴¹ Český rozhlas, *Prověříme tři základní potraviny, proč zdražily a kde jsou zisky, říká šéf ÚOHS Mlsna*. [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mujirozhlaz.cz/penize-vliv/proverime-tri-zakladni-potraviny-proc-zdrazily-kde-jsou-zisky-rika-sef-uohs-mlsna>

⁴² KINDL, Jiří. *Soutěžní právo*. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-806-1.

dosaženého soutěžitelem za poslední ukončené účetní období, nebo čistých obrátů soutěžitelů, kde zákon postihuje jednání více soutěžitelů, kdy se může jednat až o 10% podíl. Úřad také může uložit až tříletý zákaz plnění veřejných zakázek. Z daného plyne, že již mimotrestní sankce za protiprávní jednání jsou zásadně tvrdé a mají značný preventivní potenciál.⁴³

V rámci ZOHS je rovněž vymezeno, a to s v § 3 odst. 3, jaké dohody nejsou považovány za dohody narušující soutěž. Jsou to dohody, které:

- přispívají ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží, podpoře technického nebo hospodářského rozvoje a určuje spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z takových dohod plynoucích,
- neukládají soutěžitelům taková omezení, která nejsou nezbytná k dosažení cílů plynoucích z předchozí podmínky a
- neumožňují soutěžitelům znemožnit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu, ke kterému se vztahuje předmět takové dohody.

Výše uvedené podmínky musí dohoda plnit kumulativně, tedy všechny body musí být splněny pro konstatování závěru nezávadnosti dohody pro stav hospodářské soutěže.⁴⁴ Dále není možné postihovat jako hospodářskou soutěž narušující tzv. bagatelní kartely dle pravidla de minimis, tedy dohody, které mají pouze zanedbatelný dopad na hospodářskou soutěž. Za tyto dohody jsou ÚOHS považovány ty, v nichž se společný podíl soutěžitelů, kteří se účastní horizontální dohody, není větší 10 %, a současně podíl žádného z těchto dohody se účastnících soutěžitelů nepřesahuje 15 % na jakémkoli dohodou dotčeném trhu. V případě, že dohoda obsahuje některá z tzv. tvrdých omezení, tedy dohody o cenách, rozdělení trhu, uplatnění rozdílných podmínek atd., není možné na takovou dohodu uplatnit výjimku zanedbatelné dohody. Výjimkami z výše uvedeného je dále doporučená cena, přičemž pokud se jedná o cenu skutečně

---

⁴³ V detailu viz. hlavu VII zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

⁴⁴ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

pouze doporučenou, požívá takové určení ceny blokové výjimky.⁴⁵ Výjimku tvoří i výhradní distribuce, výhradní nákupy, případně nákupy jedné značky, a to za předpokladu, že není přesažen 30% podíl dotčeného kupujícího a taková dohoda netrvá déle než pět let.⁴⁶

Zde je dobré uvést, že pokud v dané věci absentuje veřejný zájem na řešení protiprávního jednání ve vztahu k nízké míře škodlivého dopadu takového jednání na kondici hospodářské soutěže, může ÚOHS rozhodnout, že o dané věci nezahájí z úřední povinnosti řízení. Takové rozhodnutí Úřadu ale nebrání konstatování závěru, že nemohlo dojít k naplnění skutkové podstaty trestného činu.⁴⁷

Hospodářská soutěž je chráněna i komunitárním právem Evropské unie, konkrétně čl. 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie⁴⁸ (dále jen SFEU). Za narušení hospodářské soutěže pak článek 101 SFEU označuje:

- přímé nebo nepřímé určení nákupní nebo prodejní ceny případně jiné obchodní podmínky,
- omezení nebo kontrolu výroby, odbytu, technického rozvoje nebo investice,
- rozdělení trhu nebo zdroje zásobování,
- uplatnění různých podmínek vůči obchodním partnerům při plnění stejné povahy, přičemž toto vede k znevýhodnění některých partnerů v hospodářské soutěži,
- podmínění uzavření smlouvy tím, že druhá strana přijme jiná plnění, která s předmětem těchto smluv nesouvisejí, a to věcně, ani podle obchodních zvyklostí.⁴⁹

---

⁴⁵ Tamtéž

⁴⁶ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

⁴⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁴⁸ Původně vedeno v člancích 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského společenství

⁴⁹ Úřední věstník C 326, *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie*. [online]. [cit. 10.12.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2012:326:FULL&from=DA>

Zakázané dohody nebo rozhodnutí podle čl. 101 odst. 2 SFEU jsou neplatné od samého počátku, přičemž je možné označit takové dohody nebo rozhodnutí za povolené, pokud jsou naplněny podmínky uvedené v odst. 3 čl. 101 SFEU.

Článek 102 SFEU potom zakazuje zneužití dominantního postavení na společném trhu nebo jeho podstatné části. Za zneužití dominantního postavení na trhu tento článek označuje:

- přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen, případně jiných nerovných obchodních podmínek,
- omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje na úkor spotřebitele,
- uplatnění rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům plnícím plnění stejné povahy, přičemž jsou tímto někteří partneři znevýhodňováni v hospodářské soutěži,
- podmínění uzavření smlouvy tím, že druhá strana přijme jiná plnění, která s předmětem těchto smluv nesouvisejí, a to věcně, ani podle obchodních zvyklostí.⁵⁰

Vzhledem k tomu, že trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže se neváže pouze k samotné hospodářské soutěži, jak je definována výše, ale přesahuje jak do právní úpravy regulující nekalou soutěž, pravidla o zadávání veřejných zakázek a dalších. Problematiku nekalé soutěže, zadávání veřejných zakázek a dalších jednání vymezených ve třetí alince odstavce druhého § 248 TZ potom pro přehlednost vymezují dále v této práci.⁵¹

Zvláště v dnešní ekonomicky nezvykle nestabilní době je nutno hospodářskou soutěž ochraňovat. V kontextu současných cen je na místě si klást otázku, zda tyto nemohou být produktem úmyslně narušené hospodářské soutěže, například formou dohody soutěžitelů na vyšších cenách, na rozdělení segmentů a tržních podílů a tím minimalizaci konkurenčních vlivů na trhu, na základě čehož tratí při

---

⁵⁰ Úřední věstník C 326, *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie*. [online]. [cit. 10.12.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2012:326:FULL&from=DA>

⁵¹ Viz kapitola 3.1, od strany 38 této práce.

prvním pohledu hlavně zákazník, ale při tom další i stát tím, že zákazník sníží spotřebu, vyčkává s útratou a tím zastavuje oběh peněz, na jeho životní úroveň nehledě. Stát potom musí vynakládat úsilí a náklady na sanaci těchto škod, například v podobě dočasného snížení nebo odpuštění DPH, které se do systému potom těžko vrací, ale rovněž se těžce zacelují propady na příjmové straně rozpočtu. Takovým dopadům se však dá předcházet právě ochranou hospodářské soutěže. V současné době dle slov Petra Mlsny, ředitele ÚOHS, Úřad započíná sektorové šetření v rámci kompletního vertikálního řetězce u tří základních komodit, bez kterých se spotřebitel neobejde, a to právě za účelem zjištění, zda nebyla hospodářská soutěž současnou cenotvorbou narušena, přičemž současně neuvedl, které konkrétní komodity to jsou. Dané by mělo objasnit, zda a kdo přesně vydělává na skokovém nárůstu cen. V současné době Úřad nezveřejnil, o jaké komodity se jedná, ani jak dlouho bude šetření probíhat.⁵²

---

⁵² Český rozhlas, *Prověříme tři základní potraviny, proč zdražily a kde jsou zisky, říká šéf ÚOHS Mlsna*. [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mujrozhlas.cz/penize-vliv/proverime-tri-zakladni-potraviny-proc-zdrazily-kde-jsou-zisky-rika-sef-uohs-mlsna>

3. Trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže

Trestný čin v podobě, v jaké jej nalezneme ve znění § 248 TZ vznikl v rámci tvorby současně platného trestního zákoníku, tedy zákona číslo 40/2009 Sb., který a je platný od 9. 2. 2009 a účinný od 1. 1. 2010, z důvodu potřeby nahrazení nepříliš konkrétního vymezení tehdejších trestných činů, které problematiku pojímaly, a sice trestných činů porušování závazných pravidel hospodářského styku podle § 127 z. č. 140/1961 Sb. (dále jen „trestní zákon“) a nekalé soutěže podle § 149 trestního zákona. Důvodem pro existenci trestného činu pojímajícího nezákonné jednání určitého stupně i v současně platném zákoníku je potřeba hrozbou trestního postihu nejúčinněji odrazovat fyzické a právnické osoby od účasti na nekalosoutěžním jednání, což praxí potvrdily některé členské státy Evropské unie, které tento princip trestněprávní úpravy narušení hospodářské soutěže již aplikují. Podílení se na nekalosoutěžních praktikách má vždy za důsledek zvýšení cen pro konečného spotřebitele, případně ke zhoršení kvality nebo výběru předmětného zboží. V případě dlouhodobosti takového stavu vzniká škoda i samotnému hospodářství a škoda způsobená spotřebitelům se tím ještě zvyšuje. Trestní zákoník si dal za cíl postihovat pouze závažnější formy narušení hospodářské soutěže, přičemž do jeho dosahu nespádají vertikální dohody narušující hospodářskou soutěž, zneužívání dominantního postavení na trhu a nepovolené spojování soutěžitelů. K rozdílnosti právní úpravy oproti trestnímu zákonu zákonodárce přistoupil z důvodu potřeby zachování principu určitosti skutkových podstat, respektive prohloubení jeho aplikace, která plyne ze zásady *nullum crimen sine lege certa*⁵³, která vyjma požadavku na určitost, požaduje i předvídatelnost právní úpravy.⁵⁴

---

⁵³ Není zločinu bez určitého zákona.

⁵⁴ Úřad vlády: *Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb. trestní zákoník*, č. 40/2009 Dz

3.1 Znamky SPTČ a jejich rozbor

Vzhledem k tomu, že trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže nese mnohost parametrů v rámci svých základních skutkových podstat, považuji za potřebné pospat aktuální⁵⁵ znění těchto základních skutkových podstat trestného činu podle § 248 TZ.

Tohoto trestného činu se v **prvním odstavci** dopustí ten, kdo poruší jiný právní předpis o nekalé soutěži tím, že se při účasti na hospodářské soutěži dopustí klamavé reklamy, klamavého označování zboží a služeb, vyvolávání nebezpečí záměny, parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele, podplácení, zlehčování, srovnávací reklamy, porušování obchodního tajemství, nebo ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí, a takovým jednáním způsobí újmu většího rozsahu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody. Tohoto trestného činu podle **odstavce druhého** se dopustí ten, kdo v rozporu s jiným právním předpisem na ochranu hospodářské soutěže uzavře se svým konkurentem dohodu o určení ceny, dohodu o rozdělení trhu nebo jinou dohodu narušující hospodářskou soutěž, případně kdo v rozporu s jiným právním předpisem o veřejných zakázkách poruší závažným způsobem závazná pravidla zadávacího řízení, nebo kdo v rozporu s jiným právním předpisem upravujícím činnost osob oprávněných k podnikání na finančním trhu, činnost bank a jiných právnických osob oprávněných k provozování finanční činnosti, obchodování s investičními nástroji, penzijního připojištění a pojišťovnictví, obhospodařování a administraci investičních fondů nebo zahraničních investičních fondů, poruší závažným způsobem závazná pravidla obzřetného podnikání, obhospodařování majetku, odborné péče nebo zákaz vykonávat zákonem nebo úředním rozhodnutím určené úkony, služby nebo jiné činnosti, přičemž tímto ve větším rozsahu způsobí újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, zadavateli nebo jinému dodavateli nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody.

---

⁵⁵ Znění platné ke dni 5. 1. 2023, novelizováno zákonem č. 429/2022 Sb.

Kvalifikační okolnosti, jejichž existence je potřebná pro naplnění kvalifikovaných skutkových podstat v odstavcích třetím a čtvrtém, je možné rozdělit do čtyř rovin. První rovinou je spáchání takového činu více osobami, druhou je recidiva, třetí je majetkový dopad činu a čtvrtou je dopad činu do ekonomické kondice. Ve **třetím odstavci** tak nalezneme kvalifikační okolnost spáchání takového činu v postavení člena organizované skupiny, opětovné spáchání tohoto trestného činu, způsobení značné škody a získání značného prospěchu pro sebe nebo jiného. Ve **čtvrtém odstavci** potom nalezneme kvalifikační okolnosti v podobě způsobení škody velkého rozsahu, získání prospěchu velkého rozsahu pro sebe nebo jiného a způsobení úpadku.⁵⁶

Trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže zařadil zákonodárce do třetího dílu hlavy šesté trestního zákoníku, tedy do hlavy trestných činů hospodářských. Třetí díl této hlavy se potom váže přímo k trestným činům proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou. Trestný čin je koncipován do čtyř odstavců, přičemž v prvních dvou odstavcích nese celkem čtyři základní skutkové podstaty⁵⁷ a ve dvou zbývajících odstavcích jsou definovány skutkové podstaty kvalifikované.

Základ trestní odpovědnosti za trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže je položen v jednání, kterým je zasaženo do základních funkcí hospodářské soutěže. **Objektem** tohoto trestného činu je tak zájem veřejnosti na zachování poctivosti hospodářské soutěže a zachování existence a základních funkcí hospodářské soutěže.

V prvním odstavci směřuje jednání k naplnění pojmenovaných skutkových podstat nekalé soutěže, přičemž tuto je možno naplnit devíti různými způsoby jednání v rámci pachatelovy účasti na hospodářské soutěži.

---

⁵⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, v posledním znění

⁵⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

Objektivní stránka trestného činu podle § 248 odst. 1 TZ, jak již bylo uvedeno, sestává z devíti typů jednání, jež je možno naplnit alternativně. K jejich naplnění může dojít jednáním, které je provedeno v rámci hospodářské soutěže a účasti na ní a představuje porušení předpisu o nekalé soutěži. Takový předpisem je zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník (dále jen OZ), který upravuje principy nekalé soutěže v hlavně III., dílu 2., oddílu 2., a to konkrétně v § 2976 až 2990 OZ.⁵⁸ Jedná se o trestný čin s blanketní dispozicí, tedy odkazuje do jiné právní normy, která není v právní normě samé obsažena.⁵⁹ V dané problematice jsou tak trestní zákoník a občanský zákoník dvojicí primárních předpisů. Dále je však odkazováno v dané problematice i do právních předpisů upravujících zadávání veřejných zakázek, činnost bank, právnických osob oprávněných k provozu finanční činnosti, obchodování s investičními nástroji, pojišťovnictví a penzijního připojištění nebo obchodování s investičními nástroji.⁶⁰ Nakolik je zde možno uvažovat o naplnění zásady *nullum crimen sine lege certa*, právě užití blanketní dispozice zajišťuje, že nebude nutno trestněprávní předpis při každé změně právní úpravy té které problematiky upravovat rovněž. Pohled tímto prizmatem pak zcela ospravedlní na první pohled nekonkrétní právní úpravu trestného činu.⁶¹

Nekalosoutěžní jednání spočívá v naplnění podmínek generální klauzule, která je uvedena v § 2976 odst. 1 OZ. Pro vznik protizákonného stavu je třeba, aby byly podmínky generální klauzule naplněny kumulativně, nikoli tedy pouze alternativně. V případě, že dojde k naplnění některé z pojmenovaných skutkových podstat, aniž došlo k naplnění generální klauzule, nejedná se o nekalosoutěžní jednání. Za nekalou soutěž jde ale označit takové jednání, které nenaplnuje znaky pojmenovaných skutkových podstat, ale naplnilo generální klauzuli. V takovém

---

⁵⁸ Na jednání, která byla uskutečněna před 1. 1. 2014 se vztahuje úprava obchodního zákoníku.

⁵⁹ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Právnícké učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-838-9.

⁶⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁶¹ Tamtéž

případě však není možné, při absenci naplnění pojmenované skutkové podstaty, která je obsažena ve výčtu písmen a) až i), jak je uveden v § 248 odst. 1 TZ, zakládat trestní odpovědnost takového jednání ve vztahu k trestnému činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže.

Generální klauzule zní: *„Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.“*

V rámci parametrů generální klauzule pak vidíme příčinnou souvislost mezi jednáním v podobě dopuštění se nekalé soutěže zákonem zakázaným způsobem jednání a následkem v podobě způsobilosti takového jednání přivodit jiným soutěžitelům nebo zákazníkům újmu. Z daného je patrné, že pro naplnění civilněprávní úpravy skutkové podstaty nekalé soutěže postačí následek ohrožovací, který je způsobilý újmu, ať už v podobě majetkové či nemajetkové, způsobit, přičemž k naplnění skutkové podstaty trestného činu je nutno vyvolat následek poruchový. Dále, jak již bylo uvedeno, je třeba k dosažení nekalosoutěžního jednání naplnit znaky generální klauzule kumulativně, tedy musí dojít

- a) k jednání v hospodářské soutěži,
- b) toto jednání musí být v rozporu s dobrými mravy soutěže,
- c) musí být způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům,
- d) naplňuje alespoň některou ze skutkových podstat nekalé soutěže uvedenou v písmenech a) až i) § 248 odst. 1 TZ.⁶²

Byť ke vzniku nekalosoutěžního jednání není třeba současně naplnit některou z pojmenovaných skutkových podstat,⁶³ pro založení trestní odpovědnosti takového jednání je třeba, aby byla naplněna alespoň jedna forma spáchání, jak jsou uvedeny v písmeni a) až i) prvního odstavce § 248 TZ. Tím zákonodárce zúžil,

---

⁶² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁶³ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář.* Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

v souladu se zásadou subsidiarity trestní represe možnost postihu za nekalosoutěžní trestný čin oproti úpravě civilní.⁶⁴ Tyto formy spáchání velmi úzce navazují na pojmenované skutkové podstaty uvedené v § 2976 odst. 2 OZ, na podkladě čehož považuji za potřebné zde přímo srovnat tyto pojmenované skutkové podstaty uvedené s formami spáchání trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 TZ:

§ 2976 odst. 2 OZ	§ 248 odst. 1 TZ
a) klamavá reklama	a) klamavá reklama
b) klamavé označování zboží a služeb	b) klamavé označování zboží a služeb
c) vyvolání nebezpečí záměny	c) vyvolání nebezpečí záměny
d) parazitování na pověsti závodu, výrobku či služeb jiného soutěžitele	d) parazitování na pověsti podniku, výrobku či služeb jiného soutěžitele
e) podplácení	e) podplácení
f) zlehčování	f) zlehčování
g) srovnávací reklama, pokud není dovolena jako přípustná	g) srovnávací reklamy
h) porušení obchodního tajemství	h) porušování obchodního tajemství
i) dotěrné obtěžování	i) ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí
j) ohrožení zdraví a životního prostředí	

Tabulka 1: Vlastní zpracování dle shora citovaných zákonů.

⁶⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

Z daného srovnání je patrné, že trestní zákoník velmi těsně naléhá na znění soukromoprávního předpisu. Je patrné, že není trestněprávní rovinou postiženo dotěrné obtěžování, které byt' je nekalosoutěžní praktikou, nemá dostatek společenské škodlivosti k uplatnění ultima ratio nástroje v podobě trestního práva.

Klamavá reklama, jak je uvedena v § 248 odst. 1 písm. a) TZ se váže ke znění § 2977 OZ. Z ustanovení občanského zákoníku pak plyne, že klamavá reklama je komerční reklamní útvar, který má za cíl zvýšit odbyt zboží a služeb, je způsobilý ovlivnit hospodářskou soutěž a současně nese prvky klamu. Tento může být vyjádřen nepravdivým údajem, ale i údajem pravdivým, který však je způsobilý k vytvoření jiného závěru, jenž v souvislostech vede k omylu. Tento omyl však musí nutně směřovat ovlivnění hospodářského chování reklamou ovlivněných osob.⁶⁵ Při posuzování je přihlíženo k dostupnosti reklamy, jejímu provedení, složení a dalším aspektům, včetně znaků zboží či služeb, jejich předpokládaného použití. Dalšími hodnotícími kritérii jsou cena a způsob jejího určení, podmínky prodeje zboží nebo poskytnutí služeb. Posuzovány jsou rovněž povaha, vlastnosti a práva zadavatele reklamy, například totožnost, odborná způsobilost, práva duševního vlastnictví, majetek a další aspekty.⁶⁶ Těmito aspekty však není dotčeno reklamní přehánění a nadsázka.⁶⁷

Klamavé označení zboží nebo služby, jak je uvedeno v § 248 odst. 1 písm. b) TZ, se opírá o § 2978 OZ, kde je uvedeno, že je to označení způsobilé vyvolat v hospodářském styku mylnou domněnku, kdy takto označené zboží nebo služba pochází z určitého místa, oblasti nebo od určitého výrobce, případně vykazující zvláštní charakteristický znak nebo jakost. Není ale rozhodné, zda označení bylo uvedeno přímo na zboží, na jeho obalu, v obchodní písemnosti nebo jinde, stejně jako není rozhodné, zda bylo klamavé označení

---

⁶⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

⁶⁶ Tamtéž

⁶⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

použito přímo nebo nepřímo, potažmo jakým prostředkem se stalo.⁶⁸ Klamavého označení může subjekt hospodářské soutěže dosáhnout i použitím výrazů „pravý“, „skutečný“, případně „původní“.⁶⁹ V této chvíli si jistě můžeme položit otázku, zda dané nemá průnik s nehmotnými statky upravenými předpisy duševního a průmyslového vlastnictví, a to především s označením původu a zeměpisného označení zboží,⁷⁰ případně s problematikou ochranné známky.⁷¹ Tento průnik je vyřešen zněním odstavce třetího § 2978 OZ, kde je uvedeno, že obsah předchozích odstavců daného ustanovení se nedotýká jiných právních předpisů o ochraně průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví. K parametru klamavosti, ať už ve vztahu k reklamě nebo k označení zboží a služeb je dále třeba uvést, že oklamat je způsobilý i údaj veskrze správný, který může být zavádějící a uvádět v omyl v kontextu okolností, za nichž byl použit.⁷²

Vyvolávání nebezpečí záměny, jak je uvedeno v § 248 odst. 1 písm. c) TZ, je definováno v § 2981 OZ. Může k němu dojít neoprávněným užitím obchodní firmy, případně jiného příznačného označení pro určitého soutěžitele, ale také neoprávněným užitím ochranné známky nebo průmyslového vzoru, pokud může vést toto užití ke klamnému dojmu spojení výrobku nebo služby s určitým soutěžitelem. Nebezpečí záměny může být vyvoláno rovněž napodobením cizího výrobku, obalu takového výrobku nebo cizího výkonu, pokud však tyto prvky nejsou jen technického, funkčního nebo estetického charakteru, a tyto jsou předurčeny samotnou povahou výrobku.⁷³ I zde je patrná návaznost na právní úpravu nehmotných statků, přičemž na základě tzv. křížového charakteru ochrany

---

⁶⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

⁶⁹ Tamtéž

⁷⁰ Viz zákon č. 452/2001 Sb., *o ochraně označení původu a zeměpisných označení*, v posledním znění.

⁷¹ Viz zákon č. 441/2003 Sb., *o ochranných známkách*, v posledním znění.

⁷² Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

⁷³ Tamtéž

je možné uplatňovat nebezpečí záměny ochranné známky vůči obchodní firmě a naopak.⁷⁴

K **parazitování na pověsti podniku, výrobku nebo služby**, jak je uvedeno v § 248 odst. 1 písm. d) TZ a definováno v § 2982 OZ, může dojít zneužitím pověsti jiného soutěžitele, přičemž se zde jedná primárně o pověst dobrou, která je významnou hodnotou podnikatele.⁷⁵ Typickými praktikami parazitování může být tvrzení, že výrobky soutěžitele jsou stejně kvalitní jako v obchodním styku již osvědčené výrobky renomovaných firem, kdy není podstatné, zda je takové tvrzení pravdivé či nikoli, nebo využití reklamních sloganů, případně celé reklamní skladby jiného soutěžitele.⁷⁶ Další typickou parazitní praktikou je označování výrobků a služeb označením jiného soutěžitele, zejména napodobeninami nebo kopií ochranných známek nebo obchodní firmy. Pro naplnění této formy spáchání pak není rozhodné, zda bylo parazitním jednáním skutečně dosaženo zisku, rozhodným faktorem je způsobilost takový zisk umožnit, ať už ku prospěchu vlastnímu nebo jiného.⁷⁷

K **podplácení**, jak je uvedeno v § 248 odst. 1 písm. e) TZ a definováno v § 2983 OZ, dochází v případech, kdy soutěžitel jiné osobě, která je členem statutárního jiného soutěžitele, nebo jiného jeho orgánu, nabídne, ať už přímo nebo nepřímo, slíbí nebo poskytne jakýkoliv prospěch proto, aby nekalým postupem takové osoby docílil pro sebe nebo jiného soutěžitele neoprávněnou výhodu v soutěži nebo neoprávněnou přednost, a to na úkor dalších soutěžitelů. Podplácení je možné se dopustit rovněž jednáním, pokud soutěžitel přímo nebo nepřímo žádá, případně dá slíbit nebo přijme, za účelem získání neoprávněné výhody v soutěži nebo neoprávněné přednosti pro sebe nebo pro jiného

---

⁷⁴ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁷⁵ Tamtéž

⁷⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁷⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

soutěžitele, jakýkoliv prospěch.⁷⁸ Pokud se týče předmětu prospěchu, není rozhodné, zda se jedná o peněžitě či nepeněžitě plnění. Forma podplácení může být aktivní i pasivní, tedy pachatel něco slibuje, poskytuje nebo nabízí, respektive pachatel prospěch žádá, přijme nebo si nechá slíbit.⁷⁹ Pokud by k takovému jednání došlo v rámci obstarávání věci obecného zájmu, není vyloučen i jednočinný souběh s trestným činem přijetí úplatku podle § 331 a trestným činem podplácení podle § 332 TZ.⁸⁰ Obstaráváním věcí obecného je mimo jiné zachování povinnosti uložené právním předpisem nebo převzaté na základě smlouvy, jejímž účelem je zajištění, aby v obchodních vztazích nedocházelo k bezdůvodnému zvýhodňování účastníků vztahů, nebo k jejich poškozování, případně aby nedocházelo k tomuto stavu u osob, které jménem takových účastníků obchodních vztahů jednají.⁸¹ Z daného plyne, že vztah mezi podplácením ve smyslu § 248 odst. 1 písm. e) TZ a úplatkářstvím, jak je uvedeno v dílu 3 hlavy desáté trestního zákoníku, může být v určitých případech poměrně úzký.

Zlehčováním, jak je uvedeno v § 248 odst. 1 písm. f) TZ a definováno v § 2984 OZ, se rozumí jednání, kterým jeden soutěžitel rozšiřuje nepravdivé údaje o výrobcích, výkonu nebo poměrech jiného účastníka soutěže, přičemž toto jednání je způsobilé přivodit mu újmu.⁸² Takovým jednáním dotčený soutěžitel nemusí být v rámci protizákonného jednání přímo jmenován, postačuje, pokud je identifikovatelný pro zákazníky. Takové protizákonné jednání může postihovat současně i více soutěžitelů, tedy není nutné, aby směřovalo výlučně k jedinému. O zlehčování jde i v případě, že jsou uváděny a šířeny pravdivé údaje o výrobcích

---

⁷⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

⁷⁹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁸⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁸¹ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, v posledním znění

⁸² Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

nebo poměrech jiného soutěžitele, pokud jsou takto způsobilé přivodit újmu.⁸³ Ochrana před zlehčováním tedy toliko míří primárně na obchodní čest účastníka soutěže, potažmo nepřímo na čest spotřebitelů a zákazníků. Dále ochrana míří na ochranu kultury hospodářské soutěže. K rozšiřování (uvádění) může docházet přímo či nepřímo, a to různými podobami: obrazovou, písemnou, ústní, nebo za užití symbolů případně zvuků.⁸⁴ Nekalosoutěžní praktikou ale není, pokud byl soutěžitel k takovému jednání donucen okolnostmi v kontextu oprávněné obrany.⁸⁵ Oprávněnou obranou v tomto kontextu je určitá forma nutné obrany, tedy je vyžadováno, aby prostředek obrany byl použit bez prodlení a byl vhodný k odvrácení účinků jednání druhého soutěžitele na jeho soutěžní postavení, a to v případě, kdy neexistuje jiná volba, kterou by bylo možné dosáhnout stejného výsledku. Je třeba, aby mezi jednáním a reakcí byl vnitřní vztah, dále je třeba, aby byla taková obrana přiměřená, obrana se nesmí stát odplatou. Může se tak jednat například o uvedení informací na pravou míru. Povolené jsou také režimy hodnotitelských institucí typu dTest, případně povolené srovnávací reklamy podle § 2980 odst. 2 OZ,⁸⁶ a to ani v případě, že tyto jsou si vědomi možnosti poškození podnikání na základě šířené kritiky.⁸⁷

Srovnávací reklama, jak je uvedena v § 248 odst. 1 písm. g) TZ a definována v § 2980 OZ, je reklama, která obsahuje explicitní nebo nepřímé označení zboží nebo služby jiného soutěžitele, případně jeho samotného.⁸⁸ Pokud by v rámci srovnávací reklamy došlo ke zlehčování, jak bylo popsáno výše, byla by taková

---

⁸³ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

⁸⁴ PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-747-7.

⁸⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění § 2984 odst. 2 OZ

⁸⁶ PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-747-7.

⁸⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁸⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006, *o klamavé a srovnávací reklamě*. [online]. [cit. 02.12.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32006L0114>

reklama považována za protiprávní.⁸⁹ Občanský zákoník ale v odstavci druhém § 2980 definuje povolené formy srovnávací reklamy, mezi které patří reklama, která není klamavá, která srovnává pouze služby a zboží ze stejného okruhu uspokojovaných potřeb nebo naplňující stejný účel, srovnává objektivně ověřitelné důležité charakteristické vlastnosti zboží nebo služeb (včetně ceny), srovnává mezi sebou stejně označené zboží s označením původu, nezlehčuje soutěžitele v jeho postavení, činnosti nebo výsledcích činnosti nebo z nich nekale netěží a neposkytuje nabídku napodobenin či reprodukcí zboží a služeb označených ochrannou známkou jiného soutěžitele nebo jeho názvem.⁹⁰ Humor, satira ani ironie ale nejsou nutně nepřijatelné formy reklamy, naopak je užití takové reklamy důkazem aktivního zapojení do hospodářské soutěže. Je však nutné, aby humor neprodukoval negativní obraz spotřebitele, a to i za situace, kdy zákazník ví, že tvrzení není pravdivé.⁹¹

K **porušování obchodního tajemství**, jak je uvedeno v § 248 odst. 1 písm. h) TZ a definováno v § 2985 OZ, může dojít neoprávněným zpřístupněním, sdělením⁹² nebo jiným využitím obchodního tajemství pro sebe nebo jiného. Osoba takto jednající se o obchodním tajemství může dozvědět legálně, například v rámci svého pracovního poměru nebo výkonu určité funkce ve struktuře soutěžitele, ale i jakkoli nelegálně. Obchodním tajemstvím se rozumí pro konkurenci významné, ocenitelné a v předmětných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které jsou ocenitelné. Tyto skutečnosti pak musí souviset s předmětem činnosti soutěžitele, kterou její vlastník odpovídajícím způsobem utajuje. Takovými skutečnostmi může být například klientská základna takového soutěžitele, know-how, případně jiné strategické a taktické postupy ve vztahu k obchodním

---

⁸⁹ PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-747-7.

⁹⁰ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁹¹ PETROV, Jan. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-747-7.

⁹² Jak aktivně vyslovené prozrazení, tak konkludentní způsob.

partnerům.⁹³ V rámci daného se pak nerozlišuje, zda se jedná o tajemství vlastní, nebo získané na základě licenčního ujednání.⁹⁴

Ohrožení zdraví spotřebitelů a životního prostředí, jak je uvedeno v § 248 odst. 1 písm. i) TZ a definováno v § 2987 OZ, představuje v rámci hospodářské soutěže jednání, kdy soutěžitel provozuje výrobu, uvedl na trh výrobek, případně provádí výkon, přičemž jsou tyto způsobilé ohrozit zákonem chráněný zájem na ochraně zdraví nebo životního prostředí, a tím zkresluje podmínky hospodářské soutěže. Současně takto soutěžitel musí jednat na úkor spotřebitele jiného soutěžitele a za účelem získání prospěchu, ať už pro sebe, nebo pro jiného.⁹⁵ K naplnění této pojmenované skutkové podstaty pak není rozhodné, zda skutečně došlo k porušení zájmů chráněných zákonem, ale zda takové jednání bylo způsobilé k ohrožení těchto zájmů.⁹⁶ Zájmy chráněné zákonem jsou v tomto případě ústavně garantovaná práva⁹⁷ na ochranu zdraví člověka,⁹⁸ na ochranu přírody a na příznivé životní prostředí.⁹⁹

Druhý odstavec § 248 TZ v sobě obsahuje ve třech alineách tři samostatně stojící formy základní skutkové podstaty, které je možné naplnit alternativně a které pojímají ostatní protisoutěžní jednání, které zákonodárce považuje za potřebné potírat nástrojem trestního řízení. První alinea druhého odstavce směřuje k trestní odpovědnosti za uzavření kartelových dohod, konkrétně k tzv. tvrdých nebo také horizontálních kartelových dohod. Druhá alinea tohoto odstavce směřuje k trestní

---

⁹³ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁹⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁹⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁹⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁹⁷ Usnesení č. 2/1993 Sb., *Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky*, v posledním znění.

⁹⁸ Tamtéž

⁹⁹ Tamtéž

odpovědnosti za závažné porušení závazných pravidel ve veřejném zadávacím řízení. Třetí alinea odstavce druhého dotčeného ustanovení pak směřuje k trestní odpovědnosti za porušení závazných pravidel obezřetného podnikání, obhospodařování majetku, odborné péče nebo zákazu výkonu zákonem nebo úředním rozhodnutím určené úkony, služby nebo jiné činnosti, přičemž se zde jedná o podnikání na finančních trzích, bankovní činnosti nebo činnosti právnických osob, jež mají oprávnění provozovat finanční činnosti, obchodovat s investičními nástroji, provozovat penzijní připojištění a pojišťovnictví nebo obhospodařovat a administrovat tuzemské nebo zahraniční investiční fondy. Pro všechny tři formy je shodné, že k dokonání dochází až způsobením újmy předepsaným subjektům¹⁰⁰ ve větším rozsahu, případně opatřením sobě nebo jinému neoprávněné výhody většího rozsahu.¹⁰¹ **Objektivní stránka** trestného činu podle § 248 odst. 2 TZ, tak obsahuje tři veskrze odlišné typy jednání mající vliv na hospodářskou soutěž, přičemž jejich vzájemné postavení je již z principu alternativní. Jednotlivá jednání požívají zdrojové zákonné ochrany vyjádřené v příslušném právním předpisu. Těmito předpisy jsou zákon o ochraně hospodářské soutěže, zákon o zadávání veřejných zakázek a další, níže uvedené předpisy.

Problematika uvedená v **první formě** spáchání trestného činu podle § 248 odst. 2, alinea první TZ spadá pod ochranu zákona o ochraně hospodářské soutěže č. 143/2001 Sb., jak je blíže rozvedeno v kapitole 2. této práce. V daném případě je opět patrné, že trestní postih jednání napadající zájem na ochranu hospodářské soutěže respektuje princip ultima ratio a zásadu subsidiarity trestní represe, jelikož primární postihy za hospodářskosoutěžní delikty nese hlava VII. ZOHS. Vzhledem k tomu je ale opět třeba zohlednit shodná jednání, která postihuje ZOHS i trestní zákoník a vymezit odlišnosti v přístupu trestním a správním. V první větě odstavce druhého § 248 je cíleno na uzavření dohody o určení ceny, rozdělení trhu nebo

---

¹⁰⁰ Uvedeno v § 248 odst. 2 TZ: „soutěžitelům nebo spotřebitelům, zadavateli nebo jinému dodavateli“.

¹⁰¹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

jinou dohodu, která narušuje hospodářskou soutěž, kdy k uzavření takové dohody musí dojít mezi konkurenty, tedy na takzvané **kartelové dohody**. Princip postihu kartelových dohod vychází z § 3 ZOHS, kde je v odstavci 1 vymezena generální klauzule kartelových dohod, které narušují hospodářskou soutěž, přičemž tato, stejně jako generální klauzule uvedená v předchozí kapitole u nekalosoutěžního jednání, musí být vždy naplněna.¹⁰² Parametr konkurence tak implikuje pouze trestní postih dohod horizontálních.¹⁰³ V daném případě se tedy musí jednat o aktivní účastníky hospodářské soutěže, kteří jsou si svého postavení vědomi, stejně jakou jsou si vědomi svého vzájemného konkurenčního stavu. Tento aspekt je třeba v trestním řízení prokazovat a zpravidla se bude jednat o výsledek posouzení předběžné otázky ve smyslu § 9 TŘ. Obsah § 3 odst. 2 ZOHS definuje, že za zakázané dohody je považováno ujednání o přímém nebo nepřímém určení cen, případně jiných obchodních podmínek, rozdělení trhu nebo nákupních zdrojů. Dohody mezi soutěžiteli, které zakázané nejsou a není tedy možné je postihovat trestním právem, jsou definovány v kapitole 2. této práce.

Druhá forma spáchání trestného činu, jak je uvedena v § 248 odst. 2, alinea druhá TZ, postihuje závažné porušení pravidel zadávacího řízení, přičemž tato problematika spadá zdrojově pod ochranu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen ZVZ). Přijetím zákonné úpravy ZVZ bylo implementováno několik směrnic EU, přičemž pro zde popisovanou problematiku je primárně důležitá směrnice 2014/24/EU¹⁰⁴ o zadávání veřejných zakázek.¹⁰⁵

Veřejnou zakázkou je poskytnutí služby, stavební práce, případně jiné dodávky, které jsou realizovány na základě smlouvy mezi dodavatelem a zadavatelem.¹⁰⁶

---

¹⁰² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁰³ Viz kapitola 2. této práce.

¹⁰⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014, o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES Text s významem pro EHP, dostupné z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32014L0024>.

¹⁰⁵ MLSNA, Petr. *Hospodářská soutěž a veřejné zakázky: synergie a průsečíky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-880-8.

¹⁰⁶ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

Veřejní **zadavatelé** jsou pak Česká republika a její organizační složky, Česká národní banka, státní příspěvkové organizace, územní samosprávné celky nebo jejich příspěvkové organizace.¹⁰⁷ Jiná právnická osoba je veřejným zadavatelem, pokud byla založena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, přičemž tato nemá průmyslovou nebo obchodní povahu a jiný veřejný zadavatel ji převážně financuje, uplatňuje rozhodovací vliv nebo může jmenovat nebo volit více než polovinu členů ve statutárním nebo kontrolním orgánu takové právnické osoby.¹⁰⁸ Zadavatelem, označovaným v teorii jako dotovaný zadavatel, je rovněž osoba, která použije pro úhradu nadlimitní nebo podlimitní veřejné zakázky více než 200.000.000,- Kč, případně více než 50 % finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu veřejného zadavatele, případně z rozpočtu EU, veřejného rozpočtu cizího státu, pokud je zakázka plněna na území EU. Pokud je zakázka plněna mimo toto území, podmínka se neužije. Zadavatelem je rovněž osoba, která zadává sektorovou veřejnou zakázku při výkonu relevantní činnosti, kdy tuto činnost vykonává na základě zvláštního nebo výhradního práva,¹⁰⁹ případně nad touto činností může veřejný zadavatel uplatňovat dominantní vliv, ať už přímo či nepřímo. Tento zadavatel se označuje jako sektorový zadavatel. Zadavatelem, označovaným jako dobrovolný zadavatel, je také osoba, která zahájila zadávací řízení v podmínkách § 4 odst. 1 až 3 ZVZ, ač k tomu nebyla povinna, stejně jako osoba, která, i přesto, že k tomu nebyla povinna, zahájí zadávací řízení.¹¹⁰ **Dodavatelem** se rozumí osoba nabízející poskytnutí služby, stavební práce, případně jiné dodávky, případně více takových osob společně. Za dodavatele je považována i pobočka závodu.¹¹¹ **Účastníkem** veřejné zakázky je pak ten dodavatel, který vyjádřil předběžný zájem o účast v zadávacím řízení, případně

---

¹⁰⁷ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

¹⁰⁸ Tamtéž

¹⁰⁹ Tamtéž

¹¹⁰ MLSNA, Petr. *Hospodářská soutěž a veřejné zakázky: synergie a průsečíky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-880-8.

¹¹¹ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

podal žádost o účast v takovém řízení, podal nabídku k účasti na zadávacím řízení nebo zahájil jednání se zadavatelem v rámci zadávacího řízení.¹¹²

Veřejnou zakázku je povinen zadavatel zadat v **zadávacím řízení**.¹¹³ Závazná pravidla zadávacího řízení, která je třeba k naplnění trestnosti jednání závažným způsobem porušit, jsou dodržení transparentnosti a přiměřenosti, dodržení rovného zacházení s dodavateli a dodržení zákazu jejich diskriminace, dodržení zákazu omezování účasti v zadávacím řízení dodavatelům, kteří mají sídlo v členském státě EU, Evropského hospodářského trhu nebo Švýcarsku, stejně jako v jiném státě, který má s ČR nebo EU uzavřenou mezinárodní smlouvu o zaručení přístupu dodavatelům z těchto států k předmětné veřejné zakázce. Dále je to povinnost při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru finálního dodavatele, za předpokladu, že toto bude s ohledem na povahu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně a environmentálně odpovědného zadávání, a zásady inovací ve smyslu ZVZ. Postup zadavatele ve všech aspektech je taky třeba řádně odůvodnit. Výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení definuje Hlava IV. Části první ZVZ, přičemž se jedná o zakázky, jejichž zadání v běžném zadávacím řízení by vedlo k ohrožení bezpečnostních zájmů ČR, vyzrazení informace, která je v režimu utajení, jde o rozhodčí, smrčí nebo obdobné činnosti, jedná-li se o zápůjčku nebo úvěr, veřejnou přepravu cestujících po železniční dráze, ale také pokud jsou užitá závazná pravidla pro mezinárodní organizace nebo finanční instituce, nebo pokud se jedná o zakázku, jejímž předmětem jsou určené služby ve výzkumu a vývoji.¹¹⁴ Podlimitní veřejnou zakázku pak není nutno zadat v zadávacím řízení, pokud se jedná například o dodávku zboží nebo služeb přímo souvisejících s návštěvami ústavních činitelů jiných států nebo jejich zmocněnců v ČR, stejně jako tlumočnických služeb s těmito návštěvami souvisejících, dále pak na dodávky

---

¹¹² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹¹³ Zákon č. 134/2016 Sb., *o zadávání veřejných zakázek*, v posledním znění

¹¹⁴ Pro taxativní výčet viz § 29 ZVZ.

nebo služby v rámci poskytování humanitární pomoci, zakázky, jejímž předmětem je pořízení, údržba nebo obnova státního majetku ČR v zahraničí, pořízení knih a dalších informačních zdrojů od knihovnických fondů, nebo zakázky zadávané některou ze zpravodajských služeb působících v ČR.¹¹⁵ V zadávacím řízení také není nutno zadat zakázku malého rozsahu, přičemž ale musejí při jejím zadání být dodrženy obecné zásady zadávání veřejných zakázek, jak jsou definovány v § 6 ZVZ.¹¹⁶ Základní pravidla zadávacího řízení jsou uvedena v Části druhé ZVZ, přičemž se jedná o širokou problematiku upravující mimo jiné zadávací podmínky,¹¹⁷ podmínky účasti v zadávacím řízení,¹¹⁸ průběh zadávacího řízení,¹¹⁹ zadávací lhůtu,¹²⁰ střet zájmů¹²¹ a další. Pro záměr této práce není účelné veškerá pravidla detailně popisovat.

V rámci daného tématu považuji za potřebné stručně vysvětlit dvě výše uvedené problematiky, a sice **režimy zakázek** a **sektorové zakázky**. Režim veřejné zakázky může být nadlimitní, podlimitní, případně malého rozsahu¹²², přičemž tento se určí podle předpokládané hodnoty zakázky. **Nadlimitní** je ta zakázka, která je rovna nebo překračuje limit stanovený nařízením vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen „nařízení vlády o finančních limitech VZ“). V platném znění¹²³ jsou tyto limity:

---

¹¹⁵ Pro taxativní výčet viz § 30 ZVZ.

¹¹⁶ Pro detailní vhled viz § 31 ZVZ.

¹¹⁷ Pro detailní vhled viz § 36 ZVZ.

¹¹⁸ Pro detailní vhled viz § 37 ZVZ.

¹¹⁹ Pro detailní vhled viz § 39 ZVZ.

¹²⁰ Pro detailní vhled viz § 40 ZVZ.

¹²¹ Pro detailní vhled viz § 44 ZVZ.

¹²² Záměrně nezmiňuji zjednodušený režim podle § 129 ZVZ, nakolik je pro tento typ práce nadbytečný.

¹²³ Znění platné ke dni 27. 1. 2023.

- a) **3.653.000,- Kč** pro veřejné zakázky na dodávky a na služby dle podmínek § 2 odst. 1 písm. a) a § 3 odst. 1 písm. a) nařízení vlády o finančních limitech VZ,
- b) **5.610.000,- Kč** pro veřejné zakázky na dodávky a služby dle podmínek § 2 odst. 1 písm. b) a § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády o finančních limitech VZ,
- c) **11.247.000,- Kč** pro veřejné zakázky na dodávky a služby dle podmínek § 2 odst. 2 a § 3 odst. 2 nařízení vlády o finančních limitech VZ,
- d) **140.448.000,- Kč** pro veřejné zakázky na služby dle podmínek § 3 odst. 3, § 3 odst. 4 písm. b) a § 4 nařízení vlády o finančních limitech VZ,
- e) **19.572.000,- Kč** pro veřejné zakázky na služby dle podmínek § 3 odst. 4 nařízení vlády o finančních limitech VZ,
- f) **26.096.000,- Kč** pro veřejné zakázky na služby dle podmínek § 3 odst. 4 písm. a) a § 5 písm. b) nařízení vlády o finančních limitech VZ,
- g) **2.087.000,- Kč** pro veřejné zakázky na služby dle podmínek § 5 písm. a) nařízení vlády o finančních limitech VZ.¹²⁴

Podlimitními zakázkami jsou pak ty, které nedosahují ani rovnosti limitů uvedených výše.¹²⁵ Veřejná zakázka **malého rozsahu** je pak taková, která je nižší nebo rovna hodnotě 2.000.000,- Kč v rámci dodávek nebo služeb, resp. hodnotě 6.000.000,- Kč v rámci stavebních prací.¹²⁶ V případě, že jsou zakázky rozděleny na více částí, vychází se ze součtu těchto dílčích částek. V případě, že je zakázka hodnocena z hlediska délky plnění v rámci dodávky nebo služby, pak je rozhodné, zda je smlouva uzavřena na plnění v době od 12 do 48 měsíců, v době delší než

---

¹²⁴ Zde si dovoluji odkazovat přímo do předmětného nařízení vlády č. 172/2016 Sb. bez další specifikace, přičemž takto činím pro přehlednost, nakořik se subjekty v jednotlivých ustanoveních opakují s určitými podmínkami a jsou již jednou v této práci uvedeny, kdy nařízení vlády odkazuje zpět do ZVZ. Taxativní výpis a výpis podmínek by tak způsobil opakování již vyřčeného, a to více než jednou. Za takových okolností, nakořik cílem této práce není detailní zmapování problematiky veřejných zakázek, považuji za přínosné čtenáře odkázat do zdrojového předpisu, má-li zájem jít v problematice hlouběji, než má za cíl tato práce.

¹²⁵ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

¹²⁶ Tamtéž

48 měsíců, případně na neurčito.¹²⁷ Nadlimitní a podlimitní zakázky mají vlastní režim zadávání, které jsou upraveny ve dvanácti hlavách Části čtvrté ZVZ.

Sektorové veřejné zakázky jsou pak takové, které jsou zadány veřejným zadavatelem¹²⁸ při výkonu relevantní činnosti.¹²⁹ Relevantní činností se podle § 153 ZVZ rozumí provozování distribuční a přepravní sítě, přepravou a dodávkou komodit z oblasti plynárenství, teplárenství, elektroenergetiky a vodárenství. Dále pak činnost zadavatele související s projekty děl vodního hospodářství týkající se zavlažování a odpadních vod, s provozováním železnic, tramvajových, autobusových a jiných linek pro přepravu veřejnosti, s provozováním letišť, přístavů a překladišť námořní dopravy, nebo související s poskytováním poštovních služeb. Jedná se také o činnosti související s užíváním území za účelem těžby ropy nebo zemního plynu, případně průzkumu nebo těžby uhlí a jiných tuhých paliv.¹³⁰ V rámci zákona a zadávání veřejných zakázek je definována i problematika **koncesovaných činností** ve vztahu k veřejným zakázkám¹³¹, přičemž ve své práci se jimi pro obsáhlost a složitost více zabývat nebudu. Tyto jsou vymezeny v části osmé ZVZ.

Trestní zákoník považuje pro naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu, aby byla **závazná pravidla porušena závažným způsobem**. Závažný způsob porušení však není definován ani v trestním zákoníku, ani v zákoně o zadávání veřejných zakázek. Zákon o zadávání veřejných zakázek má kogentní charakter, a tedy jakékoli odchýlení od pravidel jím určených bude znamenat porušení pravidel. Závažný způsob porušení tak nemůže naplnit pouze prosté porušení pravidel stanovených ZVZ, ale je třeba hodnotit k jakému následku porušením pravidel došlo, tedy jestli došlo k porušení základních zásad zadávacího řízení,

---

¹²⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹²⁸ V detailu viz § 151 odst. 2, odst. 3 ZVZ.

¹²⁹ Zákon č. 134/2016 Sb., *o zadávání veřejných zakázek*, v posledním znění

¹³⁰ Tamtéž

¹³¹ Koncese na služby a koncese na stavební práce.

jestli takové porušení má dopad na průběh nebo výsledek zadávacího řízení, jestli bylo porušeno pouze jedno pravidlo nebo se jedná o vícečetné porušení, ale také jestli se jedná o porušení v jednom případě, nebo docházelo k porušování opakovaně.¹³²

Třetí forma spáchání, jak je uvedena v § 248 odst. 2, alinea třetí TZ, postihuje závažné porušení pravidel obezřetného podnikání, obhospodařování majetku, odborné péče, případně zákaz vykonávat zákonem stanovené nebo úředním rozhodnutím určené služby, úkony nebo jiné činnosti, a to ve vztahu k právními předpisy upraveným

- a) činností osob oprávněných k podnikání na finančním trhu,
- b) činností bank a jiných právnických osob, které jsou oprávněné k provozování finančních činností,
- c) obchodováním s investičními nástroji,
- d) provozováním penzijního připojištění a pojišťovnictví a
- e) obhospodařováním a administrací investičních fondů nebo zahraničních investičních fondů.

Pachatel tedy musí jednat v rozporu jak s právním předpisem upravujícím dané odvětví hospodářské soutěže, tak závažným způsobem porušit pravidla jmenovaná výše.¹³³

Finančním trhem, jak je zmíněn v písmeni a) se rozumí soubor určitých společenských a institucí, které mají ekonomický charakter, kdy předmět jejich zájmu je soustředěn v alokaci, realokaci a kumulaci finančních prostředků pocházejících z volného trhu. Je to standardní střed nabídky a poptávky, který probíhá na poli kapitálu, peněz, komodit jako jsou drahé kovy, energie, ale i odpady, případně pojistné ochrany. Mezi subjekty tohoto segmentu je tak možné zařadit investiční, exportní, rozvojové, hypoteční a další banky, spořitelny,

---

¹³² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹³³ Tamtéž

obchodníky s cennými papíry či komoditami nebo v neposlední řadě fondy kolektivního investování. **Činnostmi bank a jiných oprávněných osob k provozování finanční činnosti**, jak je uvedeno v písmeni b), jsou míněny, mimo činnosti bank samotných, činnosti úvěrních a záložních družstev, přičemž tyto činnosti jsou regulovány například zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách, zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance, zákonem č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatření s tím souvisejících, ale i zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,¹³⁴ nebo zákonem č. 347/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. **Obchodování s investičními nástroji**, jak je uvedeno v písmeni c), je upraveno předpisy, které pokrývají investiční a kapitálový trh, tedy například zákonem č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, zákonem č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu, zákonem č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, zákonem č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, zákonem číslo 408/2010 Sb., o finančním zajištění, ale i občanským zákoníkem,¹³⁵ zákonem o obchodních korporacích č. 240/2013 Sb. nebo směnečným a šekovým zákonem č. 191/1950 Sb. **Provozování penzijního připojištění a pojišťovnictví**, jak je uvedeno v písmeni d), je upraveno primárně zákonem č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, zákonem č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, zákonem č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví nebo zákonem č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. Činnost spočívající v **obhospodařování a administraci investičních fondů nebo zahraničních investičních fondů**, jak je uvedena pod písmenem e), je upravena mimo jiné zákonem č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování a zákonem č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, přičemž tato činnost má v právní úpravě jistý průnik s předpisy upravujícími činnost podle písmene c) shora uvedeného rozdělení.

---

¹³⁴ Takzvaný AML zákon, pochází z anglického Anti Money Laundering, tedy „proti praní špinavých peněz.“

¹³⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění.

Obezřetné podnikání je možné obecně definovat jako soubor podmínek a omezení, které jsou stanoveny právními předpisy a na základě kterých musí subjekty účastníci se finančního trhu postupovat v rámci podnikání opatrně, tedy provádět obchody takovým způsobem, který nepoškozuje zájmy investorů a zákazníků, jak stanoví například § 12 zákona o bankách.¹³⁶ Mezi taková pravidla patří například kapitálová přiměřenost, která spočívá v udržování takové výše kapitálu, aby bylo možno pokrýt rizika vznikající při činnosti finančního subjektu, nebo pravidla angažovanosti, která představují souhrnný objem současných i budoucích pohledávek vůči klientům v komparaci s kapitálem subjektu finančního trhu. Mezi taková pravidla patří dále i pravidla pro nabývání, financování a posuzování aktiv, pravidla řízení likvidity, pravidla pro kontrolní a řídicí systémy a další. Tato pravidla se prolínají i do problematiky **obhospodařování majetku** subjektem finančního trhu, přičemž toto směřuje primárně do oblasti kolektivního investování.¹³⁷ **Odbornou péčí** je předpokládána profesionalita, kompetentnost, pílě a pečlivost při výkonu činnosti. Odborná péče je zpravidla stavěna na autorizaci subjektů finančního trhu k výkonu činnosti, například bankovní licencí, povolením apod. Porušením odborné péče bude záležet zejména pasivitě a nekvalifikovanosti subjektu finančního trhu. Tento předpoklad se váže především obchodníkům s cennými papíry, investičním zprostředkovatelům, nebo subjektům z oblasti penzijního připojištění.¹³⁸ **Porušení zákazu vykonávat zákonem nebo úředním rozhodnutím určité úkony, služby nebo jiné činnosti** vychází z omezení definovaných výše uvedenými předpisy toho kterého sektoru. Tyto zákazy mají za cíl zvýšit stabilitu a likviditu účastníku finančního trhu a snížení rizik a dopadu krizových situací vznikajících v rámci podnikání na finančním trhu. Zákazy se vážou například ke struktuře společností,

---

¹³⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

¹³⁷ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář.* Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹³⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

právní formě, nakládání s kapitálem nebo majetkem, ať už vlastním či svěřeným, ale i rozhodování statutárního orgánu a účast na jiných právnických osobách. Zákazy plynoucí z úředního rozhodnutí jsou pak opatření, které vychází ze zjištěných nedostatků v rámci dohledové činnosti nad finančním trhem a jeho subjekty, který provádí ČNB.¹³⁹

K trestní odpovědnosti za trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 a odst. 2 TZ je dále, na rozdíl od mimotrestního deliktu, třeba naplnit znak skutkové podstaty v podobě výše újmy, kdy pachatel musí takovým jednáním způsobit nejméně újmu **většího rozsahu**. Není zde rozhodné, o jakou újmu se bude jednat, tedy zda půjde o újmu hmotnou, například v podobě přetažení zákazníků a na to navazující ztráta zisku, případně přímo způsobené skutečné škody, nebo nehmotnou v podobě například ohrožení dobré pověsti, snížení důvěryhodnosti, případně omezení přístupu k trhu.¹⁴⁰ Pojem většího rozsahu újmy není v trestním zákoníku nijak definován, proto je nutno v hodnocení závažnosti zohlednit intenzitu zásahu do práv, počet zásahem ovlivněných subjektů, ať už na straně soutěžitelů nebo na straně spotřebitelů, částí trhu, délku jednání pachatele, případně další aspekty dané konkrétním případem. Větším rozsahem újmy tedy není škoda ve smyslu § 138 TZ,¹⁴¹ kdy tuto hranici však bude možné použít ve vztahu k újmě hmotné. Ve stanovení nemateriální újmy je nutno, aby tato byla srovnatelná s hodnotou újmy materiální, přičemž je možné naplnit znak většího rozsahu újmy dílem v rovině materiální a dílem v rovině nemateriální.¹⁴² V případě, že je naplněna generální klauzule, pojmenovaná skutková podstata, ale není naplněn znak výše újmy, není možné hovořit o trestném činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže. Znak výše újmy se váže ke způsobení újmy i k opatření sobě nebo jinému neoprávněné

---

¹³⁹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁴⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 5 Tdo 893/2013.

¹⁴¹ Větší škodou se podle tohoto ustanovení rozumí současně minimálně 100.000,- Kč.

¹⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 5 Tdo 937/2010.

výhody, kde je opět nutno věc posuzovat komplexně a výkladové pravidlo uvedené v § 138 TZ je možné použít pouze podpůrně.¹⁴³ I přesto, že se v trestním zákoníku hovoří o způsobení újmy soutěžitelům, resp. spotřebitelům, není dle rozhodnutí Nejvyššího soudu množné číslo znakem skutkové podstaty a postačí způsobení újmy jednomu soutěžiteli nebo spotřebiteli, ale za současného dosažení většího rozsahu takové újmy.¹⁴⁴

Subjektem předmětného trestného činu může být jakákoli fyzická osoba, která je trestně odpovědná, tedy nemusí jít nutně pouze o soutěžitele. Právnícká osoba může být subjektem pouze ve vztahu k trestnému činu podle odstavců 1, 3 a 4 § 248 TZ, jelikož trestní odpovědnost právnické osoby za jednání uvedené v druhém odstavci je explicitně vyloučeno v § 7 z. č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob.¹⁴⁵ Subjektem trestného činu podle § 248 TZ nemůže být nikdo, kdo vystupuje pouze jako zaměstnancem dotčené osoby, který sám není podnikatelem nebo se neúčastní na podnikání jiné osoby, pokud takovou osobu přímo z jejího titulu nevážou právní předpisy, jejichž porušení je trestným činem podle § 248 TZ postihováno. Postih za tento trestný čin se tak vztahuje pouze na podnikatele, kteří se účastní hospodářské soutěže.¹⁴⁶

Subjektivní stránka je ve všech formách základních skutkových podstat vyjádřena z titulu § 13 odst. 2 TZ úmyslným zaviněním pachatele. Tento úmysl však musí pokrýt všechny znaky objektivní stránky, tedy v rámci skutkové podstaty uvedené v odstavci prvním § 248 TZ musí být úmyslně naplněna alespoň jedna z pojmenovaných skutkových podstat nekalé soutěže, jak jsou uvedeny v OZ, a současně i větší rozsah újmy způsobené jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, resp. opatření sobě nebo jinému neoprávněné výhody většího rozsahu. Ve vztahu ke skutkové podstatě uvedené v druhém odstavci § 248 TZ musí dojít

---

¹⁴³ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 5 Tdo 893/2013.

¹⁴⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2011, sp. zn. 5 Tdo 1635/2011.

k úmyslnému porušení jiného právního předpisu a současně naplnění většího rozsahu újmy způsobené soutěžiteli, zadavateli, dodavateli nebo spotřebiteli, případně opatření sobě nebo jinému neoprávněné výhody většího rozsahu.

Kvalifikované skutkové podstaty trestného činu podle § 248 TZ jsou uvedeny v odstavcích 3 a 4 a vztahují se na všechny formy základních skutkových podstat, jak jsou uvedeny v prvních dvou odstavcích. Ke znaku **spáchání činu jako člen organizované skupiny**, jak je uveden v odstavci 3 pod písmenem a) předmětného ustanovení, je nutno uvést, že spáchání trestného činu v podobě členství v organizované skupině je podle § 42 TZ považováno za přitěžující okolnost.¹⁴⁷ Organizovanou skupinou je chápáno sdružení nejméně tří osob, mezi které jsou rozděleny úkoly směřující k dokonání trestného činu, a současně činnost takové skupiny je koordinovaná a plánovitá. Takový stav pak obecně zvyšuje šanci na úspěšné dokonání trestného činu a tím je zvýšena škodlivost takové organizace pro společnost.¹⁴⁸ Takto organizovaná skupina však nemusí mít trvalý charakter a může existovat pouze pro uskutečnění i jediného trestněprávně významného jednání. Členem takového uskupení je pak každá osoba, která se aktivně zapojila do její činnosti a na této se podílela. Plánovitost a organizovanost nemusí mít podobu dlouhodobých příprav a nemusí být zpracována do nejmenšího detailu, přičemž postačí i krátká domluva a rozdělení úkolů před samotným spácháním trestného činu. Pro stanovení závěru, že je čin spáchán organizovanou skupinou je tak rozhodný právě atribut rozdělení rolí a koordinace úkolů, byť nebude vykazovat detailnost a dokonalost. Organizovaná skupina nemusí mít nutně určeného vůdčího člena, není třeba, aby členové uposlechli příkazu takto vystupujícího člena, ani aby jednali v podřízenosti. Ke spáchání trestného činu organizovanou skupinou tak dochází i v případě, že tento je proveden po dohodě členů, v konsensu. Stejně tak koordinace nemusí být prováděna imperativem jednoho z členů, ale postačí vědomí členů o jejich roli a úkolech, které plní ve prospěch skupiny, byť i z vnitřní motivace. Členové

---

¹⁴⁷ Tam, kde není znakem kvalifikované skutkové podstaty.

¹⁴⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85.

organizované skupiny rovněž nemusí být nutně spolupachateli, ale může se jednat pouze o účastníky¹⁴⁹ Vzhledem ke shora uvedenému je tak zřejmé, že členem takové skupiny se osoba stane pouze úmyslně, a to na základě projevené vůle. Členem organizované skupiny ale není ten, koho organizovaná skupina pouze využila a takto využitá osoba si nebyla vědoma záměru skupiny, rozdělení rolí a koordinace činnosti. Členem organizované skupiny může být i právnická osoba.¹⁵⁰ Dalším znakem kvalifikované skutkové podstaty, jak je uveden v odstavci 3 pod písmenem b) předmětného ustanovení, je pak **opětovné spáchání činu**. Za opětovné spáchání se považuje situace, kdy byl pachatel za tento trestný čin již odsouzen, přičemž není rozhodné před jak dlouhou dobou, ale také situace, kdy se jedná o spáchání ve vícečinném souběhu s předchozím trestným činem. Ke znaku **způsobení značné škody**, jak je uveden v odstavci 3 pod písmenem c) předmětného ustanovení, je třeba uvést, že atribut značné škody vychází přímo z § 138 odst. 1 písm. d) TZ, tedy se jedná o částku převyšující 1.000.000,- Kč, přičemž toto platí i pro naplnění znaku **získání značného prospěchu**, jak je uveden v odstavci 3 pod písmenem d) předmětného ustanovení. Pro naplnění kvalifikované skutkové podstaty v tomto bodě je třeba, aby pachatel způsobil škodu v této výši a aby tato škoda skutečně vznikla. Stejně tak je nutno, aby pachatel skutečně získal prospěch v takové výši, přičemž není rozhodné, zda jej získal pro sebe nebo pro jiného. Pokud se týče znaku kvalifikované skutkové podstaty, jak je uveden v § 248 odst. 4 písm. a) a b) TZ, tedy **způsobení škody velkého rozsahu**, resp. **získání prospěchu velkého rozsahu** pro sebe nebo jiného jednáním uvedeným v prvních dvou odstavcích, je tato vyjádřena opět přímo v § 138 odst. 1 písm. e) TZ, a to částkou ve výši nejméně 10.000.000,- Kč. I zde platí, že je třeba, aby škoda skutečně vznikla, resp. pachatel skutečně získal prospěch pro sebe nebo pro jiného. U obou výše uvedených znaků v podobě výše škody pak postačí, že pachatel jedná z nedbalosti podle § 17

---

¹⁴⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, v posledním znění

¹⁵⁰ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

písm. a) TZ.¹⁵¹ Znak kvalifikované skutkové podstaty uvedený v odstavci 4 písmeni c) v podobě způsobení úpadku je naplněn zpravidla pokud dojde jednáním pachatele k úpadku jiného subjektu hospodářské soutěže jednáním uvedeným v odstavcích 1 a 2 § 248 TZ. V daném znaku není rozhodné, zda je subjekt v úpadku ve formě předlužení, nebo ve formě platební neschopnosti.¹⁵² Subjekt je předlužen, pokud má více věřitelů, přičemž souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. V platební neschopnosti se pak subjekt nachází, pokud má více věřitelů a současně peněžité závazky po splatnosti více než 30 dní, přičemž tyto závazky není schopen plnit.¹⁵³ I tento znak postačí naplnit jednáním z nedbalosti podle § 17 písm. a) TZ.¹⁵⁴

Pokud se týká **sankcí**, je za jednání uvedené v prvních dvou odstavcích § 248 TZ možné uložit trest odnětí svobody až na tři léta a za jednání uvedené ve třetím odstavci je možno uložit trest odnětí svobody v rozsahu šesti měsíců až pěti let. Podle § 14 odst. 2 TZ se tak jedná v prvních třech odstavcích o přečin. Za jednání uvedené v odstavci čtvrtém předmětného ustanovení je možno uložit trest odnětí svobody od dvou do osmi let, tedy se jedná o zločin podle § 14 odst. 3. TZ. Trestný čin podle § 248 TZ pak spadá podle § 17 odst. 1 písm. c) TŘ v prvním stupni do věcné příslušnosti krajského soudu, což dokládá složitost a vícevrstevnatost tohoto trestného činu.

Určitá forma tohoto trestného činu, konkrétně jednání uvedené v § 248 odst. 2 alinea první TZ může zaniknout v rámci **zvláštní účinné lítosti** vyjádřené v § 248a TZ. Pro naplnění podmínek zvláštní účinné lítosti je obecně třeba splnit jiné atributy, než vyžaduje obecná účinná lítost vyjádřená v § 33 TZ, která ale taxativně jmenuje trestné činy, jejichž trestnost zanikne při splnění obecných podmínek

---

¹⁵¹ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁵² Tamtéž

¹⁵³ Zákon č. 182/2006 Sb., *zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*, v posledním znění

¹⁵⁴ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

uvedených v písmenech a) a b) § 33 TZ, přičemž trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže mezi nimi není. Zvláštní účinná lýtost je tak jediným institutem, přitom zákonodárce považoval za přínosné takovou formou účinné lýtosti umožnit zánik trestnosti pouze jednomu z množství jednání tímto trestným činem postižených. K zániku trestnosti jednání uvedenému v § 248 odst. 2 alinea první TZ pak dojde v případě, že pachatel splní tzv. leniency programu, tedy programu shovívavosti, který ÚOHS uplatňuje jako zvláštní způsob řešení kartelových dohod.¹⁵⁵ Tento program, jak je vymezen v § 22ba ZOHS, současně dopadá na dohody mezi konkurenty o přímém či nepřímém určení ceny, na dohody o rozdělení trhu, rozdělení zákazníků nebo rozdělení nákupních zdrojů a na dohody o omezení nebo kontrole výroby případně odbytu zboží, a to včetně jeho dovozu nebo vývozu. Tyto dohody patří mezi nejzávažnější formy kartelových dohod, kdy programem shovívavosti byl vytvořen nástroj pro efektivnější potírání těchto kartelových dohod. Pokud účastník kartelu informuje ÚOHS o tom, že dohoda existuje a poskytne Úřadu dostatek informací umožňující ÚOHS prokázat kartel, případně takové informace výrazně přispějí vyšetřování, může být výrazně snížena pokuta, která se v daných případech může rovnat až 10 % z čistého obratu soutěžitele dosaženého na relevantním trhu za naposled ukončené účetní období, případně od pokuty upustit zcela, a dále takový soutěžitel není potrestán zákazem plnit veřejné zakázky. Podmínkou upuštění od pokuty je proaktivnost soutěžitele spočívající v tom, že tento musí být první, kdo předloží relevantní informace a důkazy ÚOHS, tedy nejedná při vědomí kontrolní činnosti Úřadu a z důvodu odvrácení či zmírnění účinku sankce již v běžícím řízení. V případě, že soutěžitel takové informace předá ÚOHS až v reakci na konání kontroly, Úřad může pokutu v zákonem stanoveném procentuálním objemu snížit, pokud takové

---

¹⁵⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

informace představují významnou hodnotu k informacím, které již ÚOHS má k dispozici.¹⁵⁶

---

¹⁵⁶ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, *Leniency program – pravidla a výhody nahlášení kartelu*. [online]. [cit. 12.02.2023]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/zakazane-dohody/leniency-program.html>

4. Vztah trestného činu podle § 248 TZ k jiným trestným činům dílu třetího trestního zákoníku

Vzhledem k tomu, že trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže je ve svých skutkových podstatách vymezen značně široce, je třeba popsat možnost a nemožnost konkurence s ostatními trestnými činy a hlouběji rozpracovat rozdíly mezi trestnými činy, které se na první pohled vykazují určitou podobností ve znacích, byť jsou v trestním zákoníku dedikovány do samotných trestných činů.

4.1 Konkurence

Právní nauka definuje konkurenci trestných činů, jako stav, kdy pachatel jedním spáchal dva nebo více trestných činů dříve, než byl za některý z nich odsouzen soudem prvního stupně, tedy dokud nebyl vyhlášen rozsudek prvoinstančním soudem. Takový stav se rovněž nazývá souběhem trestných činů. Souběh může být jednočinný, kdy dochází jedním jednáním pachatele k naplnění skutkové podstaty více trestných činů, nebo vícečinný, kdy je skutková podstata více trestných činů naplněna více skutky pachatele. Dále se může jednat o souběh stejnorodý, kdy je vícečetně páčán tentýž trestný čin, nebo nestejnorodý, kdy dochází ke spáchání různých trestných činů. Stejnorodý, resp. nestejnorodý může být souběh jednočinný i vícečinný.¹⁵⁷

Společně s trestným činem podle § 248 TZ je tak možné spáchat trestný čin ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty podle § 156 TZ, stejně jako je možné jej spáchat společně s trestným činem ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti podle § 157 TZ. Konkurence je zde možné, protože se liší objekt trestného činu, tedy tato ustanovení chrání jiné zájmy. Dále jde předmětný trestný čin spáchat spolu s trestným činem podvodu podle § 209 TZ, nakolik v rámci trestného činu podle 248 TZ nejde o uvedení někoho v omyl v úmyslu sebe nebo jiného obohatit,

---

¹⁵⁷ NOVOTNÝ, František. *Trestní právo hmotné*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-651-4.

přičemž zájem ochrany se liší rovněž.¹⁵⁸ Souběžné spáchání je možné i s trestným činem porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 TZ, jelikož je možné úmyslně způsobit škodu na majetku obchodní společnosti, který pachatel spravuje či opatruje, přičemž takto současně činí v úmyslu dané společnosti opatřit neoprávněnou výhodu.¹⁵⁹ Předmětný trestný čin je možné spáchat rovněž v souběhu s trestnými činy přijetí úplatku podle § 331 TZ, podplácení podle § 332 TZ, případně nepřímé úplatkářství podle § 333 TZ, přičemž u posledního jmenovaného ve vztahu k parametrům uvedeným v § 334 odst. 2 písm. d) TZ. Dále je možné předmětný trestný čin spáchat souběžně s trestnými činy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 TZ, neoprávněného podnikání podle § 251 TZ, porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 270 TZ, obecného ohrožení podle 272 TZ, obecného ohrožení z nedbalosti podle 273 TZ, poškození a ohrožení životního prostředí § 293 TZ, poškození a ohrožení životního prostředí podle § 294 TZ a zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 TZ. Možnost souběžného spáchání a postižení těchto trestných činů spolu s trestným činem podle § 248 TZ leží většinou v různosti objektů a absenci poměrů speciality dalších trestných činů ve vztahu k předmětnému trestnému činu.¹⁶⁰

Souběh trestného činu podle § 248 TZ pak není možný s trestným činem zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 TZ a s trestným činem pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 TZ, vůči nimž je trestný čin podle § 248 TZ, resp. forma základní skutkové podstaty uvedená v odstavci druhém, větě druhé tohoto ustanovení, ve vztahu subsidiarity.¹⁶¹ Dále není možné předmětný trestný spáchat v souběhu s trestnými činy zneužití postavení v obchodním styku podle § 255a

---

¹⁵⁸ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁵⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2007, sp. zn. 5 Tdo 325/2007

¹⁶⁰ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁶¹ Tamtéž

TZ, porušení práv k ochranné známce a jiným označením podle § 268 TZ, porušení chráněných průmyslových práv podle § 269 TZ a porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle § 270, jelikož tyto jsou k trestnému činu podle § 248 ve vztahu speciality.¹⁶²

4.2 Podobnost a provázanost s jinými trestnými činy

Jak již bylo výše uvedeno, hlubším pohledem do trestního zákoníku zjistíme, že jiné trestné činy vykazují minimálně zdánlivou podobnost ve znění skutkových podstat s trestným činem podle § 248 TZ. Jedná se také o trestné činy, které jsou mnohdy oznamovány společně v rámci jednoho trestního oznámení. Jsou to trestné činy:

- poškozování spotřebitele podle § 253 TZ,
- zneužití informace v obchodním styku podle § 255 TZ,
- zneužití postavení v obchodním styku podle § 255a TZ,
- zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 TZ,
- pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné dražbě podle § 257 TZ a
- podplácení podle § 332 TZ.

Trestného činu poškozování spotřebitele podle § 253 TZ se dopustí ten, kdo poškozuje spotřebitele šizením na jakosti, množství případně na hmotnosti zboží a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou,¹⁶³ nebo kdo ve větším rozsahu uvede na trh výrobky, služby či práce a zatají jejich podstatné vady. Byť se tento trestný čin dotýká spotřebitele, na kterého dopadá následek jednání pachatele, objektem trestného činu není primárně řešena problematika hospodářské soutěže, ale klamání spotřebitele. Daný trestný čin je tak speciální formou podvodu, což je vyjádřeno i nemožností souběhu tohoto trestného činu s trestným činem podvodu podle § 209 TZ. Problematika klamání spotřebitele

---

¹⁶² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁶³ Částka současně ve výši 10.000,- Kč podle § 138 odst. 1 písm. a) TZ.

uvedená v § 248 odst. 1 písm. a) a b) TZ míří toliko do problematiky reklamy na zboží, respektive na jeho označování. Trestný čin podle § 253 TZ směřuje ke klamání stran bezvadnosti, ať již v jakosti, či deklarovaném množství.

Trestného činu **zneužití informace v obchodním styku podle § 255 TZ** se dopustí ten, kdo zveřejní, zpřístupní nebo sdělí třetí osobě informaci dosud veřejně nepřístupnou, jejíž zveřejnění je způsobilé ovlivnit rozhodování v obchodním styku, respektive kdo takovou informaci neoprávněně užije tím, že dá podnět k uskutečnění smlouvy nebo operace v obchodním styku, přičemž se tuto informaci dozvěděl při výkonu svého povolání, postavení, zaměstnání či funkce. Oběma těmito jednáními ve dvou základních skutkových podstatách musí být současně naplněn znak větší škody¹⁶⁴ nebo jiného závažného následku. Tento může být v podobě poškození dobrého jména podnikatele nebo organizace, případně narušení podnikání jiného. Objektem tohoto trestného činu je tak zájem na ochraně rovných podmínek na trhu prostřednictvím ochrany informací, které jsou privilegovány určitému okruhu osob. Druhá základní skutková podstata pojímá tzv. insider trading, tedy uskutečnění nebo podnícení určitého obchodu nebo operace za užití dosud neveřejné informace získané v rámci svého specifického postavení.¹⁶⁵ V kontextu překryvu s principy ochrany hospodářské soutěže se dá usuzovat, že takové jednání může mít vliv na kondici hospodářské soutěže a může narušovat tržní prostředí, nicméně ve vztahu k trestnému činu podle § 248 TZ tento trestný čin pojímá problematiku užší a cílenější, přičemž chrání především nakládání s informacemi majícími vliv na obchod. V rámci tohoto trestného činu je postihován i samostatný výskyt, který ovlivní jednu operaci či obchod, přičemž u vícečetného výskytu se bude jednat o samostatné útoky. V rámci trestného činu podle § 248 TZ se musí jednat o narušení samotných principů hospodářské soutěže, jejichž nezastavení by vedlo k zpravidla

---

¹⁶⁴ Částka ve výši 100.000,- Kč podle § 138 odst. 1 písm. b) TZ.

¹⁶⁵ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

déletrvajícímu a širšímu následku, nikoli k ovlivnění konkrétního obchodního případu.

Trestného činu **zneužití postavení v obchodním styku podle § 255a TZ**, se dopustí ten, kdo jako osoba v postavení podnikatele, společníka, člena orgánu, zaměstnance nebo účastníka na podnikání dvou nebo více podnikatelů se stejným nebo podobným předmětem činnosti, v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch, uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jednoho nebo více podnikatelů nebo jejich podniků. Daná skutková podstata je již v nápadném příklonu ke znění uvedeném v § 248 TZ, kdy i objektem tohoto trestného činu je ochrana rovnosti podnikatelů v hospodářské soutěži za užití zákazu zneužívání konkurence. Rozdílem je skutečnost, že trestný čin podle § 255a TZ nemá blanketní dispozici, a tedy neodkazuje do jiného právního předpisu zakazujícího konkurenci¹⁶⁶, ale má v trestním zákoníku definovány vlastní znaky. Dalším rozdílem je, že pro trestní odpovědnost za tento trestný čin není rozhodné, zda pro pachatele platil zákaz konkurence podle speciálních předpisů, společenské smlouvy nebo stanov. Současně ale samotné porušení zákazu konkurence stanovené speciálními předpisy, společenskou smlouvou nebo stanovami nezakládá trestní odpovědnosti.¹⁶⁷ Tento trestný čin tedy postihuje tzv. selftrading, tedy obchodování ve svůj prospěch, kdy pachatel jako účastník na podnikání jednoho podnikatele jedná ve prospěch jiného soutěžitele, ve kterém má rovněž postavení, byť například tiché, a plyne mu z toho výhoda nebo prospěch.¹⁶⁸ Tento trestný čin je tak k ustanovení § 248 TZ ve vztahu ke shodné problematice v poměru speciality a není možné tyto trestné činy postihovat v souběhu.¹⁶⁹

Trestného činu **zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 TZ** se dopustí ten, kdo v souvislosti se

---

¹⁶⁶ Zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, v posledním znění

¹⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1640/2005.

¹⁶⁸ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁶⁹ Tamtéž

zadáním veřejné zakázky, s veřejnou soutěží nebo veřejnou dražbou zjedná některému dodavateli, soutěžiteli nebo účastníkovi dražby přednost, případně výhodnější podmínky u jiných soutěžitelů nebo dodavatelů, a to v úmyslu způsobit jinému škodu, nebo sobě nebo jinému prospěch. Z daného znění plyne, že trestný čin se dotýká problematiky mimo jiné veřejných zakázek, která je pojata již v § 248 odst. 2 alinea druhá TZ. Objektem trestného činu podle § 256 TZ je zájem na rovném zacházení s účastníky a soutěžiteli při zadávání veřejných zakázek, ve veřejné soutěži a veřejné dražbě, jakož i zájem na jejich řádném provedení podle zákona. Ke spáchání trestného činu je třeba naplnit tři kumulativní podmínky, a to je nutno jednat v souvislosti se zadáním veřejné zakázky, s veřejnou soutěží nebo dražbou, zjednat výhodnější podmínky nebo přednost některému účastníku, soutěžiteli nebo dodavateli a toto zjednání výhodnějších podmínek nebo přednosti musí být na úkor jiného dodavatele nebo soutěžitele.¹⁷⁰ I v tomto trestném činu se nejedná o blanketní dispoziční a trestní zákoník stanovuje vlastní atributy pro naplnění skutkové podstaty. Tento trestný čin také šířeji postihuje jednání týkající se zadávání veřejných zakázek, kdy definuje, že trestné je v něm popsání jednání i v souvislosti se zadáním veřejné zakázky, tedy zahrnuje i jednání která předchází samotnému zadání veřejné zakázky. Trestný čin podle § 256 TZ může být spáchán i ve vztahu k veřejným zakázkám malého rozsahu, kde není nutno konat zadávací řízení dle ZVZ.¹⁷¹ Tento trestný čin postihuje jednání i ve vztahu k veřejné soutěži, kdy tato zahrnuje veřejné zakázky, protože pojmem veřejné soutěže je jakákoli veřejně vyhlášená soutěž s možností účasti neomezeného okruhu zájemců o účast. Dále tento trestný čin zahrnuje postih jednání ve vztahu k veřejné dražbě. Ani jeden z těchto dvou parametrů není předmětem postihu trestného činu podle § 248 TZ. Trestný čin podle § 248 TZ, konkrétně skutková podstata uvedená v odstavci druhém, větě druhé, je, jak již bylo výše uvedeno,

---

¹⁷⁰ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 595/2018

k trestnému činu podle § 256 TZ ve vztahu podpůrnosti, tedy je jejich jednočinný souběh vyloučen.¹⁷²

Trestného činu **pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 TZ** se dopustí ten, kdo lstí nebo pohrůžkou násilí, případně jiné těžké újmy přiměje jiného, aby se zdržel účasti na zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, kdo jinému slíbí, nabídne nebo poskytne majetkový podíl nebo jiný prospěch za to, že účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži zdrží, kdo žádá nebo přijme majetkový či jiný prospěch jako protiplnění za to, že se zdrží účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, případně kdo na základě dohody mezi uchazečem a zájemcem vyvíjí činnost, která směřuje k zadání veřejné zakázky za nevýhodnou nebo nepřiměřeně vysokou cenu. Z daného znění plyne, že do působnosti trestného činu podle § 248 se tyto skutkové podstaty prolínají především v oblasti veřejných zakázek, přičemž zadání veřejné zakázky je jednou z forem veřejné soutěže, jak byla popsáno v předchozím odstavci. Objektem tohoto trestného činu pak kromě zájmu na řádném a zákonném provedení zadání veřejné zakázky a veřejné soutěže je i ochrana před ovlivňováním jednotlivých uchazečů ve veřejné soutěži. K danému ovlivňování soutěže pak dochází jak negativní motivací v podobě zastrašování, tak pozitivní motivací v podobě majetkového prospěchu. Trestný čin pojímá i pasivní úplatkářství, stejně jako dohody části účastníků.¹⁷³ Z daného tedy plyne, že ač se jedná o problematiku v principu prolnutou s problematikou pokrývanou trestným činem podle § 248 TZ, jedná se zde o působnost odlišnou, konkrétnější. Tímto je dána subsidiarita trestného činu podle § 248 TZ vůči tomuto trestnému činu, což vylučuje možnost souběhu těchto dvou trestných činů.

Trestného činu **podplácení podle § 332 TZ** se dopustí ten, kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, slíbí nebo nabídne úplatek jinému, případně pro jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu, dále pak ten, kdo sám

---

¹⁷² ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁷³ Tamtéž

nebo prostřednictvím jiného poskytne, slíbí nebo nabídne úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti se svým podnikáním nebo s podnikáním jiného. Objektem tohoto trestného činu je tedy zájem na zamezení ovlivnění obstarávání věcí obecného zájmu nebo podnikání za pomoci úplatků, a to ve vztahu k osobám uplácějícím.¹⁷⁴ Vzhledem k tomuto je patrné, že se v rámci tímto ustanovením postihovaného jednání nejedná o explicitní dopad do oblasti hospodářské soutěže, resp. do oblasti nekalé soutěže, jak vyžaduje znění § 248 odst. 1 písm. e) TZ. Zajímavostí je, že komentářová literatura prof. Šámala se dříve klonila k názoru, že jednání uvedené v § 248 odst. 1 písm. e) TZ je v poměru speciality k trestnému činu podplácení podle § 332 TZ¹⁷⁵, přičemž současně nejaktuálnější komentář doc. Ščerby se kloní k závěru, že vztah je subsidiární.¹⁷⁶ Osobně se kloním k závěrům k závěrům doc. Ščerby, respektive JUDr. Jana Provazníka, Ph.D., který je autorem dané kapitoly, a to z důvodu, že trestný čin podplácení popisuje specifické a trestním zákoníkem vymezené atributy postihovaného jednání, přičemž jednání zavedené v § 248 odst. 1 písm. e) TZ postihuje primárně podplácení ve vztahu k nekalé soutěži. Tímto považuji poměr subsidiarity za přílehavější, ale současně i za konformnější ve vztahu k ostatním dotčeným trestným činům v této kapitole, které jsou ve vzájemném poměru subsidiarity. Daný závěr je dle mého názoru souladný s požadavkem na čitelnost a předvídatelnost rozhodovací praxe. Z obou názorů velkých komentářů ale plyne nemožnost souběhu těchto trestných činů.

Z výše uvedených odstavců pak plyne, že zdánlivá podobnost a provázání skutkových podstat několika různých trestných činů ve skutečnosti není kolizní a všechny tyto skutkové podstaty mají v trestním zákoníku místo. Z výše uvedeného také plyne, že hranice pro odlišení jednotlivých probíraných jednání

---

¹⁷⁴ Osoby uplácené jsou postihovány podle § 331 TZ.

¹⁷⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

¹⁷⁶ ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

jsou dostatečně zřetelné, což by v praxi mělo rezultovat v minimum chybně kvalifikovaných trestných činů.

5. Vhled do trestněprávní úpravy sousedních států

Vzhledem ke konstrukci trestného činu podle § 248 TZ a množství forem jednání, které pojímá, považuji za potřebné provést vhléd a stručně srovnat trestněprávní úpravu této problematiky v základních skutkových podstatách našich sousedních států, tedy Slovenska, Polska, Rakouska a Německa.

5.1 Slovenská právní úprava

Koncepce slovenské trestněprávní úpravy leží v primárně v trestném činu zneužití účasti na hospodářské soutěži podle § 250 zákona číslo 300/2005 Sb., trestného zákona.¹⁷⁷ Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo zneužívá účast na hospodářské soutěži tím, že nekalou soutěží v hospodářském styku poškodí dobrou pověst soutěžitele, případně kdo jednáním, které je v rozporu se základní úpravou hospodářské soutěže způsobí jinému soutěžiteli značnou škodu nebo ohrozí chod jeho podniku. Z daného plyne, že slovenská úprava tohoto trestného činu rovněž blanketně odkazuje do jiných předpisů, kterými jsou stanoveny pravidla hospodářské soutěže a hospodářského styku. Z daného plyne, že tento trestný čin se zabývá pouze hospodářskosoutěžní, respektive nekalosoutěžní problematikou a nepojímá žádné další jednání. Dále je slovenským trestním právem reflektováno protizákonné jednání na poli veřejných zakázek, a to trestnými činy machinácie při verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podle § 266 až 268 zákona číslo 300/2005 Sb., trestného zákona (dále jen slovenský trestný zákon nebo STZ). Z daného je patrné, že slovenská právní úprava pojímá problematiku veřejných zakázek (obstarávání) a veřejné dražby ve více paragrafech, které už nemají další pojmenování, což je rozdílný přístup od koncepce české. Ve slovenském trestním zákoně je v § 266 upraveno trestně postižitelné jednání, kterého se dopustí ten, kdo v souvislosti s veřejným obstaráváním nebo veřejnou zakázkou v úmyslu způsobit jinému

---

¹⁷⁷ Trestní zákon Slovenské republiky, *Trestný zákon*. [online]. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>

škodu, případně sobě nebo jinému získat prospěch, jedná v rozporu s obecně závazným právním předpisem o veřejném obstarávání nebo veřejné dražbě, dále pak kdo dojedná některému soutěžiteli nebo účastníku veřejné dražby přednost nebo výhodnější podmínky na úkor jiných soutěžitelů nebo účastníků veřejné dražby. V § 267 STZ je definován trestný čin pojmající machinace v souvislosti s veřejným obstaráváním, kdy tohoto se dopustí ten, kdo závažnějším způsobem jednání přinutí jiného, aby se zdržel účasti na veřejném obstarávání, kdo jinému poskytne, nabídne nebo slíbí majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti ve veřejném obstarávání, případně kdo žádá nebo přijme majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti ve veřejném obstarávání. Ve stejných intencích pak § 268 STZ pojímá jednání vůči účastníku veřejné dražby.

Z daného plyne, že slovenské trestní právo nedisponuje subsidiárním ustanovením a rovnou pojímá jednání detailně vymezena, srovnatelně s § 257 a § 258 TZ. Slovenská trestněprávní úprava je tedy užší než česká, kdy otázkou je, zda je takové členění efektivnější. Je ale možné, že absence střetu subsidiárních ustanovení může v praxi rezultovat v snazší stanovení právní kvalifikace, resp. urychlit daný proces. Pro vyjasnění by ale bylo třeba zmapovat kompletní systém slovenské ochrany hospodářské soutěže, což by bylo pro tuto práci nadbytečné.

5.2 Polská právní úprava

Polská trestněprávní úprava nepojímá problematiku protisoutěžních a nekalosoutěžních jednání, případně jednání proti pravidlům zadávání veřejných zakázek vůbec. Unijní právo je zde implementováno v zákoně o potírání nekalé konkurence (*Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, dále jen jako ZPK).¹⁷⁸ Tento zákon upravuje předcházení a potírání nekalé konkurence v hospodářské činnosti, zejména v průmyslové a zemědělské výrobě, stavebnictví, obchodu a službách, a to ve veřejném zájmu, pro podnikatele a zákazníky. Trestní sankce

---

¹⁷⁸ Zákon o potírání nekalé soutěže, *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*. [online]. [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/zwalczenie-nieuczciwej-konkurencji-16795259>

jsou vedeny v kapitole 4. kde jsou definována jednotlivá jednání, za které lze uložit trest. Zde je hodno pozornosti, že jednotlivá ustanovení obsahují mimo jiné výměru odnětí svobody, přičemž se nejedná o trestní zákon. V tomto aspektu je tak odchylka od českého trestního práva značná. Ve vztahu k problematice pojímané v § 248 TZ je pak ve 4. kapitole ZPK v čl. 26 komponováno šíření nepravdivých informací o podniku, kterého se dopustí ten, kdo šíří nepravdivé nebo zavádějící informace o podniku, osobách, které podnik řídí, vyrobeném zboží, poskytovaných službách nebo platných cenách, nebo o ekonomické případně právní situaci podniku, a to za účelem poškození takového podnikatele, dále pak ten, kdo za účelem získání majetkového nebo osobního prospěchu pro sebe, svůj podnik nebo jinou osobu šíří nepravdivé nebo klamavé informace o svém podniku nebo podnikateli, zejména o osobách řídících podnik, vyráběných produktech, poskytovaných službách nebo používaných cenách, nebo o hospodářské nebo právní situaci podnikatele nebo firmy. Zmínku o nekalosoutěžním jednání ještě můžeme nalézt polském trestním zákoně (Kodeks karny, dále jen polský trestní zákon) v čl. 296a, kde je uvedeno, že tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo při výkonu vedoucí funkce v organizaci podnikající nebo v pracovním poměru, zákaznické smlouvě nebo smlouvě o dílo požaduje nebo přijímá majetkový nebo osobní prospěch nebo jeho slib výměnou za zneužití mu udělených pravomocí nebo nesplnění povinnosti, která by mohla organizaci způsobit majetkovou škodu nebo představovat nekalou konkurenci nebo nepřípustnou preferenční činnost vůči zákazníkovi nebo příjemci zboží, služeb nebo výkonů, dále pak ten, kdo v takových případech poskytuje nebo slibuje poskytnout majetkový nebo osobní prospěch. V daném článku je rovněž zavedena účinná lítost, která stanoví, že takového pachatele nelze trestat, pokud byl majetkový nebo osobní prospěch nebo jeho slib přijat a pachatel o tomto faktu informoval orgán pověřený stíháním trestných činů, přičemž pachatel odhalil všechny podstatné okolnosti trestného činu, dříve, než se o něm tento orgán

dozvěděl.¹⁷⁹ Úprava v polském trestním zákoně tak pojímá pouze konkrétní jednání je vztahu k nekalé soutěže, nazývané v Polsku jako nekalá konkurence, a další jednání, která by byla srovnatelná s českou úpravou, nepojímá.

Z daného plyne, že polská právní úprava pojímá problematiku významně odlišně od trestního práva českého, a to co do koncepce i šíře trestním právem pojímaných deliktů. Vzhledem k těmto odchýlkám si nedovoluji odhadovat, zda taková úprava vede k efektivnějšímu potírání jednání narušující hospodářskou soutěž a i přesto, že by hlubší komparace byla jistě zajímavá, šla by nad téma a účel této práce.

5.3 Rakouská právní úprava

Koncepce trestněprávní úpravy v Rakousku spočívá v šestém oddílu rakouského trestního zákona (Strafgesetzbuch), kde je v § 168b odst. 1 uvedeno, že trestného činu protisoutěžní dohody v zadávacích řízeních se dopustí ten, kdo podá přihlášku k účasti v zadávacím řízení, podá nabídku nebo vede jednání založená na nezákonné dohodě, která má za cíl přimět zadavatele k přijetí určité nabídky.

Z daného plyne, že rakouská trestně právní úprava se dotýká pouze zadávání veřejných zakázek a protisoutěžní ani nekalosoutěžní delikty jakkoli nepojímá. V odstavci druhém shora citovaného ustanovení jsou rovněž zavedeny okolnosti vylučující protiprávnost, resp. určitá forma účinné lítosti, kdy nebude potrestán ten, kdo dobrovolně zabrání přijetí nabídky ze strany zadavatele nebo plnění jeho povinnosti. Pokud nabídka není bez přičinění pachatele přijata nebo povinnost zadavatele není splněna, bude pachatel osvobozen od trestu, pokud se dobrovolně a vážně snažil zabránit přijetí nabídky nebo plnění povinnosti.¹⁸⁰

---

¹⁷⁹ Trestní zákon Polské republiky, *Kodeks karny*. [online]. [cit. 27.02.2023]. Dostupné z: <https://lexlege.pl/kodeks-karny/>

¹⁸⁰ Trestní zákon Rakouské republiky, *Strafgesetzbuch*. [online]. [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.jusline.at/gesetz/stgb/paragraf/168b>

Nekalá soutěž je v Rakousku upravena zvláštním zákonem,¹⁸¹ ze kterého ale neplynou trestněprávní postihy.

5.4 Německá právní úprava

Koncepce trestněprávní úpravy ve Spolkové Republice Německo leží v oddílu dvacátém šestém trestního zákona (Strafgesetzbuch, dále jen německý trestní zákon nebo NTZ), kde jsou v § 298 až 300 definovány trestné činy proti hospodářské soutěži (Straftaten gegen den Wettbewerb). Trestného činu dohody omezující hospodářskou soutěž při vypsání soutěží podle § 298 NTZ se dopustí ten, kdo při výběrovém řízení na zboží nebo služby podá nabídku, která je založena na nezákonné dohodě, jejímž cílem je přimět pořadatele přijmout určitou nabídku.¹⁸² Trestného činu úplatkářství a podplácení v obchodním styku podle § 299 NTZ se dopustí ten, kdo v obchodním styku jako zaměstnanec nebo zmocněnec společnosti požaduje, slíbí nebo přijme pro sebe nebo pro jiného výhodu za to, že při nákupu zboží nebo služeb upřednostní jiného účastníka vnitrostátního nebo zahraničního trhu nespravedlivým způsobem, dále pak ten, kdo požaduje, slíbí nebo přijme pro sebe nebo pro jiného výhodu bez souhlasu společnosti, za to, že při nákupu zboží nebo služeb provádí či neprovádí určitou činnost a tím porušuje své povinnosti vůči společnosti.¹⁸³ V § 300 NTZ je pak vymezeno zvláště závažné jednání na poli korupce a úplatkářství v obchodním styku a ve zdravotnictví, kdy za zvlášť závažné jednání je považováno zvýhodnění velkého rozsahu, jednání jako člen organizované skupiny vytvořené za účelem páchaní takových trestných činů.¹⁸⁴

---

¹⁸¹ Federální zákon proti nekalé soutěži 1984, *Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984*. [online]. [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002665>

¹⁸² Trestní zákon Spolkové Republiky Německo, *Strafgesetzbuch*. [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://dejure.org/gesetze/StGB>

¹⁸³ Tamtéž

¹⁸⁴ Tamtéž

Z daného plyne, že německá trestněprávní úprava je výrazně užší a jednodušší než úprava česká. Je možné si všimnout, že tato pojímá pouze nezákonné dohody mezi určitými subjekty a úplatkářství ve vztahu k zakázkám, přičemž, stejně jako v modelu rakouském, absentuje kriminalizace nekalosoutěžního jednání, která je implementována do zákona proti nekalé soutěži.¹⁸⁵ Opět je otázkou, nakolik je taková právní úprava efektivnější a výhodnější pro praxi.

I přesto, že všechny výše uvedené státy jsou členy EU, a tedy jejich právní úprava této problematiky vychází primárně z unijních předpisů, které již musejí mít všechny členské země implementovány do svých zákonů, nacházíme i zde prvky obměny v trestněprávní kodifikaci. I z tohoto stručného vhledu se dá říci, že česká úprava je z komparovaných nejširší a nejpodrobnější a že český zákonodárce vnímá potřebu trestním právem postihovat významně širší portfolio jednání, stejně jako dané konkrétněji definovat.

---

¹⁸⁵ Zákon o nekalé soutěži SRN, *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb* [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/uwg_2004/

6. Aspekty současného přípravného řízení ve vztahu k trestnému činu podle § 248 TZ

V této kapitole se pokusím definovat současná úskalí a další aspekty přípravného řízení ve vztahu k trestnému činu podle § 248 TZ, kdy se jednotlivě zaměřím na specifika přijímání oznámení trestného činu, odhalování trestného jednání, prověřování a vyšetřování tohoto trestného činu. V této kapitole vycházím ve většině z praxe, kdy takto detailní zdroje informací ve statistikách policie chybí.

6.1 Specifika oznamování

Tento trestný čin je oznamován zpravidla ze strany korporací, které byly jednáním jiného poškozeny, respektive se poškozeny cítí. Tato oznámení mají povětšinou vysokou kvalitu a bývají komponována právníky znalými problematiky. Na dané zpravidla navazuje kvalitní spolupráce s oznamovatelkou, což usnadňuje proces minimálně v úvodní fázi. Dále bývají oznámení realizována jedinci zapojenými do procesu hospodářské soutěže, kteří buď vnímají odchylku od pravidel v rámci své role v procesu, nebo jsou to jedinci dotčení nesprávným procesem, kteří mají nějakou motivaci k trestnímu oznámení, ať už konkurenční, nebo morální. K danému je ale třeba uvést, že nezřídka kdy jsou trestní oznámení podávána právě jako součást konkurenčního boje, případně jako vyřizování si obchodních účtů mezi korporacemi navzájem, nebo osobních účtů mezi korporací a jejím, zpravidla bývalým, pracovníkem. V těchto případech pak dochází k nerespektování subsidiarity trestního řízení, přeskokování snahy o vyřešení situace cestou soukromoprávní, nebo přímo úmyslně podaného šikanózního trestního oznámení, které má za cíl pouze znepříjemnit existenci tomu, proti komu takové oznámení směřuje. V daném případě zpravidla končí trestní oznámení odložením podle § 159a odst. 1 TŘ, přičemž se nepadno prokazuje subjektivní stránka trestného činu křivého obvinění podle § 345 TZ, jehož užití by se v takových případech přímo nabízelo. Za situace, kdy je trestní oznámení podáno předčasně, případně jako konkurenční prvek, bývá ale spolupráce s oznamovatelkou na velmi špatné úrovni a nezřídka kdy musí policejní orgán donucovat oznamovatelku – která se současně snaží získat postavení

poškozeného v trestním řízení – k odpovědím na otázky, které by měly v daných záležitostech rutinní a taková korporace by neměla mít žádné komplikace s jejich realizací. Ke snaze získat postavení poškozeného v trestním řízení je třeba uvést, že je velmi častou praxí policie, a bohužel často nesprávnou, oznamovatelku ihned po podání trestního oznámení poučít jako poškozeného v trestním řízení. Pokud takto policejní orgán činí, dává již v rané fázi přípravného řízení oznamovatelce do rukou velmi silný nástroj pro sledování vývoje trestní věci, přičemž samo oznámení není v dané problematice zpravidla nenutí policejní orgán přistupovat k některé ze stran jako k poškozenému. V této problematice, a v hospodářské kriminalitě obecně, je třeba přistupovat k potenciálním poškozeným striktně dle dikce § 43 odst. 1 TŘ, který říká, že komu byla trestným činem způsobena majetková nebo nemajetková újma, nebo na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil,¹⁸⁶ se označuje jako poškozený a má právo činit návrhy na doplnění dokazování, nahlížet do spisů podle § 65 TŘ, zúčastnit se dohody o vině a trestu, účastnit se hlavního líčení a dalších částí projednávání věci před soudem.¹⁸⁷ Z daného plyne, že se zpravidla jedná o stav, kdy je prokázán závěr, že došlo ke spáchání trestného činu a že jej spáchala určitá osoba, jak požaduje znění § 160 odst. 1 TŘ, tedy ustanovení, kterým se zahajuje trestní stíhání konkrétní osoby. Určitá osoba spáchala trestný čin i v případě, že je věc odkládána podle § 159a odst. 5 TŘ, byť je tato určitá osoba policejnímu orgánu v totožnosti neznámá. V daném případě je ale důležitější vnímat onu dělící čáru v podobě určení, zda se opravdu jedná o trestný čin či nikoli, respektive, jestli máme již dostatek důkazů k učinění takového závěru. V takovém případě se není možné spokojit například s tím, že oznamovatelka prokáže, že jí vznikla škoda v podobě majetkové či nemajetkové újmy, jelikož je nutné prokazovat příčinnou souvislost s jednáním, které trestní zákoník označuje za trestné. Sama existence škody, například pro zjednodušení v podobě úbytku majetku, tak nezakládá existenci trestného činu, a tedy už vůbec nezakládá postavení poškozeného v trestním

---

¹⁸⁶ Vynechávám pro předmětný trestný čin nepoužitelnou újmu na zdraví.

¹⁸⁷ Viz § 43 odst. 1 TŘ.

řízení.¹⁸⁸ Dané je přímo vyjádřeno i v trestním řádu, kdy v druhém odstavci § 43 se uvádí, že: „*Za poškozeného se nepovažuje ten, kdo se sice cítí být trestným činem morálně nebo jinak poškozen, avšak vzniklá újma není způsobena zaviněním pachatele nebo její vznik není v příčinné souvislosti s trestným činem.*“ Z daného plyne, že policejní orgán by tak neměl bezhlavě poučovat každou oznamovatelku jako poškozeného ve stádiu příjmu trestního oznámení, resp. žádném raném stádiu prověřování, kdy jako ideální se v těchto případech jeví poučení oznamovatelky v době zahájení trestního řízení podle § 160 odst. 1 TŘ, v rámci kterého je za poškozeného označena i v usnesení o zahájení trestního stíhání. Při respektování těchto principů tak není možné, aby oznamovatelka, která se oznámením snaží získat pouze konkurenční výhodu, dosáhla získání určitého obsahu spisového materiálu, kterého by následně mohla využít ve svůj prospěch například v řízení soukromoprávním, nebo i v rámci vyjednávání s jinými subjekty. Pokud se týče oznamování ze strany ÚOHS, případně jiných orgánů veřejné moci, oznámení bývají na dobré úrovni bez tendenčního přesahu a spolupráce s takovou oznamovatelkou bývá zpravidla efektivní a bezproblémová. Na druhou stranu jsou zpravidla oznamována jednání, která jsou časově vzdálenější datu oznámení, protože oznámení skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu zpravidla Úřad oznamuje po proběhnutí vlastních procedurách, což může komplikovat zajišťování relevantních důkazů pro trestní řízení.

6.2 Specifika odhalování a pronikání do prostředí

V dané problematice, která je značně latentního charakteru, většinou platí, že prověřované entity jsou v problematice erudovaní, jsou vysoce inteligentní a finančně zajištěni, stejně jako jsou zpravidla znalí postupů policie a jiných orgánů, které mohou trestnou činnost tohoto druhu oznamovat a důkazně zajišťovat. Prověřování jsou tak zpravidla vysoce opatrní, investují značné prostředky do zamezení odhalení v podobě konspirační a zabezpečovací

---

¹⁸⁸ Opět ve vztahu k předmětnému trestnému činu, resp. většině hospodářské problematiky.

techniky, mají v moci bezpečné prostory s omezeným nebo kontrolovaným přístupem, používají ověřovací mechanismy spolehlivosti zapojených a prostor. Nezřídka kdy mají kvalitně zpracované informační zdroje, což vede k dekonspiraci pracovníků a techniky policie. V rámci pronikání do prostředí je nesnadné získat hodnověrné svědky, případně osoby na pozicích informátorů,¹⁸⁹ jelikož kdo má kvalitní usvědčující informace je zpravidla sám ohrožen trestním stíháním za účast na dané trestné činnosti. V rámci této problematiky je pak k odhalování nutno využívat operativně pátracích prostředků podle § 158b TŘ, zejména předstíraného převodu¹⁹⁰, který může pokrýt protiplnění za určité druhy jednání, například v podobě podplácení, sledování osob a věcí,¹⁹¹ případně použití agenta, jehož působnost však spadá pouze do jednání uvedených v § 248 odst. 1 písm. e) odst. 2 a následujících. Dalšími možnostmi jsou pak odposlech a záznam telekomunikačních zařízení podle § 88,¹⁹² respektive 88a TŘ. I v této problematice jsou pachatelé velmi znalí a používají konspirativní techniku, která dané znesnadňuje. I přesto, že by bylo možné uvést konkrétní způsoby jak přístupu pachatelů, tak činnosti policie, s ohledem na veřejnou podobu této práce je z taktických důvodů nebude konkrétně uvádět. Obecně lze ale uvést, že komunikace v současné době probíhá ve značné míře po internetových komunikátorech, které jsou zpravidla šifrovány, případně přímo po platformách, jejímž hlavním účelem je utajená komunikace. Dále je možno uvést, že dokumentace je velmi často ukládána na cloudových úložištích, na která je možno přistoupit například pouze z určité stanice, nebo za užití hardwarového klíče, přičemž současně tyto mohou ležet mimo území ČR. Osoby nezřídka kdy využívají síť TOR (The Onion Router), kdy se jedná o vrstvené šifrování skrze několik uzlů, kde pouze první uzel zná identitu uživatele, nezná konečný cíl, ale pouze další uzel. Těchto uzlů je světě rozmístěno několik tisíc a při sestavování

---

¹⁸⁹ Viz § 73 zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v posledním znění.

¹⁹⁰ Viz § 158c TŘ.

¹⁹¹ Viz § 158d odst. 3 TŘ.

¹⁹² Ve vztahu k § 248 TZ jsou to pouze odst. 1 písm. a) a odstavec druhý až čtvrtý.

připojení jsou vybírány náhodně.¹⁹³ Dalším druhem konspirace je potom užití sítě VPN (Virtual Private Network), tedy virtuální privátní síť, jejímž principem je podvržení IP adresy a zašifrování procházeného obsahu.¹⁹⁴ Často se také můžeme setkat s užitím VPS (Virtual Private Server), což je virtuální privátní diskový prostor, na kterém může běžet operační systém nebo databáze, což umožňuje využívat výpočetní a úložný prostor, který je reálně umístěn v jiném státě a bez přístupových mechanismů se na tento není možné dostat.¹⁹⁵ Ve vztahu k osobám, které mohou mít pro pronikání do prostředí a odhalování této trestné činnosti význam, ale z důvodu své potenciální trestní odpovědnosti nechtějí spolupracovat, nebo spolupracovat váhají, může policejní orgán využívat instituty spolupracujícího obviněného, případně postup podle § 172 odst. 2 písm. c) TŘ. Z tohoto ale plyne, že osoby musí být obviněny, tedy není snadné získat jejich spolupráci už ve fázi pronikání a odhalování trestného činu.

6.3 Specifika prověřování

Prověřování tohoto trestného činu je primárně časově a administrativně náročné. V této problematice je třeba vypořádat se značným množstvím sofistikovaných dokumentů, a to jak na straně důkazů v neprospěch, tak i na straně důkazu ve prospěch prověřovaných, kdy mezi důkazy o své nevině jsou policejnímu orgánu ze strany prověřovaných nezdědka kdy dodávány i důkazy fiktivní, případně vytržené z kontextu. Vzhledem k tomu, že prověřování zpravidla využívají služeb erudovaných advokátů, jsou od těchto získané materiály zpracovány s maximálním důrazem na zastírání případné trestné činnosti, případně z titulu svého postavení s policií oprávněně nekomunikují. V dané problematice tak jsou mnohdy, za účelem získání dostatečně široké dokumentace a dalších důkazů,

---

¹⁹³ POLČÁK, Libor. *Základní informace o síti Tor*. [online]. [cit. 02.02.2023]. Dostupné z: <https://www.fit.vut.cz/research/publication-file/?id=11513&file=%2Fpub%2F11513%2Ftr.pdf>

¹⁹⁴ Avast Blog. *Co je VPN a jak funguje?* [online]. [cit. 03.02.2023]. Dostupné z: <https://blog.avast.com/cs/co-je-vpn-a-jak-funguje>

¹⁹⁵ ManagementMania. *Virtuální server*. [online]. [cit. 03.02.2023]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/virtualni-server>

prováděny dokumentační domovní prohlídky¹⁹⁶ a prohlídky jiných prostor a pozemků.¹⁹⁷ Takto provedené prohlídky pak kreditují prověřované entity tím, že se z příkazu soudu k provedení prohlídek dozvědí veskrze detailní informace o meritu prověřování, což může vést k situaci, že prověřování dosud neodhalené důkazy zničí, případně budou ovlivňovat případné svědky, nebo jiné osoby. V této problematice je pak zpravidla nutné přibrat znalce, který posoudí prověřované aspekty s ohledem na pravidla hospodářské soutěže, veřejných zakázek a dalších aspektů předmětného trestného činu. Trestní odpovědnost prověřovaných je tak často dovozována předně na základě znaleckých posudků, popřípadě na základě spolupráce s ÚOHS. Přibírání znalců v této problematice ale naráží na jejich nedostatek, zatíženost a zpravidla i vysokou cenu náročného posudku, jehož vypracování bývá většinou zatíženo vysokou časovou dotací. Znalecké posudky však mohou být i součástí zajištěné nebo prověřovanými dodané dokumentace, přičemž mnohdy mohou závěry z nich být v přímé opozici dílčích závěrů policejního orgánu nebo oznamovatelky. Zde je třeba uvést, že tyto posudky je nutno zkoumat co do vstupních informací, neboť je možné, že zpracovaný znalecký posudek je zatížen chybou v podobě manipulovaných zdrojů, na základě nichž je posudek zpracován. Z daného plyne, že činnost policejního orgánu v takovém spektru je vysoce náročná, odborně i časově.

6.4 Specifika vyšetřování

Vyšetřování tohoto trestného činu cílí primárně na získání důkazů v podobě výsledku obviněných a svědků, případně kontextuální propojení informací a závěrů doposud získaných v prověřování, případně nově získaných ve vyšetřování. Osoby obviněných a korporace zpravidla nevypovídají, popřípadě se omezí na z hlediska merita trestného činu nic neobjasňující prohlášení. Osoby svědků, pokud vypovídají, jsou velmi často pod tlakem otázek obhajoby. V rámci trestné činnosti tohoto typu je velmi minimalizována možnost páchat v omylu, tedy

---

¹⁹⁶ Viz § 82 odst. 1 TR.

¹⁹⁷ Viz § 82 odst. 2 TR.

zapojené osoby bývají vzájemně kvalitně dohodnuty a instruovány, důkazy pak kvalitně ochráněny před prozračením, případně zničeny. Obvinění, resp. jejich obhajoba bývá v rámci vyšetřování poměrně aktivní, a to jak ve vztahu k zajištěným věcem, kdy se dožadují jejich vydání, tak ve vztahu k policejnímu orgánu ve formě stížností na rozhodnutí, případně podnět k přezkoumání postupu policejního orgánu podle § 157a TŘ, kterou je zatížen mnohdy téměř jakýkoli úkon policejního orgánu. V případě, že státní zástupce nerozhodne danou stížnost ve prospěch stěžovatele, podává tento často podnět k přezkoumání postupu státního zástupce podle téhož paragrafu. Tyto aspekty tak zásadně zahlcují trestněprávní aparát, což se negativně projevuje na délce trestního řízení. Nežřídka kdy si potom obhajoba stěžuje na délku řízení, přičemž i skutečnost, kdy je zamítnutí takové stížnosti odůvodněno spoluvinou obhajoby na délce řízení, neodrazuje obhajobu od těchto kroků. Vyšetřování se v takových případech stává nepřehledným. Skončení vyšetřování je opět zatíženo značnou silou obviněných, respektive jejich obhájců v institutu doplňování vyšetřování, přičemž se v běhu tvořeném prostudováním, návrhem na doplnění vyšetřování, odůvodněným zamítnutím návrhu na vyšetřování a stížností na postup policejního orgánu může značně prodloužit.

6.5 Specifika spolupracujících osob

Jak již bylo výše nastíněno, současné přípravné zná primárně dva způsoby, za nichž mohou osoby, proti nimž je trestní řízení vedeno, spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení a tím snížit dopad trestního řízení na svou osobu, respektive se dopadu zcela vyhnout. Jedná se o institut spolupracujícího obviněného a o zastavení trestního stíhání postupem podle § 172 odst. 2 písm. c) TŘ. Institut **spolupracujícího obviněného** je zakotven v § 178a TŘ, kdy státní zástupce může v řízení o zločinu v obžalobě, případně v dohodě o vině a trestu označit obviněného za spolupracujícího, pokud tento splní kumulativně tři podmínky. Obviněný tak musí:

1. oznámit státnímu zástupci skutečnosti, které mohou významnou měrou přispět k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve

- spojení s organizovanou skupinou, případně ve prospěch organizované zločinecké skupiny, přičemž se zaváže, že v přípravném řízení i v řízení před soudem podá o těchto skutečnostech úplnou a pravdivou výpověď,
2. doznat se k činu, pro nějž je stíhán a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že takové doznání obviněný činí svobodně, určitě a vážně, a
  3. prohlásit, že souhlasí s tím, aby byl označen jako spolupracující obviněný.

Pokud obviněný takové podmínky splní a pokud nespáchal trestný čin, který byl závažnější než zločin, na jehož objasnění se obviněný podílí, a při splnění dalších podmínek uvedených v § 178a odst. 2 TŘ, může státní zástupce navrhnout v obžalobě i upuštění od potrestání.

Z daného je patrné, že tohoto postavení je možné dosáhnout pouze v řízení o zločinu, který byl spáchán členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou, případně ve prospěch organizované skupiny. Ve vztahu k trestnému činu podle § 248 TZ je možné tohoto institutu využít pouze u kvalifikované skutkové podstaty podle odstavce třetího, písmene a).

K **zastavení trestního stíhání** pak může dojít v případech uvedených v § 172 TŘ, přičemž v prvním odstavci jsou uvedeny případy, kdy státní zástupce musí zastavit trestní stíhání a v odstavci druhém jsou vedeny situace, kdy státní zástupce zastavit trestní stíhání může. V písmeni c) je pak uvedeno, že pokud bylo zřejmé, že účelu trestního řízení bylo dosaženo s ohledem na význam a míru porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobu provedení činu, jeho následku, případně okolnostem, za nichž byl spáchán, dále vzhledem k chování obviněného po spáchání činu, zejména jeho snaze nahradit škodu, případně odstranit jiné škodlivé následky činu. Tato situace tak pokrývá i případy, kdy obviněný přispěje k objasnění trestného činu, přičemž jeho role ve vztahu k trestní věci není natolik závažná, a to právě v podobě hodnocení chování obviněného po spáchání činu. Tento způsob se neváže ke zločinu, tedy je možné jej uplatnit u jakéhokoli trestného činu, současně je zde ale podmínka, že je obviněný musí nahradit škodu nebo jiné škodlivé následky činu. Toto může být

problematický prvek ve vztahu ke skutečnosti, že obviněný by musel vydat určitou část svého majetku.

Dalším problematickým prvkem je, že u osob, které můžou následně shora uvedené instituty spolupráce využít, musí dojít k jejich obvinění, což může znamenat komplikaci v přístupu osob k těmto režimům. Je tak ze strany policejního orgánu ne vždy snadné dosáhnout spolupráce i za existence situace, která by mohla vést k využití jednoho z institutů spolupráce.

Z výše uvedeného plyne, že všechny fáze přípravného řízení se potýkají s celou řadou komplikací a specifických znaků. Aspekty uvedené v části věnované odhalování a pronikání do prostředí se dále prolínají i do dalších fází trestního řízení, přičemž s postupem lidstva na poli moderních technologií je třeba tyto technologie znát a hledat metody, jak je procesně platným způsobem využít, stejně jako je třeba použití moderních technologií umět čelit a účinně je v zájmu ochrany zákonem stanovených hodnot procesně platným způsobem prolamovat.

7. Šetření na odděleních

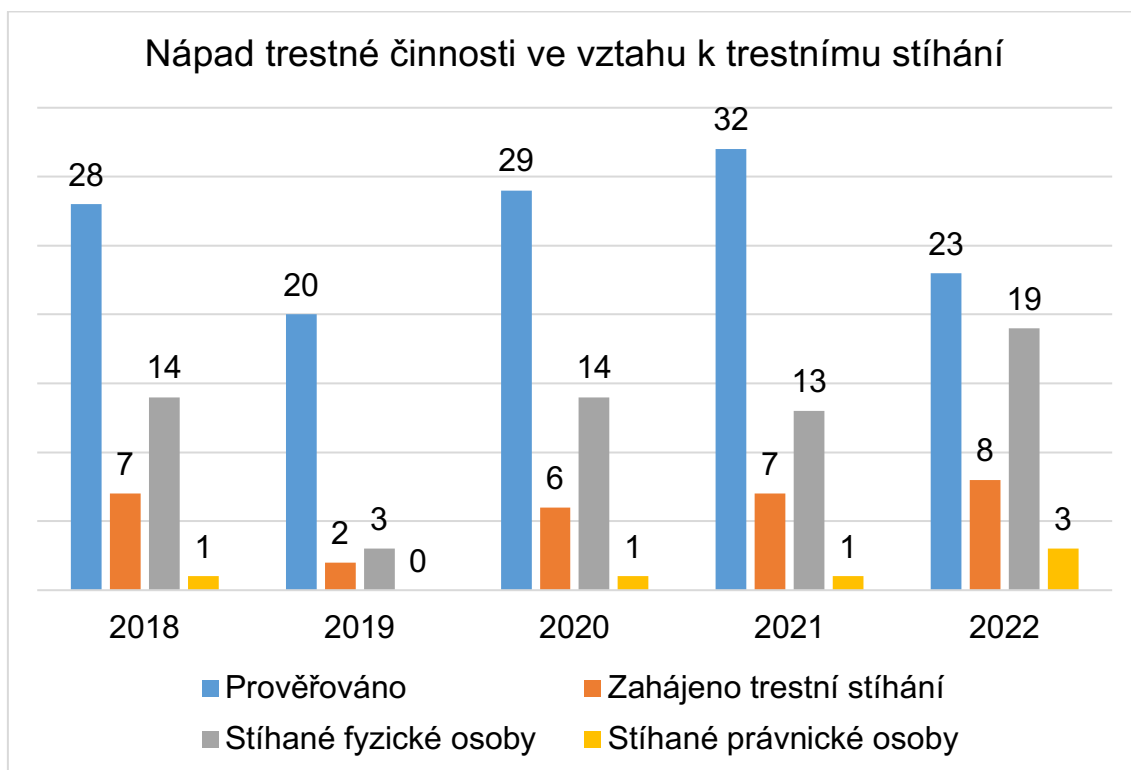
7.1 Vstupní situace a data pro šetření

Statistická data pochází ze systému Evidence trestního řízení (dále jen ETR), kdy tyto jsou zpracovávána Odborem věcných gescí a statistik Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování (dále pouze ÚSKPV). Nakolik jsou na internetovém portálu Justice.cz volně dostupné statistiky napadených, stíhaných, odložených a žalovaných trestných činů, přičemž ale není uvedeno, z jakých zdrojových dat se vychází a co která položka znamená. Dále pak data na Justice.cz reflektují stav pouze za rok 2021 a za rok 2022 v době vypracovávání této práce nejsou k dispozici. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl použít statistická data policejní. Policejní statistika ani statistika na Justice.cz neumí rozlišit jiné formy spáchání, než základní odkaz na § 248 TZ. Data jsou zpracována za celou ČR v období posledních pěti let, tedy v rozmezí let 2018 a 2022, což koresponduje s rozsahem šetření na věcně příslušných odděleních.

V rámci položek „Prověřováno“ nebo „Trestných činů celkem“ jsou vyjádřeny tzv. registrované skutky, kdy toto jsou všechny skutky, kde bylo konáno v trestním řízení a byly zahájeny úkony trestního řízení. V rámci položky „Zahájeno trestní stíhání“ jsou vyjádřeny ty trestné činy, u nich bylo zahájeno trestní stíhání. Procentuální vyjádření je pak matematickou operací. Výše škody je vyjádřena v tisících a pojímá jak škodu způsobenou, tak škodu předpokládanou u trestných činů ve stádiu pokusu.

V grafu je zpracován vztah nápadu trestných činů podle § 248 TZ k zahájení trestního stíhání a počtu stíhaných fyzických a právnických osob. Daná data jsou zpracována vždy v hodnotách četnosti.

Z grafu vyplývá, že nápad tohoto druhu trestné činnosti ani počet trestních věcí, ve kterých bylo zahájeno trestní stíhání, nemá vztah k počtu stíhaných fyzických nebo právnických osob. Z daného grafu je tak možné učinit závěr, že meziročně nelze sledovat žádný trend, a to ani ve zvyšujícím se nápadu, ve zvyšování objasňenosti, nebo zvyšování počtu stíhaných fyzických nebo právnických osob. Z daného je patrné, že nápad tohoto druhu trestné činnosti se řadí k velmi malým, kdy pouze v jednom případě překročil za kalendářní rok v celé ČR tři desítky.

V následující tabulce je zpracován poměr celkem napadených a prověřovaných trestných činů a trestných činů, kde bylo zahájeno trestní stíhání. Poměr je vyjádřen v procentech.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Trestných činů celkem	28	20	29	32	23
Zahájeno trestní stíhání	7	2	6	7	8
Stíháno (v %)	25	10	21	22	35

Tabulka 2: Vlastní zpracování dle dat statistik Policie České republiky, Odbor věcných gescí a statistik ÚSKPV.

Z tabulky týkající se procentuálního vyjádření objasněnosti plyne, že trestní stíhání je zahajováno v nízké míře, kdy toto překračuje hranici 30 % pouze jednou. Kolísavost je, vyjma roku 2019, kde objasněnost dosáhla pouze 10 %, relativně malá a drží se mezi 20 a 25 %.

V následující tabulce je zpracován vývoj výše škod v jednotlivých letech. Objem je uveden v tisících korun.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Škoda (v tisících Kč)	7 467	28 479	303 903	116 791	401 472

Tabulka 3: Vlastní zpracování dle dat statistik Policie České republiky, Odbor věcných gescí a statistik ÚSKPV.

Tabulka 3: Vlastní zpracování dle dat statistik Policie České republiky, Odbor věcných gescí a statistik ÚSKPV

Z tabulky týkající se výše škody je patrné, že tato se meziročně stupňuje, vyjma roku 2021, ve kterém objem škody nepřesáhl výši z předchozího období. Pokud

se týče objemu jako takového, jedná se o trestnou činnost s vysokým objemem škody, zpravidla v desítkách nebo stovkách milionů korun.

Na základě výše uvedeného je tak možné učinit závěr, že tato trestná činnost není příliš často prověřována a stíhána je v rozmezí jedné desetiny a jedné čtvrtiny z celkového objemu prověřovaných trestních věcí. Z daného plyne, že k soudu se ročně dostávají jednotky těchto trestných činů a tvoří tak minoritu v rámci policejní i soudní praxe. Vzhledem k tomu, že trestný čin podle § 248 TZ spadá, jak již bylo řečeno výše, do příslušnosti krajského soudu již v prvním stupni, je tento trestný čin prověřován pouze na krajských útvarech a celorepublikových útvarech. V návaznosti na tuto skutečnost a na nízkou expozici policie tímto trestným činem, je zřejmé, že existuje pouze relativně malý okruh policistů, kteří se danou trestnou činností zabývají, nebo se s ní ve své praxi setkali. Dotazníkové šetření bylo provedeno na útvarech, do jejichž věcné příslušnosti daný trestný čin spadá, tedy na 14 odborech hospodářské kriminality služby kriminální policie a vyšetřování jednotlivých krajských ředitelství a na Národní centrále proti organizovanému zločinu.

Cílem šetření není získat statistická data, ale zachytit autentické názory a pohled policistů z přímé praxe v přípravném řízení tohoto trestného činu. Z výsledků dotazníku tak vyplyne, jak policisté vnímají tento trestný čin co do četnosti a složitosti jeho kodifikace, zda vnímají nárůst administrativy, zda považují současný stav policejního personálu za dostatečně erudovaný a další názory, které se k problematice úzce vážou. Z dotazníku také vyplyne, s jakými technologiemi moderní doby se policisté setkávají v rámci konspirační činnosti pachatelů a zda mají možnost tyto technologie účinně prolamovat a za účelem získání relevantních důkazů. Vzhledem k těmto aspektům tak nejsou nastaveny hodnotící limity v otázkách týkajících se úrovní a stavů, protože se domnívám, že by tím došlo k ovlivnění subjektivního názoru policisty. Toto nenumerné šetření pokrývá jak teoretické, tak praktické parametry, přičemž výsledek je sice zatížen subjektivním názorem policistů, a tedy nízkou reliabilitou, ale poskytuje autentický a aktuální vhled do názorové báze aktivně činných policistů v této problematice.

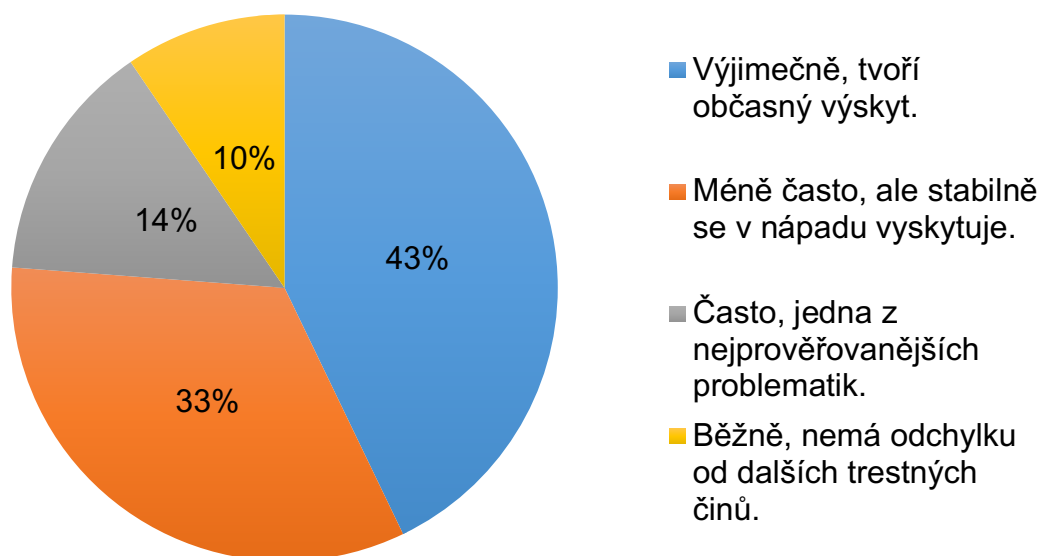
Vzhledem k charakteru otázek nepovažuji za nutné rozlišovat skupinu respondentů věkem, pohlavím, služebním zařazením, délkou služby, případně rozdělením na operativce a vyšetřovatele.

7.2 Výsledky šetření

Dotazník, který čítá 18 otázek, vyplnilo celkem 21 respondentů. Byť takový počet respondentů by jen stěží tvořil dostatečný základ pro směrodatný statistický výsledek, pro vyřčení konsolidovaných závěrů subjektivního vnímání v dotazníku obsažených aspektů postačuje. Počet respondentů nasedá na nevelkou četnost tohoto trestného činu v meziročních součtech, na což navazuje nízký počet policistů, kteří se s danou problematikou setkali, nebo patří do jejich portfolia problematiky. Vzhledem k tomu, že dotazník byl zaslán na 14 krajských útvarů a jeden celorepublikový, kde na každém útvaru se bude dané činnosti věnovat nebo s ní budou mít zkušenosti nízké jednotky policistů, považuji počet respondentů za adekvátní. V počtu respondentů však není zcela jistě zachycen objem všech policistů, kteří se dané problematice věnují, nebo s ní mají zkušenosti, jelikož ne každý dotazník měl zájem vyplnit. Dotazník byl v otázkách, kde bylo možno uvést vlastní odpověď, ne vždy vyplněn tak, aby bylo možné danou odpověď zahrnout mezi platné výsledky, přičemž toto je v rámci jednotlivých otázek uvedeno a zpracováno. Jednotlivé otázky jsou zpracovány do vlastních výsledků formou, která nejlépe odpovídá charakteru otázky a demonstraci výsledků z této zjištěných, většinou formou grafů.

Otázka č. 1 směřuje ke zjištění četnosti nápadu této trestné činnosti na útvarech respondentů. Vzhledem k tomu, že zpravidla budou policisté prověřovat a vyšetřovat trestnou činnost různého charakteru, je otázkou zjišťováno subjektivní vnímání trestného činu podle § 248 TZ ve skladbě nápadu trestné činnosti na jejich útvaru. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

Otázka je v tomto znění: *Jak často je Vaším útvarem prověřována trestná činnost uvedená v § 248 TZ, tedy jaký tvoří tato trestná činnosti podíl nápadu?*

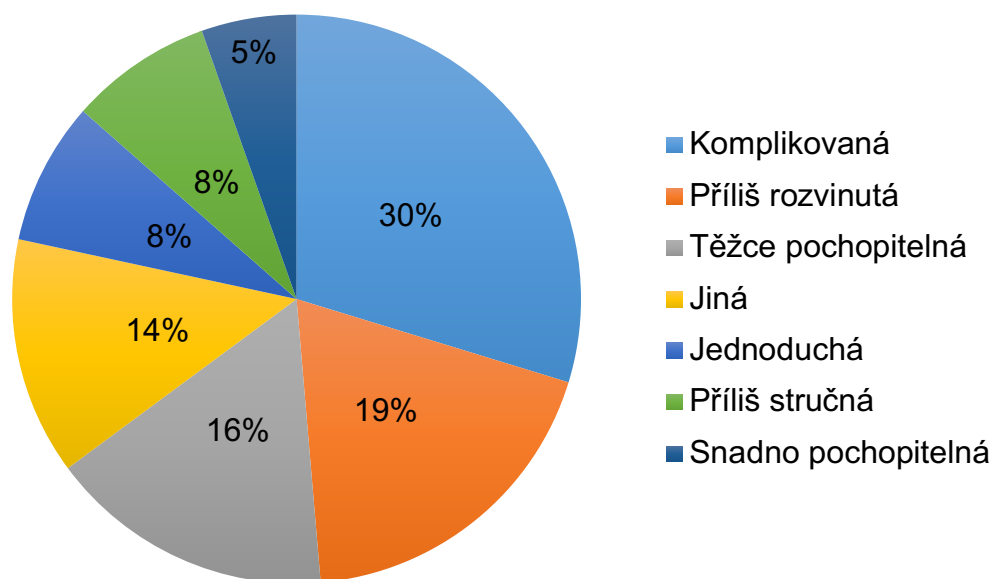

I přesto, že použití nekonkrétní a čísla nevyjádřené četnosti může působit nepřesně, cílem otázky nebylo zjistit přesný poměr nápadu trestné činnosti, ale subjektivní hodnocení četnosti policistou. V takovém případě je pak tato metoda vhodnější a poskytuje číselnými hranicemi neovlivněný názor respondenta.

Z grafu první otázky je patrné, že nejčastěji, ve 43 % odpovědí, tvoří na útvarech respondentů výjimečný podíl výskytu. Jako méně častý, ale stabilní považuje výskyt 33 % odpovídajících. Za častý pak výskyt této trestné činnosti považuje 14 % respondentů a jako běžný výskyt, který nemá odchylku od ostatních problematik jej označilo 10 %.

Otázka č. 2 směřuje ke zjištění, jak policisté vnímají současnou trestněprávní úpravu co do složitosti, pochopitelnosti a rozvinutosti. Otázku bylo možno zodpovědět zvolením více možností současně, případně bylo možno zvolit odpověď vlastní v poli „Jiná“. Odpovědi v poli „Jiná“ jsou potom demonstrovány pod grafem. Graf vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

Otázka je v tomto znění: *Jak hodnotíte současnou právní úpravu trestného činu podle § 248 tr. zákoníku? Právní úprava je dle Vašeho názoru:*

Vzhledem k tomu, že otázku bylo možno zodpovědět více způsoby, procentuální vyjádření se nevztahuje k respondentovi, ale k četnosti výběru. Jednotlivé odpovědi rovněž tak nejsou jedinou platnou veličinou, ale respondent volí vlastnosti v takovém rozsahu, který vyjadřuje jeho názor. Kde jednomu respondentovi může připadat právní úprava komplikovaná a stručná, jinému může připadat komplikovaná a příliš rozvinutá. Z grafu druhé otázky je tak patrné, že současná právní úprava předmětného trestného činu byla ve 30 % odpovědí označena za komplikovanou (11 výběrů), v 19 % za příliš rozvinutou (7 výběrů), v 16 % za těžce pochopitelnou (6 výběrů), v 14 % za jinou, než pokrývá taxativní výpis (5 výběrů), v 8 % je označena za jednoduchou a za příliš stručnou (vždy 3 výběry) a v 5 % odpovědí za snadno pochopitelnou (2 výběry). Z daného plyne, že respondenti označují nejčastěji právní úpravu za komplikovanou, příliš rozvinou a těžce pochopitelnou. Položka „Jiná“, která má v odpovědích 14 %, byla vyplněna

v pěti případech, přičemž otázku je možné odeslat i bez vyplněného pole, pouze se zatržením položky „Jiná“. Odpovědi uvádím v původním znění.¹⁹⁸

1. Je to ustanovení s blanketní dispozicí, takže v trestním zákoníku snadno pochopitelné, v navazujících civilních předpisech těžký problém.
2. Řeší zbytečně mnoho jednání v jenom TČ.
3. Nedostatečně kodifikovaná, zejména z hlediska taxativně vyjmenovaných způsobů útoku.
4. Odstavec 2 alinea druhá je procesně těžce prokazatelná a dublovaná s jinými ustanoveními TZ.
5. Zmatečná a nekonkrétní.

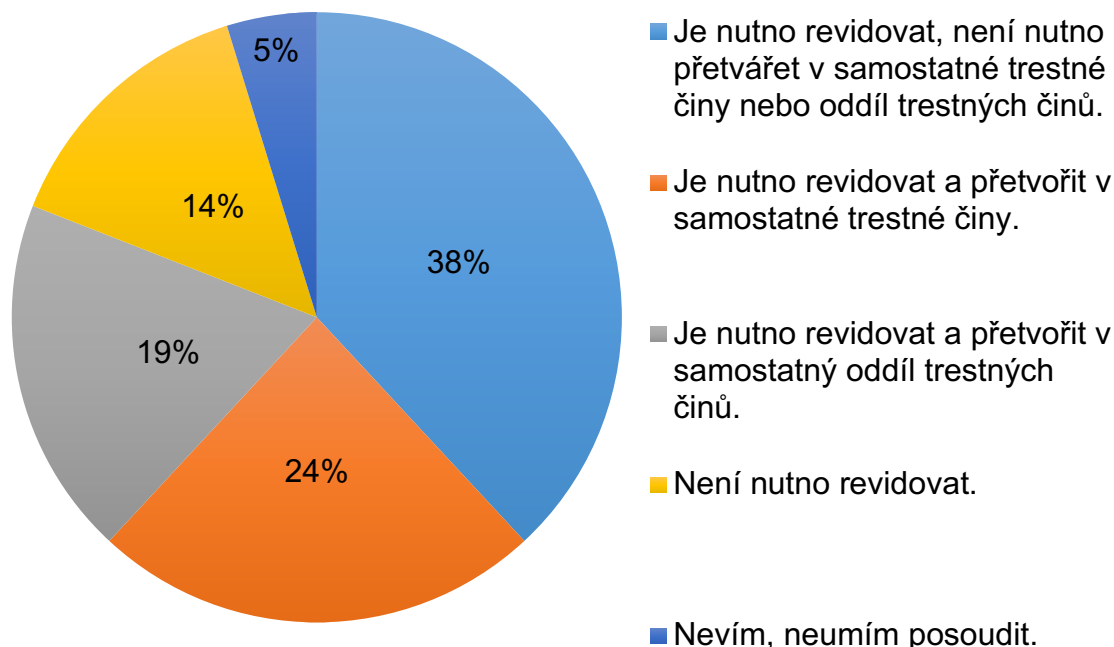
Z odpovědí jsou patrné přímé názory respondentů, které jsou mnohdy protichůdné. Takovým případem jsou odpovědi pod čísly 1. a 5., kde respondent, který uvedl odpověď pod číslem 1., vnímá úpravu v trestním zákoníku jako snadno pochopitelnou a problém vidí v navazujících předpisech, respondent, který uvedl odpověď pod číslem 5., úpravu vnímá za zmatečnou a nekonkrétní. Je otázkou, zda respondent nekonkrétností úpravy nemá namysli právě její blanketní dispozici. Další zajímavostí je, že respondent, který uvedl odpověď pod číslem 2., uvádí, že současná úprava řeší zbytečně mnoho jednání v jednom trestném činu, respondent, který uvedl odpověď pod číslem 3., považuje právní úpravu za nedostatečnou co do taxativně vyjmenovaných způsobů útoku. Respondent, který uvedl odpověď pod číslem 4. potom vnímá zdvojení skutkové podstaty § 248 TZ s jinými trestnými činy.

Otázka č. 3 směřuje ke zjištění názoru na potřebu revize současného znění předmětného trestného činu v trestním zákoníku. Cílem otázky je zjistit, zda by policisté uvítali revizi znění a na to navazující rozdělení do více trestných činů nebo samostatného oddílu trestního zákoníku, který by pojímal tyto trestné činy. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

---

¹⁹⁸ Provedena pouze jazyková korektura, bez změny obsahu odpovědí.

Otázka je v tomto znění: *Bylo by dle Vašeho názoru na místě revidovat znění skutkové podstaty trestného činu podle § 248 tr. zákoníku a tuto například rozdělit do samostatných trestných činů, případně vytvořit oddíl trestných činů proti pravidlům hospodářské soutěže?*

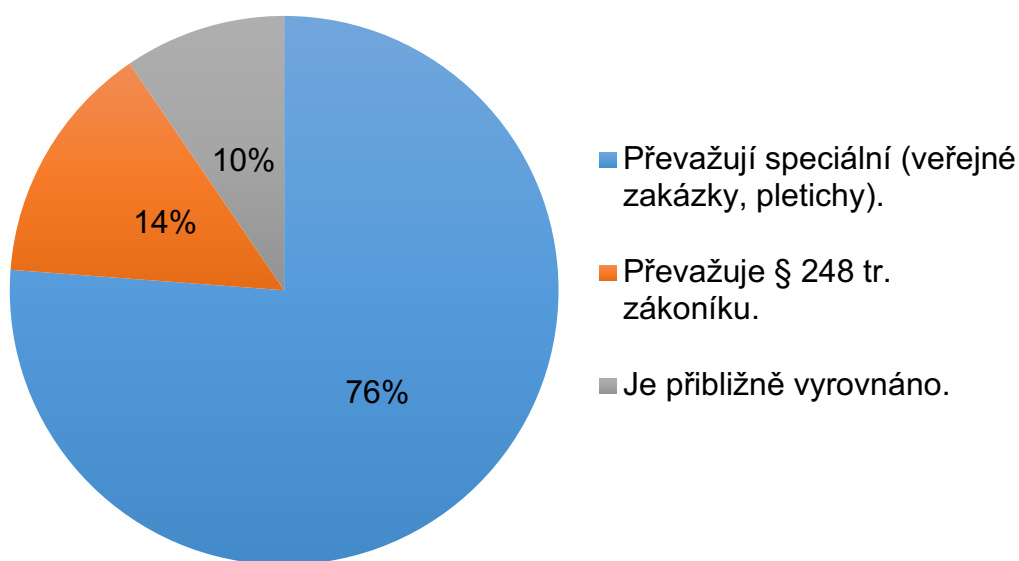
Z grafu třetí otázky je patrné, že 38 % respondentů považuje za nutné současnou právní úpravu revidovat, ale nepovažuje za nutné ji přetvářet do samostatných trestných činů nebo celého oddílu trestných činů. Nutnost revize právní úpravy a přetvoření v samostatné trestné činnosti vnímá 24 %, nutnost revize a přetvoření v samostatný oddíl pak 19 %. Nutnost revidovat současnou právní úpravu nevnímá 14 %, přičemž 5 % respondentů toto neumí posoudit. Revidovat právní úpravu tak celkově považuje za nutné 81 % respondentů.

Otázka č. 4 směřuje ke zjištění, zda jsou policisty stíhány spíše konkrétněji vymezené trestné činy, nebo trestný čin podle § 248. Cílem otázky je zjistit, jaké trestné činy se dostávají do režimu vyšetřování, tedy jde i o případy, kdy prověřování probíhalo ve vztahu k trestnému činu podle § 248 TZ, například na základě trestního oznámení, ale vyšetřování probíhalo již se změnou právní

kvalifikace. Na otázku bylo možné odpovědět pouze jednou odpovědí, přičemž je v zadání uvedeno, že označením "speciální" je zde myšlen poměr speciality i subsidiarity. Takové označení jsem zvolil pro zjednodušení znění otázky. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

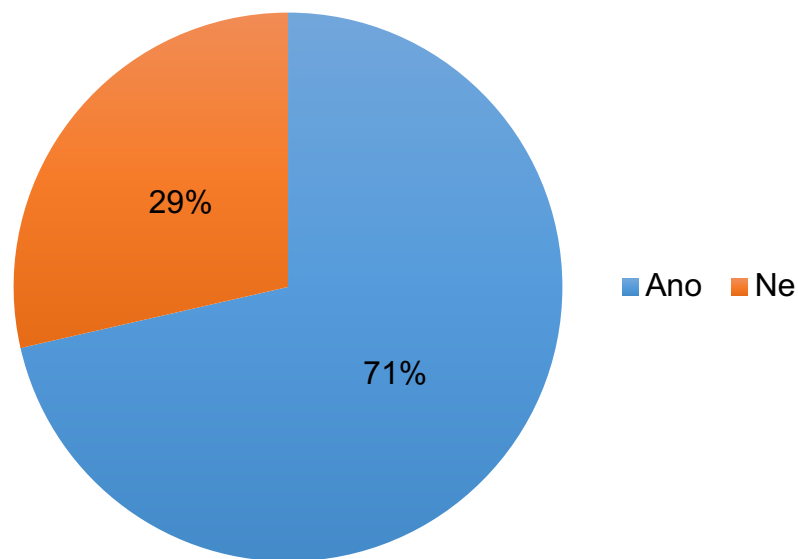
Otázka je v tomto znění: *Ve vztahu k dalším trestným činům uvedeným např. v § 255, 255a, 256 a 257 tr. zákoníku, dochází v rámci problematiky ke stíhání spíše speciálních ustanovení, nebo přímo § 248 tr. zákoníku?*

Z grafu čtvrté otázky plyne, že u většiny respondentů tvořené 76 %, převažuje trestní stíhání speciálních trestných činů a pouze u 14 % převažuje stíhání trestného činu podle § 248 TZ. U 10 % respondentů je poměr přibližně vyrovnán.

Otázka č. 5 směřuje ke zjištění názoru policistů na zvýšení sofistikovanosti pachatelů v uplynulých pěti letech. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

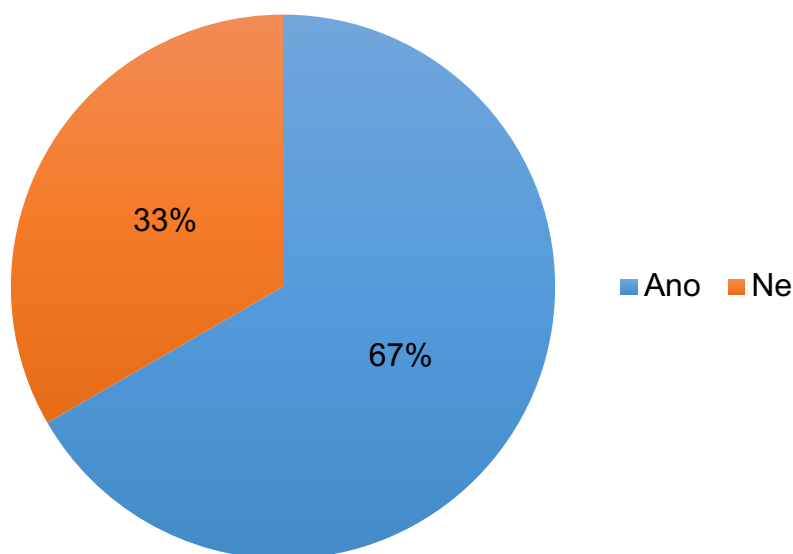
Otázka je v tomto znění: *Zvýšila se v posledních 5 letech sofistikovanost pachatelů při páčání této trestné činnosti?*

Z grafu páté otázky plyne, že 71 % respondentů vnímá za uplynulých 5 let nárůst sofistikovanosti pachatelů při páčání předmětné trestné činnosti, přičemž 29 % respondentů nárůst sofistikovanosti nevnímá.

Otázka č. 6 se zaměřuje na názor respondentů, zda se v uplynulých pěti letech zvýšila četnost prostupování moderních technologií do zastírací praxe pachatelů. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

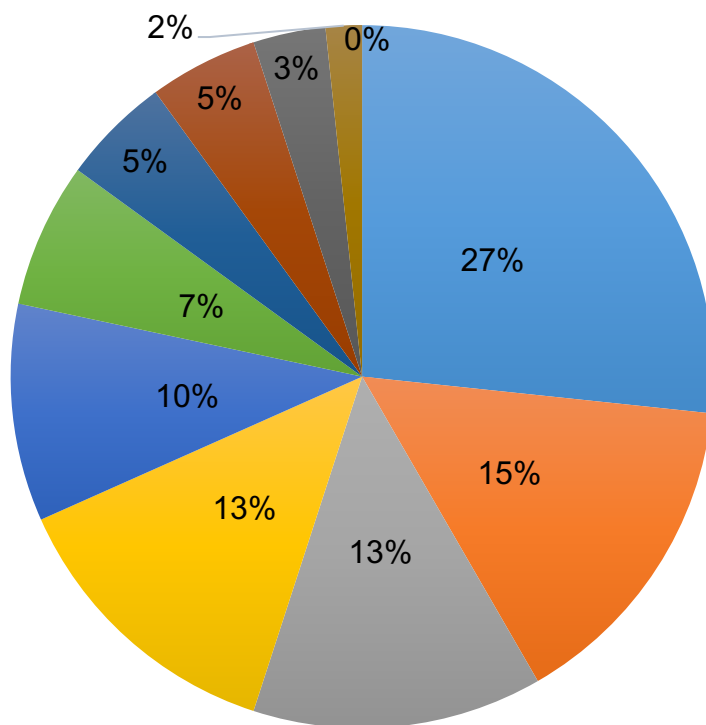
Otázka je v tomto znění: *Zvýšil se v posledních 5 letech prostup moderních technologií do konspirační praxe pachatelů?*

Z grafu šesté otázky plyne, že 67 % respondentů vnímá v uplynulých 5 letech zvýšení prostupu moderních technologií do konspirační praxe pachatelů, přičemž 33 % respondentů toto nevnímá.

Otázka č. 7 směřovala ke zjištění, s jakými moderními zastíracími technologiemi se policisté ve své praxi setkávají. Na otázku bylo možné odpovědět výběrem několika odpovědí, kdy tyto obsahovaly různé metody konspirace za užití moderních technologií, počínaje běžně dostupnými, konče vysoce specializovanými a komplexními. Bylo rovněž možno zvolit vlastní odpověď v poli „Jiná“, pokud by se daný respondent setkal s technologií ve výčtu neobsaženou. Odpovědi v poli „Jiná“ jsou potom demonstrovány pod grafem. Graf vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

Otázka je v tomto znění: *Jaké technologie zaznamenáváte v rámci konspirační praxe pachatelů?*

- Běžně dostupné šifrované komunikační platformy (Whatsapp, Signal, Telegram atd.)
- Cloudová úložiště
- Sítě TOR, VPS, VPN, anonymizéry
- E-mailová komunikace s přístupem několika osob a vícefázovým ověřováním přístupu
- Biometricky zabezpečené konvenční mobilní telefony
- Šifrovaná e-mailová komunikace (Proton, Talkey atd.)
- Specifické a neběžné nástroje šifrované komunikace (Threema, Matrix, Jami atd.)
- Kryptované telefonní stanice (TAG T2 apod.)
- Jiná
- Cloudové pracovní plochy (např. Trello) a vzdálené pracovní stanice (např. Wmware)
- Komplexní systémy kyberzabezpečení (např. Dust)

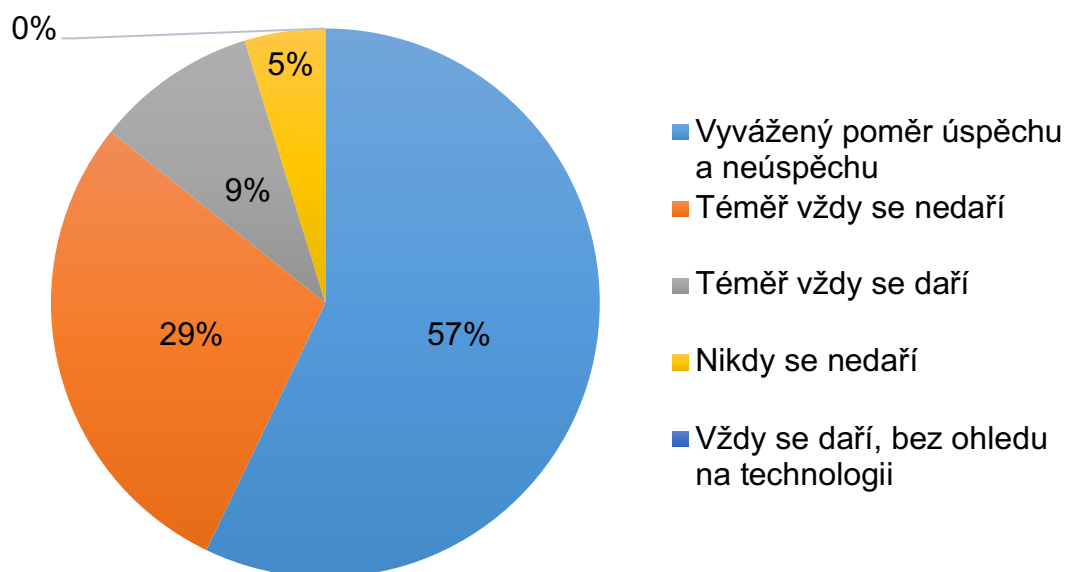
Z grafu sedmé otázky plyne, že nejběžněji se v trestněprávní praxi respondentů vyskytují snadno dostupné šifrované komunikační platformy typu WhatsApp, Signal, Telegram a další, které jsou zpravidla zdarma a poskytují koncové šifrování, přičemž tato volba je zastoupena v 27 % odpovědí (16 výběrů). Respondenti v 15 % odpovědí (9 výběrů) označovali cloudová úložiště, tedy virtuální online prostory pro uchovávání dat, přístupné zpravidla za užití internetu odkudkoli. V 13 % odpovědí (8 výběrů) jsou zastoupeny technologie na bázi sítě TOR, případně užívání VPN a VPS, stejně jako e-mailová komunikace s přístupem několika osob a vícefázovým ověřováním přístupu. Biometricky zabezpečené konvenční telefony jsou zastoupeny v 10 % odpovědí (6 výběrů), šifrovaná e-mailová komunikace v podobě služeb jako je Proton, Talkey apod., které poskytují koncově šifrovanou e-mailovou komunikaci je zastoupena v 7 % odpovědí (4 výběry), specifické a neběžné nástroje šifrované komunikace jako je Threema, Matrix, Jami apod., které za úhradu poskytují vyšší úroveň zabezpečení a nejsou rozšířeny tak masově, jako běžné komunikační aplikace, jak byly zmíněny výše, tvoří 5 % odpovědí (3 výběry), stejně jako kryptované telefonní stanice typu TAG T2 apod., což jsou nákladné telefonní stanice přímo vytvořené pro vysoký stupeň zabezpečení, odpověď „Jiná“ tvoří 3 % odpovědí (2 výběry), cloudové pracovní plochy typu Trello apod. a vzdálené pracovní stanice typu WMware tvoří 2 % (1 výběr) a komplexní systémy kyberzabezpečení typu Dust, která jsou vysoce nákladná, nebyla vybrána vůbec. Z daného je možno dojít k závěru, že policisté zaznamenávají většinou dostupná a nepříliš nákladná, nebo čistě bezplatná řešení a speciální a nákladné cesty jsou zaznamenávány v míře výrazně menší. Položka „Jiná“ byla vyplněna v jenom případě, přičemž otázku je možné odeslat i bez vyplněného pole, pouze se zatržením položky „Jiná“. Odpovědi uvádím v původním znění:¹⁹⁹ *Setkala jsem se s bezpečnostní schránkou.* K dané odpovědi uvádím, že se nejedná o technologii, přičemž bezpečnostní schránky jsou rovněž využívány hojně.

---

¹⁹⁹ Provedena pouze jazyková korektura, bez změny obsahu odpovědí.

Otázka č. 8 si klade za cíl zjistit, do jaké míry je policie současně schopna prolamovat technologie, které pachatelé k zastírání používají. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

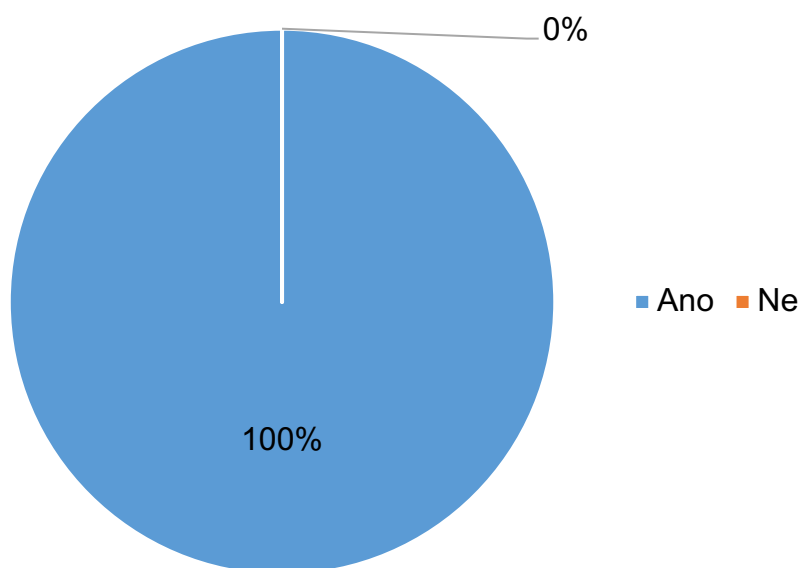
Otázka je v tomto znění: *Jakou máte zkušenost s úspěšností prolomení současných konspiračních metod ze strany policie?*

Z grafu osmé otázky plyne, že 57 % respondentů ve své praxi zaznamenává vyvážený poměr úspěchu prolomení současných konspiračních technologií využívaných pachateli této trestné činnosti. V 29 % odpovědí je zaznamenán většinový neúspěch při prolamování, v 9 % odpovědí je zaznamenán většinový úspěch při prolamování a v 5 % respondenti odpovídali, že se nikdy nedaří prolamování. Odpověď, ve které je zachyceno, že se prolamování daří vždy, bez ohledu na technologii, nebyla zvolena ani jedním respondentem. Z daného tedy plyne, že policie dokáže určitý druh konspirační praxe pachatelů prolomit, ale existují technologie, které se prolamovat nedaří. Ve zbývajících částech, kde poměr úspěchu a neúspěchu není vyvážený, je pak ve znatelně vyšší míře zastoupen neúspěch.

Otázka č. 9 směřuje do oblasti administrativní zátěže, přičemž jejím cílem je zjistit, zda tato zátěž se v rámci přípravného řízení ve vztahu k trestnému činu podle § 248 TZ zvyšuje. Otázka je v tomto znění: *Narůstá administrativní zatížení v rámci přípravného řízení ve vztahu k předmětnému trestnému činu?*

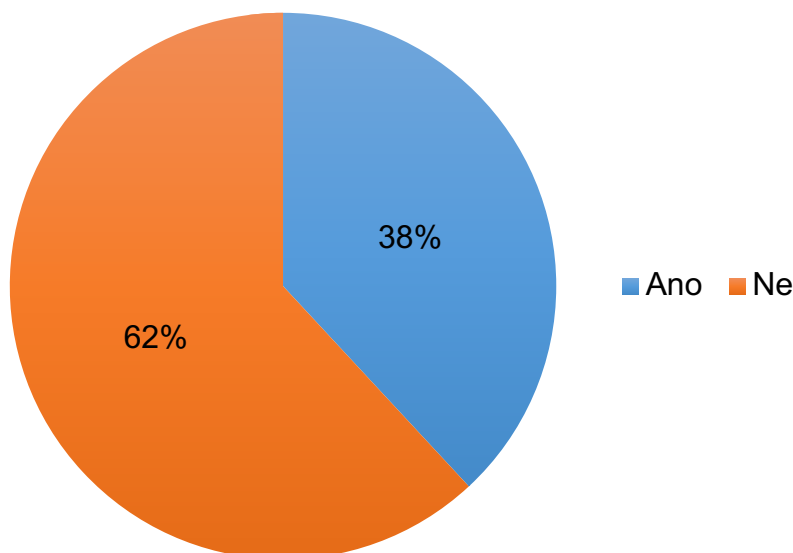
Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

Z grafu deváté otázky plyne, že všichni respondenti vnímají nárůst administrativy ve vztahu k předmětné trestné činnosti.

Otázka č. 10 směřuje ke zjištění, zda policie disponuje adekvátním informačně technologickým vybavením, které je potřebné pro odhalování a potírání této trestné činnosti. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

Otázka je v tomto znění: *Disponuje policie dostatečným IT vybavením potřebným pro efektivní odhalování a potírání této trestné činnosti (zda tzv. drží krok s pachateli)?*

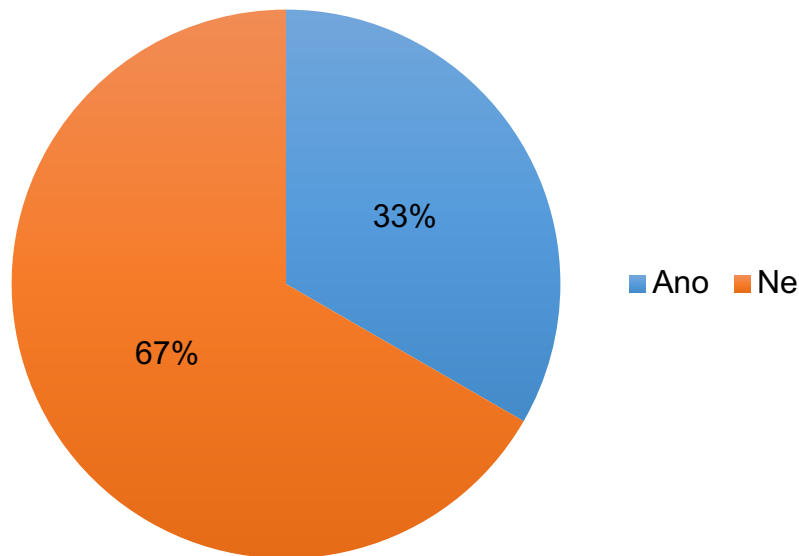

Z grafu desáté otázky plyne, že 62 % respondentů zastává stanovisko, že policie nedisponuje dostatečným informačně technologickým vybavením, a tedy nedokáže s pachateli držet krok. V 38 % případů respondenti zastávají stanovisko, že policie je dostatečně informačně technologicky vybavena a dokáže držet krok s pachateli.

Otázka č. 11 je první z otázek zaměřující se na zjištění, zda policie disponuje erudovaným personálem. V této otázce zjišťují, zda dle názoru respondenta disponuje policie erudovaným výkonným personálem. Do výkonného personálu řadím operativu, vyšetřování a vedoucí pracovníky. Tyto tři složky jsou nedělitelnou součástí celku. Vedoucí pracovníky řadím do výkonné složky i přesto, že zpravidla nemají přímý vliv na běh trestní věci, ale mají zásadní vliv na zajištění materiálně technického, ale i personálního zajištění trestní věci, proto je jejich erudice v problematice rovněž velmi důležitá. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

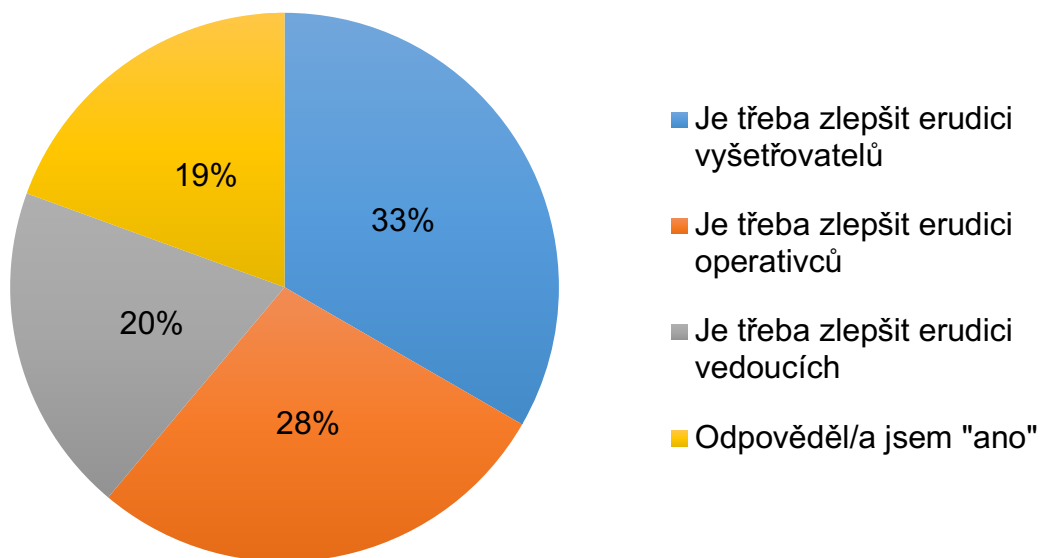
Otázka je v tomto znění: *Disponuje policie dostatečně erudovaným výkonným personálem (vedoucí, operativa, vyšetřování)?*

Z grafu jedenácté otázky plyne, že pouze 33 % respondentů zastává názor, že policie disponuje dostatečně erudovaným výkonným personálem. Oproti tomu 67 % respondentů je přesvědčeno o opaku.

Otázka č. 12 upřesňuje otázku předchozí, přičemž cílem je stanovit, v které oblasti spatřují respondenti potřebu pro zlepšení. Na otázku bylo možné odpovědět výběrem několika odpovědí. Dále bylo možno zvolit odpověď „Odpověděl/a jsem ano“, kterou respondent zvolil v případě, kdy nevnímá potřebu zlepšovat erudici výkonného personálu. Tuto odpověď však nebylo možno kombinovat s jinými odpověďmi. Graf vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

Otázka je v tomto znění: *Pokud jste na minulou otázku odpověděli „Ne“ vyberte prostor ke zlepšení. Pokud jste odpověděli ano, zvolte možnost „odpověď/a jsem ano“.*

Z grafu dvanácté otázky plyne, že v 33 % odpovědí považují respondenti za nutné zlepšit erudici vyšetřovatelů (12 výběrů), v 28 % odpovědí pak považují za nutné zlepšit erudici operativců (10 výběrů), v 20 % odpovědí policisté považují za nutné zvýšit erudici vedoucích (7 výběrů) a v 19 % odpovědí považují respondenti výkonný personál za dostatečně erudovaný (7 výběrů).²⁰⁰ Z daného plyne rovnoměrné názorové rozložení mezi jednotlivé složky výkonného personálu, z čehož jde stanovit závěr, že u všech složek výkonného personálu je třeba erudici prohlubovat.

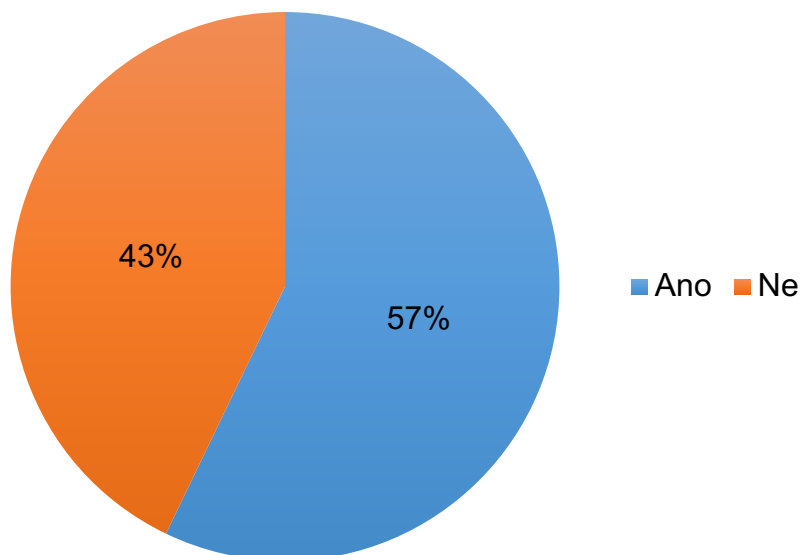
Otázka č. 13 směřuje ke zjištění, zda policie disponuje dostatečně erudovaným servisním personálem, kdy do tohoto je řazen výkon analytické činnosti, Útvar zvláštních činností (ÚZČ) a Útvar speciálních činností (ÚSČ). Tyto složky hrají rovněž vysoce významnou roli v úspěšnosti odhalování a stíhání pachatelů.

---

²⁰⁰ Nesoulad procentuálního vyjádření ve vztahu k počtu je dán zaokrouhlením jednotlivých hodnot, přičemž pro úplnost uvádím konkrétní hodnoty: 33,3 %, 27,8 %, 19,4 % a 19,4 %.

Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

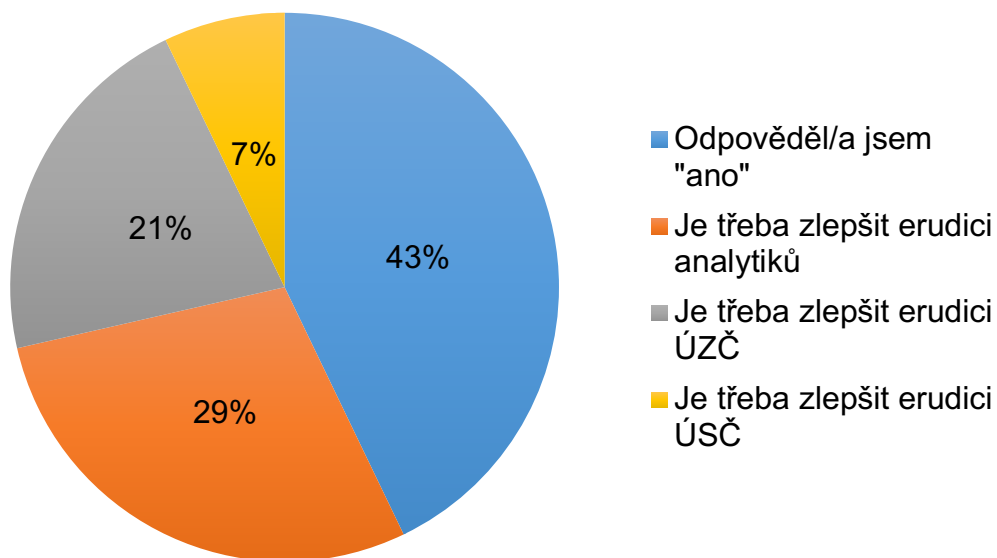
Otázka je v tomto znění: *Disponuje policie dostatečně erudovaným servisním personálem (analytika, ÚZČ, ÚSČ)?*

Z grafu třinácté otázky plyne, že 57 % respondentů je přesvědčeno o dostatečné erudici servisního personálu a 43 % zastává názor, že erudice servisního personálu není dostatečná. Situace je tak nápadně odlišná oproti výkonnému personálu.

Otázka č. 14 upřesňuje otázku předchozí, přičemž cílem je stanovit, v které oblasti spatřují respondenti potřebu pro zlepšení. Na otázku bylo možné odpovědět výběrem několika odpovědí. Dále bylo možno zvolit odpověď „Odpověděl/a jsem ano“, kterou respondent zvolil v případě, kdy nevnímá potřebu zlepšovat erudici servisního personálu. Tuto odpověď však nebylo možno kombinovat s jinými odpověďmi. Graf vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

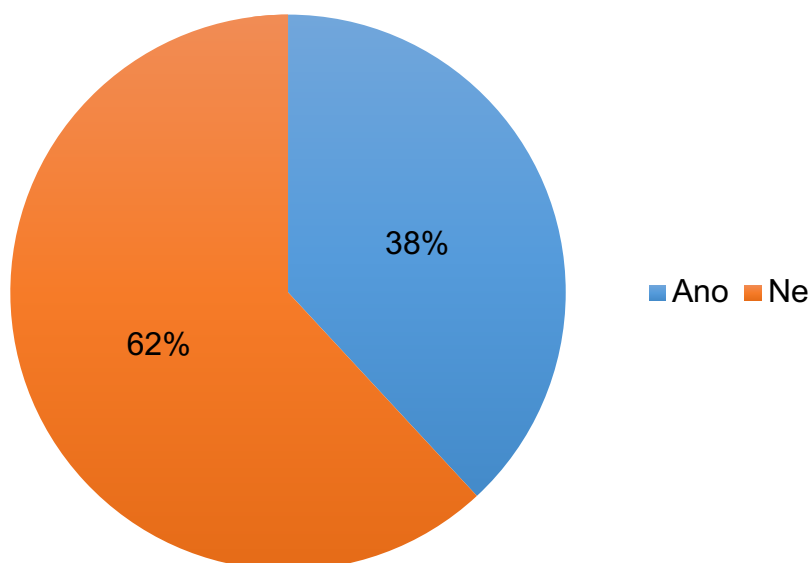
Otázka je v tomto znění: *Pokud jste na minulou otázku odpověděli „Ne“ vyberte prostor ke zlepšení. Pokud jste odpověděli ano, zvolte možnost „odpověď/a jsem ano“.*

Z grafu čtrnácté otázky plyne, že ve 43 % odpovědí respondenti považují servisní personál za dostatečně erudovaný (12 výběrů), v 29 % považují policisté za nutné zlepšit erudici analytiků (8 výběrů), v 21 % odpovědí potom policisté považují za nutné prohloubit erudici pracovníku Útvaru zvláštních činností (6 výběrů) a v 7 % odpovědí pracovníků Útvaru speciálních činností (2 výběry). Z daného plyne, že pracovníci Útvaru speciálních činností mají u respondentů největší odborný kredit, přičemž rozdíl v mezi analytiky a pracovníky Útvaru zvláštních činností je téměř vyrovnán.

Otázka č. 15 směřovala ke zjištění, zda policie disponuje dostatečnými personálními kapacitami v předmětné problematice. Cílem bylo zjistit, zda se na poli této problematiky pohybuje dostatek policistů, nebo zda dochází k deficitům. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

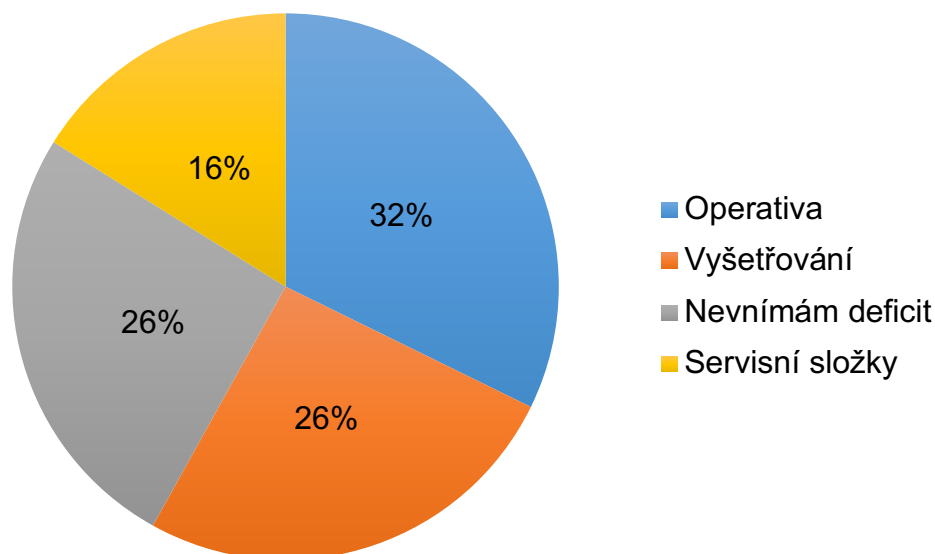
Otázka je v tomto znění: *Disponuje policie dostatečným počtem policistů v dané problematice?*

Z grafu patnácté otázky plyne, že pouze 38 % respondentů je přesvědčeno, že policie disponuje dostatečným personálním zabezpečením dané problematiky, přičemž 62 % je přesvědčeno o opaku.

Otázka č. 16 doplňuje otázku předchozí, kdy směřuje ke zjištění, ve které z výše uvedených složek policie vnímá respondent deficit. Z daného okruhu jsem vyřadil oblast vedoucích pracovníků, nakolik jejich počet se neváže s předmětnou problematikou. Na otázku bylo možné odpovědět výběrem několika odpovědí. Dále bylo možno zvolit odpověď „Nevnímám deficit“, kterou respondent zvolil v případě, kdy považuje personální naplnění policie na předmětné problematice za dostatečné. Tuto odpověď však nebylo možno kombinovat s jinými odpověďmi. Graf vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

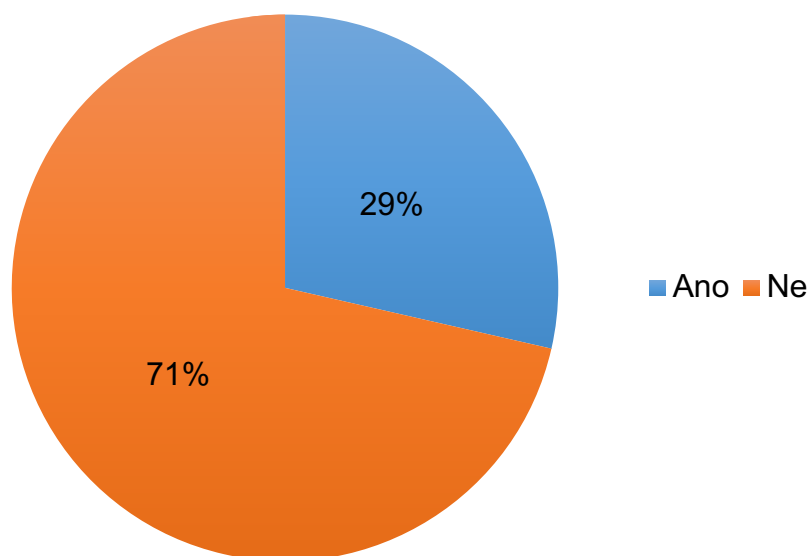
Otázka je v tomto znění: *Ve které oblasti vnímáte personální deficit?*

Z grafu šestnácté otázky plyne, že v 32 % odpovědí respondenti vnímají personální deficit v operativě (10 výběrů), v 26 % ve vyšetřování (8 výběrů), přičemž rovněž v 26 % odpovědí není vnímán deficit (8 výběrů) a v 16 % odpovědí policisté vnímají personální deficit v servisních složkách. Z dané tak plyne, že názorově jsou respondenti rozloženi relativně rovnoměrně, přičemž nejmenší deficit je vnímán u servisních složek.

Otázka č. 17 směřuje ke zjištění, zda policie dle názoru respondentů reaguje vhodnými prostředky a s dostatečnou rychlostí na vývoj na poli pachatelů používaných zastíracích prostředků a přístupů. Na otázku bylo možno odpovědět pouze jednou odpovědí. Odpovědi jsou zaznamenány v grafu, který vyjadřuje procentuální zastoupení odpovědí.

Otázka je v tomto znění: *Reaguje PČR adekvátně a dostatečně rychle na pachateli používané konspirační prostředky a přístupy?*

Z grafu sedmnácté otázky plyne, že pouze 29 % respondentů zastává názor, že policie reaguje adekvátně a s dostatečnou rychlostí na pachateli používané konspirační prostředky a přístupy k zastírání trestné činnosti, nakolik 71 % policistů je přesvědčeno o opaku. Z daného plyne, že většina respondentů považuje reakci policie za neadekvátní a nedostatečně rychlou.

Otázka č. 18 směřuje ke zjištění největších slabin policejní praxe, které respondenti v předmětné trestné činnosti vnímají. Otázka je v tomto znění: *Jaké vnímáte největší slabiny policie v kontextu této trestné činnosti?*

Otázku bylo možno zodpovědět volně, za užití vět nebo hesel, přičemž bylo rovněž možné pole nevyplnit. Danou otázku tak zodpovědělo 18 respondentů, odpovědi, které není možné smysluplně kvantifikovat a graficky vyhodnotit pak ponechávám níže v originálním znění.²⁰¹

1. *Administrativa.*

---

²⁰¹ Provedena pouze jazyková korektura, bez změny obsahu odpovědí. Dále provedeno odstranění jmen, pokud odpověď respondent podepsal.

2. *Dlouhá doba realizace právních pomoci pro ČR, žádná spolupráce v rámci zajišťování obsahu u Gmail a dalších, velká zatíženost v rámci vyhodnocování –zpracovatel musí sám vyhodnotit několik tisíc emailů.*
3. *Dobu, která uplyne, než se skutečně dostatečně odůvodní závěr, že mohlo dojít ke spáchání trestného činnosti.*
4. *Informační technologie.*
5. *Kodifikace, rozšířit plénum erudovaných policistů, užší spolupráce napříč obory.*
6. *Nadbytečný formalismus.*
7. *Na základě blanketní dispozice je tu vždy výrazný přesah tohoto trestného činu do oblasti občanského "obchodního" práva. Na hodnocení právních otázek si nelze přibrat znalce, takže se to pytlíkuje, jak to jde. Většinou za výrazné pomoci zmocněnce (právníka) oznamovatele. 248 jsem pár dělal, jak přímo, tak formou dílčích úkonů na dožádání. Popravdě řečeno moc nechápu ten blok otázek na technologie užívané pachateli při konspiraci, problém dokazování jsem měl vždy někde úplně jinde.*
8. *Nedostatečné proškolení v této oblasti včetně ustálené judikatury atd.*
9. *Pachatelé jsou dalece před námi, občas se nám vysmívají, protože vědí, že na ně nemůžeme. Mají velmi dobře propracované konspirace a vědí, že je těžké se mezi to dostat.*
10. *Policie se o této trestné činnosti dozvídá většinou pozdě, už není moc co zajišťovat, všechno je dobře uklizeno a zabezpečeno, podezřelí se nám vysmívají. A když je co, je toho hodně, nejsou lidi na vyhodnocování a táhne se to.*
11. *Potírání vs policejní provokace, tenká hranice.*
12. *Primárně obecnou zatíženost odborů HK, v poslední době s nárůstem věcně nepříslušných kybernetických trestných činů. Dále pak zatíženost výkonného aparátu administrativními úkony, které odvádí policisty od policejní práce.*
13. *Příliš administrativy, nedostatek legálních nástrojů k potírání.*

14. *Rychlost reakce na jednání pachatelů. Trestná činnost je velice latentní, obtížně prokazující. Bez vytváření týmů – odposlechy, sledování, vyhodnocování atd. se nedaří objasnit. Největší slabinou je tak nedostatek policistů.*
15. *Trestný čin zbytečně zdvojuje jiné trestné činy, mohl by být mnohem užší. Děláme málo, většinou se odkládá podle jedničky. Není v současném stavu práva příliš možnost pronikat, pachatelé to mají kvalitně zajištěné.*
16. *Vždy jsme o krok pozadu. Než zjistíme jeden způsob, už se páchá novým způsobem. Než se koupí technika k odhalování, je potřeba koupit modernější.*
17. *Zpoždění.*
18. *Žádné nevnímám.*

Odpověď u této otázky vyplnilo 18 z 21 respondentů, tedy 86 %, což považuji za velmi dobrý výsledek u dobrovolné otázky, zejména s ohledem na úzkou skupinu respondentů. Jednotlivé odpovědi korespondují s výsledky šetření v předchozích otázkách, přičemž v těchto je možno sledovat několik opakujících se oblastí, a sice administrativní, časové, personální, odborné a do oblasti náskoku pachatelů před policií, a to časového i technologického. Zmíněna je i kodifikace této trestné činnosti, přičemž z odpovědí této oblasti se dotýkajících je možné učinit závěr, že oba respondenti nejsou se současnou úpravou spokojeni a vnímají tento aspekt jako slabinu trestněprávního aparátu při potírání této trestné činnosti. Jeden z respondentů uvedl, že nevnímá slabiny v přístupu policie k dané problematice. Jiný z respondentů uvádí, že komplikace s dokazováním ležely v jiné rovině, než je konspirace pachatelů za užití technologií. K danému uvádím, že ve fázi vyšetřování tento aspekt nepůsobí zásadní problémy, pokud byl vyřešen ve fázích trestního řízení před zahájením trestního stíhání, ať už prolomením, nebo učiněním závěru, že prolomení není možné. Konspirování trestné činnosti má největší dopad na odhalování a prověřování trestného činu. I přesto je odpověď pro učinění závěru o názorovém postoji respondentů jako celku velmi přínosná.

Ke skladbě otázek ještě považuji za nutné uvést, že nakolik by bylo jistě zajímavé uvést, které konspirativní prostředky, jakým způsobem a jakými prostředky se daří rozkrývat, v s ohledem na veřejnost této práce považuji rozkrytí daných témat za netaktické, proto jsem otázky související s taktikou postupu policie nepoložil. Stejně tak jsem nezaběhl do podrobností, jakými konkrétními činnostmi dopomáhají servisní složky k úspěšnosti, což by taky mohlo rovněž znamenat možné vyzrazení utajovaných a interních postupů policie, a tedy ohrozit kontinuitu a úspěšnost policejní práce, nejen ve vztahu k předmětnému trestnému činu.

7.3 Dílčí závěr a návrh de lege ferenda

Výše uvedené šetření, které bylo provedeno na věcně příslušných policejních útvarech 14 krajských ředitelství a NCOZ, poskytuje dostatek prostoru pro generalizaci současných trendů v přípravném řízení trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 TZ. Dle názorů policistů, kteří mají v uplynulých pěti letech zkušenost s tímto druhem trestné činnosti je trestněprávní úprava předmětného trestného činu komplikovaná, příliš rozvinutá a těžce pochopitelná, přičemž je třeba ji revidovat. Dále se názoru policistů za posledních pět let zvýšila sofistikovanost provedení tohoto trestného činu a prostup moderních technologií do kriminální praxe pachatelů, kterou se daří prolamovat pouze zčásti, která nedosahuje ani poloviny případů. Jednotní jsou respondenti v názoru, zda dochází k nárůstu administrativní zátěže, kde je 100% shoda v závěru, že ano. Z šetření pak plyne jednoznačný závěr, policie nedisponuje dostatečným IT vybavením ani počtem policistů na této problematice působících. Ve vztahu k erudici policistů na všech pozicích majících vliv na výsledek přípravného řízení, je možné z šetření vyvodit závěr, že je třeba zlepšovat erudici výkonného personálu, přičemž erudice personálu servisního je vnímána respondenty v nadpoloviční většině dobře. K tomuto je ale třeba uvést, že většina je to relativně slabá a zcela jistě nejde dojít k názoru, že jsou servisní policejní složky v problematice erudicí zcela saturovány. Spíše jde dojít k závěru, že situace je lepší než u výkonného personálu, ale velmi dobré, případně vynikající úrovně nedosahuje. Zde je, předtím, než bychom mohli dojít k nesprávnému

závěru, že erudice policie je v dané problematice na špatné úrovni, nutno vycházet ze skutečnosti, že policie nedisponuje speciálním personálem pro danou problematiku, nakolik této je v nápadu trestné činnosti velmi malý podíl. Za dané situace tak výsledek hodnotím celkově jako přijatelný, kdy není třeba nutně bít na poplach a vytvářet primární potřebu zásadního vzdělávání policistů v dané oblasti. Takové vzdělávání by nemělo zásadní smysl, jelikož na některých útvarech se s touto problematikou setkají jednou za rok, nebo meziročně vůbec. Zásadní vzdělávání by tak nemělo požadovaný efekt, protože by dané znalosti nebyly uváděny do praxe a docházelo by nutně k jejich upadání. V daném směru se mi jeví jako mnohem efektivnější problematiku hluboce metodicky podchytit, aby bylo možno policistům zprostředkovat materiál, který je přípravným řízením ve vztahu k této činnosti povede. Z šetření také plyne jednoznačný závěr, že dle názoru policistů nereaguje policie adekvátně a dostatečně rychle na současně pachateli používané konspirační prostředky a přístupy.

K potřebě revize trestněprávní úpravy je třeba uvést, že tato by měla vyjít, kromě výše uvedeného a dalších aspektů, i ze stavu převahy speciální úpravy ve fázi trestního stíhání, kdy je nutno si klást otázku, zda je třeba mít trestněprávně pokrytou takto široce vymezenou škálu protisoutěžního jednání. K danému se úzce váže i stav trestněprávní úpravy sousedních států, přičemž ČR i okolní státy vychází ze unijních předpisů. V kontextu tohoto se také nabízí otázka, zda současným způsobem vymezená skutková podstata trestného činu podle § 248 TZ, tedy takto široce a se značnou neurčitostí v podobě odkazování do jiných právních předpisů naplňuje požadavek určitosti a předvídatelnosti právní úpravy obsažené v zásadě *nullum crimen sine lege certa*. Tato zásada, mimo dříve uvedeného, požaduje, aby jednotlivec z právního předpisu vyrozuměl, jaké konkrétní jednání je trestné a jaký trest za dané hrozí. Nakolik lze přisvědčit tomu, že trest, respektive jeho rozsah, je v daném ustanovení vymezen jasně, nejsem si zcela jist, zda i u trestním právem postižitelného jednání je přítomna zřejmost. Současně ale vzniká otázka, jestli je nutno v trestním předpisu vymezovat konkrétněji takto komplikované prostředí, které se v čase relativně rychle vyvíjí. Relativita rychlosti

je pak vyjádřena ve vztahu k rychlosti vývoje zákonné úpravy a vývoje právního postojů společnosti.

Dle mého *de lege ferenda* názoru by tak mělo dojít k revizi předmětného trestného činu, kdy výsledkem by byla jasnější a užší skutková podstata, která by nepůsobila subsidiárně ve vztahu k jiným trestným činům. Dále by pak dle mého názoru mělo dojít k vytvoření dalších, trestných činů, které by pokrývaly jednání nevyomezené zde a nevyomezené v dalších speciálních trestných činech. Tyto trestné činy, jak jsou uvedeny například v § 255, 255a, 256 a 257 TZ byl pak dle mého názoru bylo třeba revidovat rovněž, a zahrnout do nich základní úpravu, jak je současně vymezena v § 248 TZ. Toto uvádím i přesto, že z komparace v teoretické části této práce docházím k závěru, že jsou jednotlivé trestné činy dostatečně jasně odlišeny a nemělo by v praxi docházet k problémům s nalézáním hranice mezi nimi. Otázkou ale zůstává, zda tomu v praxi opravdu je. Dle mého názoru a zkušeností z aplikační praxe, přičemž toto je potvrzeno i výstupem z šetření, plyne, že tento trestný čin je nesnadno uchopitelný a policisté, zvláště pak při prvním kontaktu s ním, teoreticky jasně vymezené hranice nevnímají tak zřetelně, jak by bylo možné předpokládat. Revizí by tak mohlo dojít k jasnějšímu a třeba i užšímu vymezení trestněprávní úpravy. Současně by se tak touto revizí revidovala i nutnost postihovat *ultima ratio* nástrojem v podobě trestního práva tak širokou škálu jednání, jako je tomu doposud, kdy i praxe ukazuje, že tato jednání jsou v trestní rovině řešena zřídka, až výjimečně. Dle mého názoru by tedy postačovalo, aby trestní rovinou byla dotčena pouze jednání unijními předpisy stanovená, ale bez jakékoli extenze a pouze v tom nejtěžším způsobu provedení, která by tak pojímala problematiku nekalé soutěže a kartelových dohod a ostatní jednání postihovat v dedikovaných trestných činech. V návaznosti na to by dle mého názoru měly být posíleny preventivní a nápravné metody úřadů, které mají tu kterou problematiku v gesci a je u nich možno předvídat vyšší míru odbornosti v takové problematice, než u policistů, jejichž působnost je významně širší, a to zejména na poli bankovníctví, pojišťovnictví a finančních trzích, případně trestněprávně postihovat pouze některá přesně vymezená závažná jednání. Těmto úřadům by tak dle mého názoru měla být svěřena do působnosti některá

jednání, která jsou současně postihována trestním právem, Dané je podpořeno i směřováním některých zákonů, například zákona o významné tržní síle, jak bylo popsáno dříve v této práci.

7.4 Návrh de lege ferenda za užití umělé inteligence

Vzhledem k akcentaci moderních technologií v této práci a tématu komplikovanosti právní úpravy trestného činu podle § 248 TZ v šetření, a vzhledem k posledním dvěma větám předchozí podkapitoly, jsem využil moderní technologie k získání jiného pohledu na problematiku legislativního vývoje předmětného trestného činu. K danému jsem použil současně nově veřejně dostupného AI nástroje ChatGPT²⁰² (dále také chatbot) společnosti Open AI. Ani tento nástroj neplní roli umělé inteligence, jak ji známe ze sci-fi filmů a literatury, ale jeho zajímavost tkví v tom, že k odpovědím nevyužívá internet. Jedná se o neuronový model, který slouží k odpovídání a který využívá vlastní znalostní databázi, kterou si tvořil z internetových zdrojů do konce roku 2021, na které byl cvičen. Označení za umělou inteligenci je tedy nepřesné a je v zásadě pouze veřejně přijatou zkratkou, při vědomí všech aspektů tohoto nástroje. Po položení dotazu tak dochází k velmi rychlému průzkumu této znalostní databáze a syntéze odpovědi dle toho, co model ze skladby slov dovodí, že chce tazatel vědět. Již z tohoto popisu je zřejmé, že se nejedná o úvahu, případně syntézu myšlenek, ale „pouze“ o rozklad hesel otázky a sestavení hesel odpovědi v kontextu k ní.²⁰³ Z daného v praxi plyne, že chatbot odpovídá na opakovaně stejně položenou otázku různě. Z daného také plyne, že model sestavuje odpovědi ze všech informací na internetu v době tvorby databáze dostupných, tedy jak z těch relevantních a pravdivých, tak z nepřesných a nepravdivých.

---

²⁰² Kde GPT je zkratka pro „Generated Pre-training Transformer“, viz E15, *Chat GPT mluví i česky. Jak vyzkoušet umělou inteligenci a co umí* [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/technologie-a-media/chatbot-od-openai-umi-i-cesky-jak-vyzkouset-umelou-inteligenci-a-co-vsechno-dokaze-1395789>

²⁰³ E15.cz, *Chat GPT mluví i česky. Jak vyzkoušet umělou inteligenci a co umí* [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/technologie-a-media/chatbot-od-openai-umi-i-cesky-jak-vyzkouset-umelou-inteligenci-a-co-vsechno-dokaze-1395789>

Vzhledem k těmto, pro účely této práce zásadně zjednodušeným, aspektům je zřejmé, že skutečné využití takového nástroje v legislativním procesu není možné a tvoří současně pouze prvek zajímavosti. I přesto si ale myslím, že výstup odpovědí AI modelu ChatGPT tuto práci obohatí.

Zadal jsem chatbotovi úkol a dvě otázky, kdy úkol se přímo týká tématu mé práce a otázky se týkají využití jeho schopností k právní kvalifikaci jednání. Všechny responze uvádím v původním znění, v přímé citaci.

Úkol: Navrhni ideální znění trestného činu, který bude potírat porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže.

Řešení ChatGPT: „Zde je návrh ideálního znění trestného činu, který by potíral porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže:

§ X Porušení pravidel hospodářské soutěže

(1) Kdo úmyslně nebo z hrubé nedbalosti poruší pravidla hospodářské soutěže stanovená zákonem, zejména porušením pravidel o zakázání kartelových dohod, zneužívání dominantního postavení na trhu, nekalé soutěži, falšování a zneužívání ochranných známek, obchodních názvů, patentů a jiných práv duševního vlastnictví, bude potrestán odnětím svobody až na tři roky nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě až osm let bude potrestán ten, kdo poruší pravidla hospodářské soutěže opakovaně nebo spáchá tuto skutkovou podstatu jako člen zločinecké organizace.

(3) Pokud byl tímto trestným činem způsoben majetkový prospěch, soud může rozhodnout o jeho odebrání.

(4) Pokud osoba, která spáchala trestný čin podle tohoto paragrafu, spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a poskytne informace o jiných osobách, které se podílely na porušení pravidel hospodářské soutěže, může soud v souladu s trestním zákoníkem zvýšit míru trestu.

*Tento návrh by měl zajistit účinné potírání porušování pravidel hospodářské soutěže a odrazovat potenciální pachatele trestné činnosti. Zohledňuje také možnost spolupráce pachatele s orgány činnými v trestním řízení, což by mohlo vést k odhalení dalších porušování pravidel hospodářské soutěže a zlepšení celkové situace na trhu.*²⁰⁴

1. otázka: Co jsou to pletichy při zadávání veřejných zakázek?

Odpověď ChatGPT: *„Pletichy při zadávání veřejných zakázek jsou neetické a nelegální praktiky, které mají za účel ovlivnit průběh zadávacího řízení ve prospěch určitého dodavatele, a to bez ohledu na kvalitu jeho nabídky.*

Mezi typické příklady pletich při zadávání veřejných zakázek patří:

- *Korupce – to znamená, že úředníci nebo jiné osoby zodpovědné za zadávání veřejných zakázek přijímají úplatky nebo jiné výhody od dodavatelů s cílem zajistit pro ně zakázku.*
- *Podvody – to zahrnuje situace, kdy dodavatelé falšují nebo přehánějí své kvalifikace nebo nabídky, aby získali veřejnou zakázku, nebo když úředníci zpronevěří veřejné peníze tím, že zakázku přidělí nekvalifikovanému dodavateli, který poskytuje podvodnou nabídku.*
- *Konflikty zájmů – to zahrnuje situace, kdy úředníci nebo jiné osoby zodpovědné za zadávání veřejných zakázek mají osobní nebo finanční zájmy v určitém dodavateli, což vede k nedostatečnému přezkoumání jeho nabídky a nezajištění nejlepšího řešení pro veřejnost.*

*Všechny tyto praktiky jsou výrazně proti etickým a právním standardům a mohou způsobit vážné škody pro veřejnost. Proto jsou zakázány a jsou v zákoně o zadávání veřejných zakázek i v trestním zákoníku trestány.*²⁰⁵

---

²⁰⁴ ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue. OpenAI [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://openai.com/blog/chatgpt/>

²⁰⁵ Tamtéž

2. otázka: Jakého trestného činu se takto jednající člověk může dopustit? Uved správný a reálný název trestného činu, přesný paragraf a zákon České republiky.

Odpověď ChatGPT: „*Pokud se někdo dopustí pletich při zadávání veřejných zakázek v České republice, může se dopustit trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 331 trestního zákona.*

Tento trestný čin se týká situací, kdy úřední osoba využije svého postavení nebo pravomoci, aby dosáhla pro sebe nebo pro jinou osobu neoprávněného prospěchu, nebo aby způsobila škodu jiné osobě.

Zneužití pravomoci úřední osoby se v případě pletich při zadávání veřejných zakázek týká úředníka nebo jiné osoby zodpovědné za zadávání veřejných zakázek, kteří ovlivňují výsledek zadávacího řízení ve prospěch určitého dodavatele za úplatky nebo jiné výhody.

Tento trestný čin je upraven v § 331 trestního zákona č. 40/2009 Sb. a může být potrestán odnětím svobody až na 3 roky.²⁰⁶

Z výsledku **úkolu** plyne, že v návrhu umělá inteligence zcela opomíjí oblast veřejných zakázek a dalších jednání uvedených v § 248 odst. 2 alinea třetí TZ, ale dává prostor narušení duševního vlastnictví, které si osobně myslím, že v tomto trestném činu nemá být přítomno. Umělá inteligence rovněž vymezuje kvalifikovanou skutkovou podstatu, kde kvalifikační okolnosti se váží k účasti v organizované skupině. Zajímavostí je, že v posledním odstavci návrhu je rovnou uvedena forma účinné lítosti a její dopad. Umělá inteligence řadí jednání v prvním odstavci mezi přečiny a kvalifikovanou skutkovou podstatu v odstavci druhém mezi zločiny. Pokud se tedy na odpověď podíváme z hlediska principu fungování této umělé inteligence, je možno dojít k závěru, že je nám předkládán jakýsi průměr ze všech jí dostupných právních norem, což rezultuje ve výrazně užší popis jednání, než je současně aktivní v ČR, přičemž trestní sazby jsou nastaveny

---

²⁰⁶ ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue. OpenAI [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://openai.com/blog/chatgpt/>

principiálně podobně, odhlédneme-li od skutečnosti, že v ČR existuje více kvalifikačních okolností, které mají různý průmět do trestní sazby.

První otázku jsem položil záměrně na jednání ležící mimo umělou inteligenci vytyčenou skutkovou podstatu, a mým cílem bylo zjistit, jaký trestný čin popíše, tedy zda se vrátí k porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, jak jej známe v ČR, zda dojde k jednání korespondující s § 257 TZ, nebo vytvoří zcela jinou konstrukci. Umělá inteligence v podstatě správně popsala princip i příklady pletich a správně uvádí, že je možné je postihovat i trestním zákonem.

Ve druhé otázce jsem se tedy zeptal na přímou právní kvalifikaci, kde umělá inteligence jednání kvalifikuje jako jednání uvedené v § 331 trestního zákona, což by dle ní měl být trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby. K danému je nutno uvést, že se jedná o zcela nesprávný výsledek, nakolik § 331 trestního zákoníku popisuje přijetí úplatku. Zneužití pravomoci úřední osoby je pak v realitě řazeno v § 329 TZ. Další zjevná nesprávnost je patrná v označení zákona, ve kterém je jednání uvedeno, kdy umělá inteligence trestný čin řadí do trestního zákona, nikoli do trestního zákoníku. Zde ale soudím, že se jedná pouze o nerozklíčování těchto dvou pojmů, kdy na konci odpovědi uvádí správné číselné označení a opětovně chybný název. V textu je tak patrný spletenec principů uvedených v § 329 a 331 TZ. Opět se zde bude jednat o kompilát v podobě určitého průměru znění právních norem umělé inteligenci dostupných v době jejího učení, ke kterému se pokusila přiřadit správné číselné označení.

Z tohoto experimentu je tak patrné, že umělá inteligence nám může pomoci s určitými (a principem jejího fungování omezenými) návrhovými nebo konsolidačními aspekty ve vztahu k problematice, ale její využití co do správnosti právní kvalifikace je současně nereálné.

K tomuto experimentu mě dovedlo mimo jiné i to, že sám ředitel ÚOHS Petr Mlsna ve své knize *Hospodářská soutěž a veřejné zakázky*, ze které v teoretické části této práce rovněž vycházím, působení umělé inteligence²⁰⁷ v hospodářské soutěži

---

²⁰⁷ Jako souboru technologií kombinujících data, algoritmy a výpočetní výkon.

popisuje. Byť je v jeho knize působení AI popsáno z pohledu rizikovosti při zapojení do rychlosti, efektivity a konspirace narušování hospodářské soutěže, myslím, že není od věci zapojit tento nástroj jako jeden ze zdrojů informací, byť by mělo zůstat pouze u roviny akademické či hypotetické. Důvodem je, mimo jiné, zásadní pokrok v tomto odvětví a i přesto, že současně výstup z tohoto nástroje uvádím pouze jako zpestření, je třeba čelit nevyhnutelnému závěru, že potenciál zde je a neměli bychom být neinformovaní o schopnostech těchto technologií. Nad téma této práce už jsou pak otázky, zda a jak jsou takové využitelné a zneužitelné.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo popsat trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 TZ v jednotlivých attributech, vysvětlit pojmy a rozpracovat skutkové podstaty tohoto trestného činu a vytvořit tak ucelený informační blok, který vymezuje zásadní body ve vztahu k naplnění všech znaků skutkových podstat předmětného trestného činu. V tomto bodě věřím, že se mi podařilo cíl naplnit a zpracovat dostatečně podrobný text, který dopomůže k minimálně základní orientaci v každém z aspektů tohoto trestného činu, kdy tento text bude možné použít v rámci celého přípravného řízení.

Dalším cílem bylo srovnat předmětný trestný čin s jinými trestnými činy, které vykazují určitou shodu v attributech skutkových podstat, kdy se jedná o trestné činy podle § 253, 255, 255a, 256, 257 a 332 TZ, dále pak srovnat českou trestněprávní úpravu s úpravou sousedních států. Zde jsem zpracoval komparaci těchto trestných činů s vytyčením jejich odlišností a vytyčení pozice v českém trestním právu. Zabýval jsem se také konkurencí těchto trestných činů. V tomto bodě považuji cíl práce za splněný, přičemž z výstupu komparací plyne, v čem se jednotlivé trestné činy liší a v čem se česká trestněprávní úprava odlišuje od trestněprávní úpravy okolní.

Cílem bylo rovněž rozpracovat tři zásadní aspekty přípravného řízení ve vztahu k předmětnému trestnému činu, tedy šířností znaků základních skutkových podstat a podmínek jejich naplnění, komplikovanost proniknutí do trestního prostředí, zajištění svědků a důkazů a využívání moderních technologií k zastírání této trestné činnosti ze strany pachatelů. V rámci tohoto bylo rovněž cílem popsat speciální postavení osob aktivně se podílejících na předmětné trestné činnosti, které však spolupracují s policií a podílí se na objasnění trestních věcí. V tomto bodě rovněž věřím, že se mi podařilo naplnit stanovený cíl, kdy podávám informace o aspektech každé z fází přípravného řízení a osobách zainteresovaných v trestní věci, které s policií spolupracují. Daný text by tak měl být přínosem výkonnému personálu v minimálně základní orientaci každé fáze

trestního řízení a měl by být způsobilý ke stanovení základních pilířů v té které fázi.

Provedené šetření na věcně příslušných policejních útvech, kterému je věnována sedmá kapitola, si kladlo za cíl zjistit současný názorový stav policistů, kteří se předmětnou problematikou zabývají, nebo v uplynulých pěti letech zabývali. Šetřením bylo zjišťováno, jak často se předmětný trestný čin vyskytuje ve skladbě dotčených útvarů, zda považují policisté současnou trestně právní úpravu za srozumitelnou a zda je u nich přítomna potřeba revize. Dále bylo zjišťováno, zda a jakým způsobem současně pachateli používané moderní technologie komplikují přípravné řízení ve vztahu k předmětnému trestnému činu a jak se policii daří tyto technologie prolamovat. Zjišťováno bylo rovněž, zda policisté vnímají výkonný a servisní personál jako dostatečně erudovaný, zda tento není zatížen přílišnou měrou administrativy a zda policie současně disponuje dodatečnou personální kapacitou. Výstupy z šetření také stanovují určité slabiny v současném přístupu policie k předmětné problematice. Provedeným šetřením se podařilo cíl naplnit a získat vypovídající informace o vnímání předmětné problematiky v praxi se pohybujících policistů. Tyto názory zpravidla korespondují s mými postoji a poznatky, které jsem za dobu působení v řadách kriminální policie získal. V této kapitole je dále zpracován dílčí závěr vycházející z teoretické i praktické části této práce, na který navazuje návrh de lege ferenda. Návrh je v podobě zúžení české trestněprávní úpravy postihující jednání proti pravidlům hospodářské soutěže pouze na postih některých závažných nekalosoutěžních jednání a na uzavření kartelových dohod. Dále je v podobě úpravy trestněprávního postihu jednání příbuzných a přesunu některých jednání z působnosti trestního práva do působnosti úřadů, které mají v gesci tu kterou problematiku, případně přesunu dílčího za současného zpřesnění trestním právem postižitelného jednání. V této kapitole je dále zpracován experimentální návrh de lege ferenda vytvořený za užití umělé inteligence a jsou vyhodnoceny odpovědi na otázky, které byly v návaznosti na návrh umělé inteligenci položeny. Z tohoto je možné dojít k závěru, že i umělá inteligence generuje trestní postih předmětné problematiky významně úžeji než současná v ČR platná trestněprávní úprava.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AI – Artificial Intelligence

ČR – Česká republika

ETŘ – Evidence trestního řízení

EU – Evropská unie

IT – Informační technologie

NCOZ – Národní centrála proti organizovanému zločinu

NTZ – Německý trestní zákon

OZ – Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v posledním znění

PTZ – Polský trestní zákon

RTZ – Rakouský trestní zákon

SFEU – Smlouva o fungování Evropské unie

SPTČ – Skutková podstata trestného činu

STZ – Slovenský trestní zákon

TOR – The Onion Router

TŘ – Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v posledním znění

TZ – Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v posledním znění

ÚOHS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

ÚSČ – Útvar speciálních činností

ÚSKPV – Úřad služby kriminální policie a vyšetřování

ÚZČ – Útvar zvláštních činností

VPN – Virtual Private Network

VPS – Virtual Private Server

ZOHS – Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

ZVZ – Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

SEZNAM LITERATURY

Monografie

ELIÁŠ, Karel. Kurs obchodního práva. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002, 587 s. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-357-4.

FENYK, Jaroslav, Dagmar CÍSAŘOVÁ a Tomáš GŘIVNA. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-306-0.

GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 8. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. Právnické učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-838-9.

HERMAN, Pavel. Komentář k zákonu o zadávání veřejných zakázek. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-660-6.

HOLMAN, Robert. Ekonomie. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-278-6.

KINDL, Jiří. Soutěžní právo. 3. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-806-1.

KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4.

MLSNA, Petr. Hospodářská soutěž a veřejné zakázky: synergie a průsečíky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-880-8.

MUNKOVÁ, Jindřiška, Pavel SVOBODA a Jiří KINDL. Soutěžní právo. Praha: C.H. Beck, 2006. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-440-6.

NOVOTNÝ, František. Trestní právo hmotné. 4. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-651-4.

ONDREJOVÁ, Dana. Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-522-0.

PETROV, Jan. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-747-7.

POREMSKÁ, Michaela. Veřejné zakázky stručně a prakticky. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-697-7.

RAUS, David a Andrea ORŠULOVÁ. Kartelové dohody. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 978-80-7400-016-4.

ŠÁMAL, Pavel, Tomáš GRIVNA, Lukáš BOHUSLAV, Oto NOVOTNÝ, Jiří HERCZEG a Marie VANDUCHOVÁ. Trestní právo hmotné. 9., přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7598-764-8

ŠÁMAL, Pavel. Podnikání a ekonomická kriminalita v České republice. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 8071794937.

ŠÁMAL, Pavel. Trestní zákoník: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

ŠČERBA, Filip. Trestní zákoník: komentář. Praha: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.

VEČERKOVÁ, Eva. Nekalá soutěž a reklama: (vybrané kapitoly). Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3607-9.

Zákonná úprava

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. 7. 1985, sp. zn. 11 To 51/85

Úřad vlády: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, č. 40/2009 Dz

Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, v posledním znění.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 8. 2008, sp. zn. 28 Cdo 864/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 2010, sp. zn. 5 Tdo 937/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2006, sp. zn. 5 Tdo 1640/2005.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 5. 2007, sp. zn. 5 Tdo 325/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 595/2018

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 5 Tdo 893/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 12. 2011, sp. zn. 5 Tdo 1635/2011

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v posledním znění

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v posledním znění

Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v posledním znění

Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v posledním znění

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v posledním znění.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinářských produktů, v posledním znění

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v posledním znění

Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, v posledním znění

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, v posledním znění

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v posledním znění

Webové stránky a elektronické zdroje

Avast Blog. Co je VPN a jak funguje? [online]. [cit. 03.02.2023]. Dostupné z: <https://blog.avast.com/cs/co-je-vpn-a-jak-funguje>

Český rozhlas, Prověříme tři základní potraviny, proč zdražily a kde jsou zisky, říká šéf ÚOHS Mlsna. [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mujirozhlas.cz/penize-vliv/proverime-tri-zakladni-potraviny-proc-zdrzily-kde-jsou-zisky-rika-sef-uohs-mlsna>

Dle údajů zveřejněných na webu ÚOHS, Pokuty uložené v jednotlivých oblastech HS v Kč. [online]. [cit. 19.12.2022]. Dostupné z <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/statistiky/statistiky-z-oblasti-hospodarske-souteze.html>

E15.cz, Chat GPT mluví i česky. Jak vyzkoušet umělou inteligenci a co umí [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/technologie-a-media/chatbot-od-openai-umi-i-cesky-jak-vyzkouset-umelou-inteligenci-a-co-vsechno-dokaze-1395789>

Federální zákon proti nekalé soutěži 1984, Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984. [online]. [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002665>

ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue. OpenAI [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://openai.com/blog/chatgpt/>

ManagementMania. Virtuální server. [online]. [cit. 03.02.2023]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/virtualni-server>

POLČÁK, Libor. Základní informace o síti Tor. [online]. [cit. 02.02.2023]. Dostupné z: <https://www.fit.vut.cz/research/publication-file/?id=11513&file=%2Fpub%2F11513%2Ftr.pdf>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě. [online]. [cit. 02.12.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32006L0114>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES. [online]. [cit. 01.12.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32014L0024>

Trestní zákon Polské republiky, Kodeks karny. [online]. [cit. 27.02.2023]. Dostupné z: <https://lexlege.pl/kodeks-karny/>

Trestní zákon Rakouské republiky, Strafgesetzbuch. [online]. [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://www.jusline.at/gesetz/stgb/paragraf/168b>

Trestní zákon Slovenské republiky, Trestný zákon. [online]. [cit. 24.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>

Trestní zákon Spolkové Republiky Německo, Strafgesetzbuch. [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://dejure.org/gesetze/StGB>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Leniency program – pravidla a výhody nahlášení kartelu. [online]. [cit. 12.02.2023]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/zakazane-dohody/leniency-program.html>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Slovníček pojmů. [online]. [cit. 02.12.2022]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/slovnicek-pojmu.html>

Úřední věstník C 326, Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie. [online]. [cit. 10.12.2022]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2012:326:FULL&from=DA>

Zákon o nekalé soutěži SRN Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb [online]. [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/uwg_2004/

Zákon o potírání nekalé soutěže, Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. [online]. [cit. 26.02.2023]. Dostupné z: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/zwalczenie-nieuczciwej-konkurencji-16795259>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vlastní zpracování dle shora citovaných zákonů.	31
Tabulka 2: Vlastní zpracování dle dat statistik Policie České republiky, Odbor věcných gescí a statistik ÚSKPV.	82
Tabulka 3: Vlastní zpracování dle dat statistik Policie České republiky, Odbor věcných gescí a statistik ÚSKPV.	82